VANDAAG

* Hirsch Ballin benadrukt samenwerking op gebied criminaliteit p.2
* Curinta werkt aan vierde generator luchthaven p.3
* Rel rond gedwongen vertrek ziekenhuisexpert p.5
* Sampras en Graf sterren van US Open p.9
* Beurs Tokyo op hoogste peil van dit jaar p.15

HIRSCH BALLIN ...grensoverschrijdend...

110E JAARGANG — NO.: 199 MAANDAG 13 SEPTEMBER 1993

AMIGOE

Preke

Don Martina: Maria brekebeentje

Pistool verdwenen

WASHINGTON - De leider van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie (PLO), Yasir Arafat, is zondag in Washington aangekomen. Onderweg van Tunis naar Washington verdween het vuist-vuurwapen van Arafats gordel.

Arafat vertrok zondag, gekleed in groen uniform en met zijn vertrouwde pistool op de heup, vanuit Tunis naar de VS. De PLO-voorman en een delegatie van acht gematigde leden van de PLO reisden met een Boeing 707-200 van de Marokkaanse regering. Onderweg had Arafat zich verkleed. Bij zijn aankomst in Washington droeg hij een licht-olijfkleurig uniform en was zijn holster verdwenen. Wel droeg hij zijn bekende zwart-witte hoofddoek.

Rabin: Weg naar vrede niet eenvoudig

Ondertekening akkoord: nieuw hoofdstuk voor Midden-Oosten

WASHINGTON - Het historische akkoord tussen Israël en de PLO werd vanmorgen ondertekend op het gazon van het Witte Huis in Washington. Rond 2.500 genodigden waren van dichtbij getuige van deze opmerkelijke gebeurtenis, welke twee vijanden bijeenbracht: Israëls premier Yitzhak Rabin en PLO-leider Yasir Arafat, die bereid bleken elkaar de hand te geven. Het was een nieuwe fase na de doorbraak welke indertijd Israël en Egypte bijeenbracht. De tafel die tijdens de plechtigheid werd gebruikt, diende in 1979 dan ook reeds voor de ondertekening van het vredesverdrag tussen Israël en Egypte. Dat akkoord werd ondertekend door premier Menachem Begin en president Anwar el-Sadat in aanwezigheid van de toenmalige president Jimmy Carter. De aanloop naar de ondertekening van vanmorgen was bloedig met aanslagen in het afgelopen weekeinde door tegenstanders van het akkoord, waarbij Israelische soldaten om het leven kwamen. Premier Rabin waarschuwde dat deze aanslagen het vredesproces inderdaad bedreigen. Hij wees er op dat terwijl in Washington de plechtigheid zich voltrok in Israël Israeliers zouden worden begraven als slachtoffer van deze al tientallenjaren durende oorlog.

De plechtigheid zou om elf uur (Ant. tijd) beginnen. Het Witte Huis wilde zondag geen mededelingen doen over wie maandag achter de tafel zullen plaatsnemen. Volgens de krant New York Times zullen dat zeven mensen zijn: De Amerikaanse president Bill Clinton, aan de ene kant geflankeerd door Rabin en Israëls minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres, aan de andere zijde door Yasir Arafat en de Palestijnse leider Abu Mazen (Mahmoud Abbas), alsmede de Amerikaanse en Russische ministers van Buitenlandse Zaken, Warren Christopher en Andrej Kozyrev. Rusland is van de partij, omdat het samen met de VS co-sponsor is van de vredesbesprekingen over het Midden-Oosten die in 1991 in Madrid begonnen.

GASTEN

De ondertekenaars zaten met het gezicht naar de obelisk ter nagedachtenis aan George Washington en het momument voor Thomas Jefferson. Daar tegenover, voor het podium, zouden 140 speciale gasten plaatsnemen. Dit zullen vooral ministers van Buitenlandse Zaken, leden van de Amerikaanse regering, vooraanstaande leden van het congres en diplomaten zijn. Ook de oud-presidenten Jimmy Carter en George Bush waren daar present. Carter was betrokken bij de totstandkoming van het vredesverdrag tussen Israël en Egypte. Tijdens de ambtsperiode van Bush begonnen de vredesbesprekingen tussen Israël, Libanon, Jordanie, Egypte en de Palestijnen in Madrid. De overige 2.300 geinviteerden zullen achter en naast deze gasten van hoge rang plaatsnemen. Helemaal achteraan bevinden zich journalisten, die staande op een verhoging verslag van het nieuws van de plechtigheid moesten doen.

Bij de aanwezigen moeten ook nog leden van de geheime dienst worden opgeteld. Hoeveel veiligheidsmensen aanwezig zijn is een geheim, maar hun aantal is enorm, zo is vernomen. Voor de ondertekening zullen voorts bijzondere veiligheidsmaatregelen worden getroffen. Enkele straten bij het Witte Huis waren al enkele uren voor het verkeer afgesloten.

NIET BLIND

De weg naar vrede in het Midden-Oosten zal niet eenvoudig zijn. Het voortduren van het terrorisme, zoals de aanslagen van zondagochtend met vier dode Israëliers, bedreigt het vredesproces. De Israëlische premier Yitzhak Rabin zei dat zondagavond laat tijdens een twee uur durende tussenlanding op Schiphol, op weg naar Washington. "Als we in Washington het vredesakkoord tekenen, is in Israël tegelijkertijd de begrafenis van vier Israëliers die bij aanslagen om het leven kwamen. Het schept een moeilijke en pijnlijke situatie", stelde Rabin vast. De aanslagen op zowel drie militairen als een Israëlische burger zijn opgeëist door de extremistisch-Islamitische groepering Hamas. Dergelijke bewegingen willen het vredesproces tussen Israël en de Palestijnse bevrijdingsorganisatie (PLO) onder-

vervolg op pag. 11

Palestijnse vlag wappert in Gaza

■GAZA - De Palestijnse vlag ging in Gaza in top en er werd een duif losgelaten als symbool van de vrede op het moment dat in Washington het vredesakkoord tussen Israel en de Palestijnen werd getekend.

Verjaardag van Pinochets coup herdacht

■ SANTIAGO - De herdenking van de twintigste verjaardag van de coup van generaal Augusto Pinochet in Chili is niet zonder bloedvergieten verlopen. Twee doden vielen er - een bejaarde man een een jongere - en verder talrijke gewonden. Vooral de studenten weerden zich bij deze demonstraties. De problemen begonnen toen de politie probeerde de betogers te stoppen voordat zij het Moneda-paleis bereikten, waar president dr Salvador Allende indertijd overleed tijdens de coup. De foto toont het arresteren van een der betogers.

Autonomie-akkoord in Washington ondertekend

WASHINGTON - Iets over elf uur vanmorgen kwam president Bill Clinton samen met premier Yitzhak Rabin van Israël en PLO-leider Yasir Arafat uit het Witte Huis gestapt op weg naar het podium voor de ondertekeningsplechtigheid op het gazon van het Witte Huis.

De leider van de Palestijnse Bevrijdingsbeweging was gekleed in een soort militair uniform en ook met zijn handelsmerk: het zwart-witte keffiyeh-hoofddeksel op. Hij liep links van Clinton en Rabin rechts van de Amerikaanse president.

Daarmee kon de plechtigheid van de ondertekening van het beperkte Autonomie-akkoord beginnen waarover Israël en PLO eerder in het geheim overeenstemming hadden bereikt. De hele wereld keek hierbij via de tv toe. In Israël werd door Palestijnen dit feit met gemengde gevoelens gevolgd: met vreugde en door anderen met haat in het hart. In Beiroet zijn zelfs zeven doden gevallen bij een betoging tegen het akkoord.

Doden bij noodweer in Europa

PARIJS/LONDEN - Bij noodweer in Europa zijn zeker zes doden gevallen.

Vijf mensen worden op zee vermist nadat de Franse westkust in het weekeinde was getroffen door harde stormen. In het zuiden van Engeland kwam door de storm een automobilist om het leven en liepen aan de kust talloze plezierjachten en andere schepen schade op.

KLM-Boeing goed geland ondanks flap-probleem

AMSTERDAM - Een Boeing 737 van de KLM met een defect aan de landingskleppen is zaterdagmiddag veilig op Schiphol geland.

Het toestel kwam uit Rome. Bij het inzetten van de landing ontdekte de piloot dat de landingskleppen aan de achterkant van de vleugels (flaps) niet voldoende naar buiten konden draaien. Dat is nodig om met lage snelheid te kunnen landen. Toen het euvel niet kon worden verholpen, zag de piloot zich genoodzaakt met hoge snelheid te landen. Het toestel moest daardoor wel veel harder remmen. De landing verliep onder de gegeven omstandigheden vlekkeloos.

Tijdens herdenking aanslag 1990

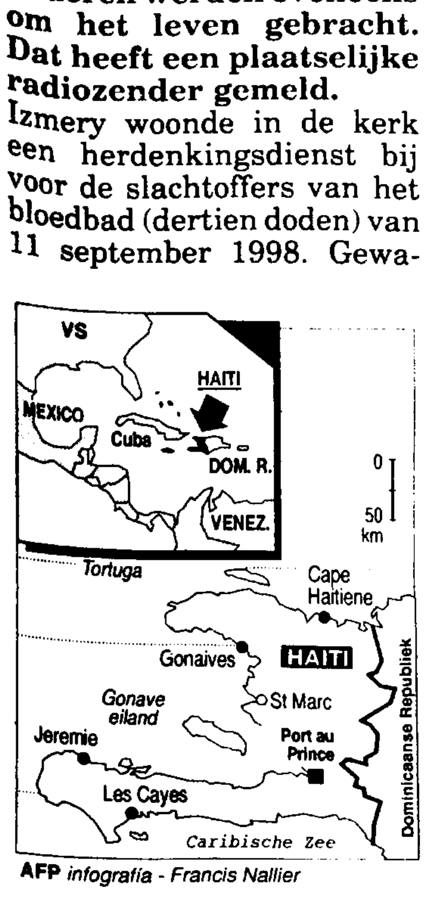
Financier campagne Aristide vermoord

PORT-AU-PRINCE - Onbekenden hebben zaterdag in de Haïtiaanse hoofdstad Port-au-Prince een prominente aanhanger van president Jean-Bertrand Aristide doodgeschoten. De zakenman Antoine Izmery werd door gewapende mannen een kerk uitgesleept en door het hoofd geschoten. Twee anderen werden eveneens om het leven gebracht. Dat heeft een plaatselijke radiozender gemeld.

Izmery woonde in de kerk een herdenkingsdienst bij voor de slachtoffers van het bloedbad (dertien doden) van 11 september 1998. Gewapende lieden bestormden toen een kerk van de parochie van Aristide. De president, die 30 oktober als staatshoofd uit ballingschap terugkeert, was indertijd nog priester. Het vermoeden bestaat dat de daders behoren tot de beruchte para-militaire organisatie *"Attachees"*. Deze groep probeert gewapenderhand de terugkeer van Aristide te verhinderen.

De daders vuurden bij het oppakken van de slachtoffers enkele schoten af. Ze bewerkten voorts een groot deel van de 75 kerkgangers met vuistslagen. Izmery, een zakenman van Palestijnse afkomst, was een van de financiers van Aristide, die in 1991 door de strijdkrachten werd afgezet. Zijn broer George werd vorig jaar al om het leven gebracht. Waarnemers beschouwden deze moord al als een waarschuwing voor Antoine Izmery.

Haiti is de laatste dagen geregeld het toneel van geweldadige aanslagen. Woensdag kwamen vijf mensen om het leven bij de beediging van Evans Paul tot burgemeester van Port-au-Prince. Volgens waarnemers waren leden van de *"attachees"* ook voor dit bloedige incident verantwoordelijk.

AFP infografia - Francis Nallier

In kader vredesakkoord Israël en Syrië:

Christopher: VS-troepen op Golan best mogelijk

NEW YORK - Amerikaanse troepen kunnen mogelijk op de hoogten van Golan worden gelegerd in het kader van een vredesakkoord tussen Israël en Syrië. Dit heeft de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Warren Christopher, zondag gezegd.

Toen hem tijdens een vraaggesprek op televisie werd gevraagd of de aanwezigheid van Amerikaanse eenheden op de Golanhoogten, die Israël in 1967 op Syrië veroverde, deel zou kunnen uitmaken van een akkoord tussen Tel Aviv en Damascus zei hij: "Zonder twijfel". "Elk nieuw akkoord tussen hen zou kunnen inhouden dat er bepaalde Amerikaanse strijdkrachten in de Golan moeten komen", aldus Christopher.

Hij wees op de Amerikaanse rol in het vredesverdrag tussen Israël en Egypte uit 1979. De VS staan in de Sinaï borg voor een bepaalde mate van veiligheid voor Israël en de Amerikaanse bewindsman voorzag een vergelijkbare rol op de hoogten van Golan om Israël een bepaalde mate van veiligheid te garanderen.

Mogelijk verband met TeleSur-affaire

Vernielingen in woning Surinaamse journalist

PARAMARIBO - In Paramaribo hebben onbekenden vernielingen aangericht in het huis van de vooraanstaande journaliste Nita Ramcharan.

Ze drongen de woning binnen en vernielden het hele interieur door met olieverf kruisen en de letters "RIP" (Rust in vrede) te spuiten. Ramcharan zei zich hierdoor niet uit het veld te laten slaan. Op verzoek van minister Soeshiel Girjasing geeft de politie prioriteit aan het onderzoek naar de criminele daad waarvan de regering en het parlement met afschuw kennis hebben genomen. Parlementsvoorzitter Jagernath Lachmon spreekt van "vandalisme van tuig" en de Nieuw Front (NF)-fractieleider Otmar Rodgers hoopt niet dat er van "vergelding" sprake is.

Ramcharan, die chef is van de redactie binnenland van het toonaangevende dagblad "De Ware Tijd" en correspondente van de NCRV, staat bekend om haar scherpe pen. Ze wil niet speculeren over een relatie tussen haar werk en de aanslag, maar laat wel doorschemeren dat ze die maakt.

Het was "De Ware Tijd" die begin deze week als eerste melding maakte van ontuchtelijke handelingen van de directeur van het telecommunicatiebedrijf TeleSur, John Neede, met een bedrijfsmedewerkster. Publikaties over deze zaak hebben geleid tot buitenfunctiestelling van Neede en zijn aanhouding door de politie.

Neede, die eerder met justitie in aanraking kwam wegens het aanzetten tot poging tot moord en het plegen van valsheid in geschrifte, staat erom bekend contacten met "onderwereldfiguren" te onderhouden. In politiekringen wordt niet uitgesloten, dat de TeleSur-directeur achter de intimidatiepoging jegens Rachmaran staat.

Den Dulk wint zaak Passagrahan bij Hoge Raad

WILLEMSTAD — De familie Den Dulk heeft vrijdag bij de Hoge Raad alsnog het proces tegen het eilandgebied gewonnen rond het terrein Passagrahan.

Het eilandgebied wilde geruime tijd geleden het perceel hebben waarop het vervallen hotel stond om het aan te wenden voor havenactiviteiten. De familie ging echter niet akkoord met de grondruil. De Den Dulks stapten naar de rechter. Zij wonnen in eerste aanleg, verloren in beroep en wonnen in cassatie.

Drie uitbrekers uit gevangenis Alkmaar aangehouden

ALKMAAR - De politie in Den Helder heeft zaterdag drie van de zes gedetineerden aangehouden, die donderdag ontsnapten uit het huis van bewaring Bergerhout in Alkmaar.

Tijdens gastcollege in Twente

Hirsch Ballin blijft hameren op Koninkrijkstaak misdaadbestrijding

WILLEMSTAD/ ENSCHEDE — "Alle vormen van georganiseerde misdaad houden niet alleen een inmense bedreiging in voor de integriteit van de mensheid, maar ook van staten, door de enorme omvang van criminele gelden die economieën aantast en het corrputierisico vergroot." Aldus minister Hirsch Ballin vandaag tijdens een gastcollege aan de Universiteit van Twente. In tegenstelling tot de situatie in 1954, toen het Statuut tot stand kwam, wordt de onafhankelijkheid van de Antillen en Aruba niet meer bedreigd door buitenlandse staten, maar door invloedrijke criminele organisaties, vindt Hirsch Ballin.

"Het huidige rechtshulpinstrumentarium schiet daarbij te kort: omslachtig, langzaam, niet berekend op de hedendaagse vormen van grensoverschrijdende criminaliteit. Het antwoord is: bundeling van krachten. Nieuwe en soepeler vormen van samenwerking tussen nauw met elkaar samenwerkende landen is nodig." Aldus minister Hirsch Ballin (Antilliaanse/Arubaanse Zaken en Justitie).

Hij doelt hierbij op de landen van het Schengenakkoord en binnen de EG, maar ook tussen de landen van het Koninkrijk. "Heilige huisjes behoeven hierbij niet per se te worden gespaard. Natuurlijk moet hierbij zorgvuldig worden afgewogen: er zijn meer belangen dan die van de criminaliteitsbestrijding in het geding."

In zijn gastcollege ging Hirsch Ballin in op de ontwikkelingen op het gebied van de internationale strafrechtelijke samenwerking zowel in Europa als met de Antillen en Aruba. De internationalisering van criminaliteit maakt die samenwerking noodzakelijk. Niet alleen op strafrechtelijk terrein, maar ook om wereldwijd criminele vermogens te traceren en te confisqueren.

Wat betreft de Antillen en Aruba merkte Hirsch Ballin op, dat de combinatie van een fiscaal gunstig regime, een Latijns-Amerikaanse levensstijl, een prettig klimaat, een cultuur waarin het 'voor wat hoort wat' een belangrijke plaats inneemt en de uitstekende luchtverbindingen met landen in de regio er voor zorgen dat er niet alleen maar toeristen naar de eilanden komen. "Er zijn meer dan alleen maar indicaties dat de eilanden worden misbruikt voor drugshandel en doorvoer van drugs bij een stijgende consumptie op de eilanden zelf," zei Hirsch Ballin verwijzend naar de verslaafdenproblematiek en de daaraan gerelateerde randcriminaliteit. "Dat aanzienlijke bedragen worden witgewassen staat vast."

Volgens de Nederlandse minister vereist dit criminaliteitsbeeld 'veel aandacht', mede gezien de 'weinig stabiele politieke en economische situatie in verscheidene landen in de regio.' Juist door de centrale ligging in de regio zijn de Antillen en Aruba tot verdergaande internationale samenwerking gehouden, bracht de minister naar voren. "Er moet worden geparticipeerd in internationaal hecht doortimmerde netwerken van opsporingsdienten. Weerbarstige en lastig te traceren vormen van criminaliteit vereisen voor de opsporing hoog ontwikkelde expertisen en kostbare infrastructurele voorzieningen."

En die is, door de kleinschaligheid en door de snelle Antillianisering sinds 1969 niet in voldoende mate aanwezig, zo merkte Hirsch Ballin op. Uit 'studies en prognoses' die hij verder niet toelichtte, zou volgens Hirsch Ballin blijken dat het gewicht van de zorgplicht voor de strafrechtelijke handhaving in de naaste toekomst alleen nog maar zal toenemen. "Daarin ligt mede de grond dat bij de beraadslagingen over hoe nu de nieuwe verhoudingen binnen het Koninkrijk op te zetten, de rechtshandhaving mede en nadrukkelijk punt van gesprek is," Hirsch Ballin denkt vooral aan de rol van het Openbaar Ministerie: die rol zou nog kunnen verzwaard, waardoor snellere besluitvorming mogelijk is.

Hij ging ook in op de vraag waarom er zo'n noodzaak is tot nauwe samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk in de bestrijding van de internationale criminaliteit. Hirsch Ballin gaf daarvoor, verspreid over zijn betoog, vier redenen: omdat de effecten van de criminaliteit zowel op de Antillen als in Nederland zichtbaar zijn; omdat de Koninkrijksband daartoe verplicht; vanwege het feit dat elke Nederlander binnen het Koninkrijk recht heeft op een en dezelfde kwaliteit van rechtsbedeling; en omdat de hedendaagse verschijningsvormen van internationale criminaliteit daartoe nopen.

Het Statuut alleen biedt daartoe niet genoeg, aldus Hirsch Ballin. Het Statuut was een voor die tijd moderne regeling toegesneden op de wensen en noden van die tijd. De handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk werd als een gezamenlijke verantwoordelijkheid gezien. En die wordt in deze tijd vooral bedreigd door criminele organisaties. "We moeten dan ook de vraag stellen of we onszelf niet teveel de handen [illegible] eng-nationaal afgebakende bevoegdheden op het gebied van de criminaliteitsbestrijding."

■ *WILLEMSTAD — Vorige week maakte een groep van dertig Amerikaanse reisagenten een trip met het cruiseschip Seawind Crown. Deze vertrekt elke maandag vanuit Curaçao en doet in een week Caracas, Grenada, St. Lucia, Barbados en Aruba aan. De cruisetocht is vooral populair onder Amerikanen, maar geniet ook lokale belangstelling.*

Nos Patria:

'Nooit goed of het deugt niet'

WILLEMSTAD — "Kunnen we dan nooit eens iets goed doen op dit eiland?" zo vraagt Nos Patria zich af in relatie tot het referendum over de staatkundige toekomst van het eiland.

Vorig jaar was de voorbereiding tot het referendum niet goed, omdat het niet voldeed aan de criteria van de Verenigde Naties. Nu is het voorbereid door een onafhankelijke commissie en volgens de VN-criteria: weer niet goed. Verschillende malen is naar voren gebracht dat er meer dan een vraag gesteld moest worden en nu dat gebeurt: wederom verkeerd, [illegible] witte partij, die zich afvraagt 'wat er met ons aan de hand is'.

De partij (noemt drie van de vier opties nog eens op, zonder daarbij een waardeoordeel uit te spreken over de personen die een andere dan de door Nos Patria gekozen optie preferen. Vervolgens legt de partij uit waarom zij voorstander is van een autonoom Curaçao. Met het geven van kritiek en het zaaien van verdeeldheid schiet niemand iets op, aldus de partij. "Daarmee belanden we in een vicieuze cirkel."

Iedereen heeft recht op zijn eigen mening, maar "een volk zonder bestemming is een ramp, want dat verliest zijn normen en waarden." Het referendum moet gezien worden als een belangrijk kruispunt, dat zorgvuldig moet worden overgestoken. "Het gaat er niet om of we een zandpad of een asfaltweg inslaan, het gaat er om dat we de weg inslaan die ons naar ons einddoel leidt", aldus de partij.

OPINIE

VERWIJFELD VROEG EEN woordvoerder van de politieke partij Nos Patria zich eind vorige week af of niets maar dan ook niets goed kan gaan op Curaçao. Die woordvoerder doelde met name op het referendum. Verleden jaar hebben wij met eigen mensen een voorlichtingscampagne opgezet en zonder het minste rendement ervoor terug te krijgen, een half miljoen gulden daaraan uitgegeven.

Dit jaar heeft het Bestuurscollege de zaken beter aangepakt. Met de zegen van de regering moest de wereld worden bewezen dat alles eerlijk toegaat en zijn daarom de Verenigde Naties erbij gehaald en een Nederlandse expert. Nos Patria wijst erop dat het kennelijk weer niet goed is gegaan. Een lawine van kritiek wordt afgevuurd op de Referendumcommissie, omdat die 'politiek onhaalbare opties' aan de vraagstelling zou hebben toegevoegd. Nog voordat de eigenlijke voorlichting over de vier opties van het referendum is begonnen, is het al een geweeklaag van jewelste.

Hoe dat komt? Door onze aangeboren kwaal te pretenderen alles beter te weten, te eisen dat alles moet gaan zoals elk [illegible] ons wil dat het moet gaan, omdat we niet verder kunnen denken dan onze eigen belangen voorschrijven en vanwege de enorme verdeeldheid die er op elk gebied bestaat tussen het handjevol bewoners van een van de kleinste landen ter wereld. Neem bij voorbeeld de kwestie van de onafhankelijkheid. Hoewel alle, tot nog toe gehouden opiniepeilingen erop wijzen dat de bevolking niets van de onafhankelijkheid moet hebben, zijn er maar liefst twee bewegingen die de onafhankelijkheid voorstaan. Een van hen slaat nu hard op tafel en eist uitstel van het referendum met een jaar!

Een ander punt: de grootste zorg van de ambtenarenvakbond ABVO ten aanzien van het referendum lijkt niet het maken van een juiste en verantwoorde keuze, maar de mogelijke ontslagen van ambtenaren door het opheffen van een van de bestuurslagen. Bepaald afkeurenswaardig is de wijze geweest waarop bepaalde politici de door de Referendumcommissie opgestelde, vier keuzemogelijkheden hebben bekritiseerd. Een Referendumcommissie, die op voorstel van de politici zelf werd samengesteld, uit mensen waar ze zelf om hebben gevraagd, omdat — zoals verleden jaar bleek — ze er zelf niet toe in staat waren een objectieve voorlichtingscampagne op touw te zetten.

Wat moet het allemaal worden als straks de strijd losbarst om de gunst van de kiezers te winnen? De democratie werkt soms verlammend op zichzelf. Het zou immers het beste zijn geweest allerlei irrelevante groepen en individuen het zwijgen op te leggen en alleen de onafhankelijke Referendumcommissie te belasten met het geven van de voorlichting.

[illegible] worden bereikt dat een onafhankelijke groep [illegible] de voor- en nadelen van elke optie [illegible] en elke kiezer in rustig overleg met zichzelf zijn [illegible]. Nu wordt een stortvloed van conflicterende [illegible] meningen op de kiezer uitgestort die hem [illegible] frustreert en hem wellicht zelfs het zicht op een [illegible] afweging belemmert.

In [illegible] sfeer is de aanloop naar het referendum [illegible]. Over 57 dagen moeten we naar de stembus. [illegible] duizenden woorden verspeeld aan allerlei voorgevechten en schermutselingen. Mede daardoor zijn we nog [illegible] niet beland bij een objectieve voorlichting. De politiek kan een enorm grote invloed hebben op het verder verloop van de gebeurtenissen. Zal zij kiezen voor het blijven hakken met de botte bijl of karaktervol proberen aan de belangrijke keus waar elke Curaçaoënaar voor staat, een positieve en verhelderende richting te geven?

Curaçao zes maanden zeker van A-films

WILLEMSTAD — Curaçao is de komende zes maanden verzekerd van goede films in een goede bioscoopzaal. Paradise Movies heeft een contract getekend met het ITC voor huur van de grote gehoorzaal. Daarin zal op tachtig dagen 240 maal een filmvoorstelling gegeven worden. Paradise Movies is een samenwerkingsverband tussen Jacques Visser, Tony-Halabi en Arthur Oster. Zij halen A-films uit Amerika.

Er is opmerkelijk veel belangstelling voor de bioscoop. In de eerste vijf weken zijn er 7000 bezoekers geweest. Hotels maken reserveringen voor hun gasten.

Jurassic Park draait op woensdag 22 september. Curaçao heeft hiermee de primeur van het Koninkrijk. In Nederland is de première op 30 september.

Douane spoorde 336 kilo coca op in 1992

WILLEMSTAD — 1992 heeft de douane Curaçao 336 kilo cocaï[ne] en 2,8 kilo marihuana beslag genomen aan landsgrenzen (haven luchthaven).

Dat maakt de douane[re]cherche bekend. In tota[al] zijn 54 personen aang[e]houden. In elf gevallen vo[n]men drugs, maar niet eigenaar of verzender. In gevallen gaat het om dru[g]zendingen in postpakket[ten] die opgespoord werden do[or] drugshonden. Verscheide[ne] drugsvangsten zijn geda[an] in samenwerking met politie.

Beklaagde zeer gevreesd in Banda'bou

Eis van vijf jaar voor verdachte beschuldigd van 21 strafbare feiten

WILLEMSTAD — Officier van justitie mr. D.C.I. van Delft eiste vijf jaar gevangenisstraf tegen R.B. alias 'Yuana', die beschuldigd wordt van 21 strafbare feiten. Die begane misdrijven bestonden uit: inbraak en diefstal uit diverse weekeindhuizen te Banda'bou; in meer dan een geval bedreigde hij zijn slachtoffers met een jachtgeweer en in een geval nam hij een pickup zonder toestemming mee. "De bewoners van Banda'bou, vooral mensen woonachtig in de omgeving van Playa Forti, werden simpelweg bedreigd en geïntimideerd," aldus Van Delft.

Beklaagde R.B. staat beter bekend als 'Yuana' (Leguaan), omdat hij altijd gekleed was in camouflagepak, voor lange tijd onggrijpbaar was voor de politie van Banda'bou en zich ook schuilhield in de 'mondi'. Tijdens zijn voortvluchtige periode gaf hij de politie diverse malen het nakijken bij achtervolgingen.

Uiteindelijk werd hij ongeveer twee maanden geleden tijdens een gecombineerde politie-achtervolging in de kraag gegrepen. Hij was daarbij door een politiekogel in het been getroffen, maar er toch in geslaagd een respectabele afstand lopend af te leggen tot hij bij een val ook nog zijn been brak en niet verder kon vluchten. Hij verscheen vrijdag dan ook met zijn rechterbeen en voet in het gips.

De 21 strafbare feiten die de beklaagde ten laste werden gelegd, vormen volgens officier van justitie mr. Van Delft vrijdag in de rechtszaal slechts het topje van de [illegible]. Van Delft [illegible] dat hij slechts een greep deed uit een waslijst van zestig geregistreerde strafbare feiten, allemaal begaan door de verdachte.

De 21 ten laste gelegde strafbare feiten heeft de verdachte in twee periodes begaan. In het jaar 1992 en in de maand maart tot en met juni van dit jaar. Van Delft: "In die tussenperiode was er duidelijk sprake van rust voor de bewoners van Banda'bou, omdat de verdachte in hechtenis verkeerde. De verdachte is een uitbuiter die in camouflagepak rondliep en zich publiekelijk liet zien voor en na het plegen van zijn misdrijven. Hij werkte op een valse romantiek."

De beklaagde ontkende in de rechtszaal diverse van de beschuldigingen. Vooral de gevallen waarin hij besch[ul]digd wordt van het inti[mi]deren en bedreigen van [de] slachtoffer met een jacht[ge]weer. Verder meende hij [dat] de verbalisant de zaken heeft overdreven en dat [het] pv ongeldig is omdat hij niet had getekend.

R.B. verklaarde name[lijk] dat hij niet kan lezen. [Dit] allemaal terwijl hij met [het] pv in de hand en simult[aan] met rechter Stüger de strafbare feiten doornam. [De] verdachte verscheen zon[der] advocaat op de strafzitting.

"De verdachte terror[i]seerde Banda'bou," rep[li]ceerde Van Delft. In het [pv] stond zelfs vermeld dat [de] verdachte in een geval [zijn] eigen vrouw dwong met [hem] mee te gaan en haar daa[rbij] met de dood bedreigde. [De] officier verder: "Hij werd [bij] voorbeeld op de vloer [van] Janchi Christiaan toegel[aten] omdat die familie bang [was voor] hem was." Anderen koch[ten] gestolen goederen bij [hem] omdat zij hem ook vreesde[n], aldus de officier van justi[tie]. Drie van die helers werd[en] woensdag veroordeeld [door] rechter [illegible] ter B[...]. Het betrof het voor[...]staande Banda'bouse [...] V., dat cocaïne zou he[bben] verkocht aan onder an[dere] de verdachte en ook gestol[en] waar van hem zou hebben opgekocht. Rechter Stüger, die het jammer vond dat er geen psychiatrisch rapport noch een reclasseringsrapport van de beklaagde werd opgesteld, doet op 24 september uitspraak.

Twee SOD-agenten reageren snel

WILLEMSTAD — Drie minderjarige joyriders zijn zondagmiddag gearresteerd toen zij bij toeval recht in de armen reden van de politie.

Een duo van de SOD [illegible] lde eten bij het Chinese restaurant op de hoek van de Weg naar Welgelegen en de Kaukasusweg te Santa Helena. Een van de agenten vermoedde dat de jeugdige bestuurder van een naderende Toyota Corolla geen rijbewijs kon hebben en zette met zijn auto de joyriders klem. Bij hun ontsnappingspoging ramden de jongens de politiewagen en vervolgens een muurtje bij het restaurant.

De agenten-in-burger reden in een gewone personenauto.

Samenwerking

WILLEMSTAD/ ENSCHEDE — Minister Hirsch Ballin gaf tijdens zijn gastcollege aan de Universiteit van Twente een overzicht van de samenwerking tussen de koninkrijkslanden op uitvoerende terreinen:

- trainingen en opleidingen voor de opsporing van fraude en dergelijke
- rekening houden met spreiding van specialismen bij de uitzending van rechters en officieren van justitie
- de CRI-liaisonpost op Curaçao sinds 1991
- vier hoofdinspecteurs bij het Korps Politie Aruba
- de marechaussees op Sint Maarten
- belastinginspecteurs bij het Land
- een medewerker van de Economische Controledienst die een controle en toezichtssysteem opzet
- een (binnenkort twee) medewerkers bij het management van het gevangeniswezen op Aruba
- een medewerker van De Nederlandsche Bank bij de Centrale Bank van de Antillen
- samenwerking op het gebied van de wetgevingsvoorbereiding
- de opsporingsaktiviteiten van de Koninklijke Marine, zowel voor de Antillen en Aruba als internationaal. De marine werkt nauw samen met de opsporingsdiensten van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Nederlanders in het buitenland met nog een andere nationaliteit moeten binnen tien jaar verblijf buiten het Koninkrijk uitdrukkelijk en op tijd laten weten hun Nederlanderschap te willen behouden. Anders verliezen zij dat automatisch na tien jaar.

Minister Hirsch Ballin van justitie heeft dat gesteld in de memorie van antwoord bij de rijkswet op het Nederlanderschap die hij maandag heeft gestuurd naar de Tweede Kamer.

De minister gaat er vanuit dat een Nederlander in den vreemde met nog een andere nationaliteit, geen werkelijke band meer heeft met de Nederlandse samenleving. Hij moet dus duidelijk maken prijs te stellen op het Nederlanderschap door binnen de gestelde termijn van tien jaar te vragen om een Nederlands paspoort of een bewijs van Nederlanderschap.

De regeling geldt niet voor Nederlanders in het buitenland die alleen de Nederlandse nationaliteit hebben, lichtte een woordvoerder van justitie toe. Veel zijn Nederlanders met nog een andere nationaliteit ook in het buitenland geboren.

Cadmu: Suares niet welkom

WILLEMSTAD — De vakbond Cadmu heeft geprotesteerd tegen de mogelijke benoeming van Enrique Suares als lid van het CDM interim-management. Suares is momenteel vertegenwoordiger van de CDM in Spanje.

De bond zegt in een persbericht eveneens gekant te zijn tegen de benoeming van de huidige EMG managers in een overgangsmanagement. In dat verband worden de namen van Mario Evertsz en Frits van der Sande genoemd.

"De overheid moet zich goed realiseren dat wij nooit meer iets te maken willen hebben met de Executive Management Group noch met daaraan gelieerde personen" luidt de boodschap van de Cadmu aan het adres van president-commissaris Mendes de Gouveia.

Al eerder is gebleken dat het vertrouwen van de Cadmu in het Dokmanagement geheel zoek is. In haar analyse van de CDM-crisis komt de bond tot de conclusie dat er sprake is van 'mismanagement'. Nu de overheid heeft besloten de helft van haar aandelen CDM te verkopen, is daarmee de zaak voor wat de Cadmu betreft niet afgedaan. Deze week zal de bond haar bevindingen presenteren aan het Openbare Ministerie.

Ook de oppositiepartijen laten het er niet bij zitten. Zij hebben een openbare vergadering van de Eilandsraad over de CDM-kwestie aangevraagd.

'Premier brengt ons steeds in de problemen'

MAN absoluut tegen schrappen welke referendum-optie dan ook

WILLEMSTAD — De felle uitlatingen van premier Liberia-Peters, afgelopen woensdag, over de referendumcommissieleden en over de vragen van het referendum, hebben forse kritiek losgemaakt bij vakbonden, bedrijfsleven en oppositiepartijen. "Het is niet de eerste maal dat de politieke leider van de PNP de afspraken met andere partijen doorkruist en het is juist die houding, die Curaçao telkens weer in de problemen brengt", aldus MAN-leider Don Martina. De MAN onderstreept dat alle opties in het referendumvoorstel moeten blijven staan.

Volgens Martina is het gebrek aan ernst, oprechtheid en geloofwaardigheid van de premier de reden dat tijdens het jongste bilaterale overleg in Den Haag de Curaçaose delegatie, de Statendelegatie en zelfs gedeputeerde Betrian moeite hadden de Nederlandse regering te overtuigen van bepaalde standpunten en plannen. "Nederland heeft verschillende malen herhaald dat onze woorden wel mooi zijn, maar dat -gezien de ervaring- er geen enkele garantie is dat de plannen ook worden uitgevoerd."

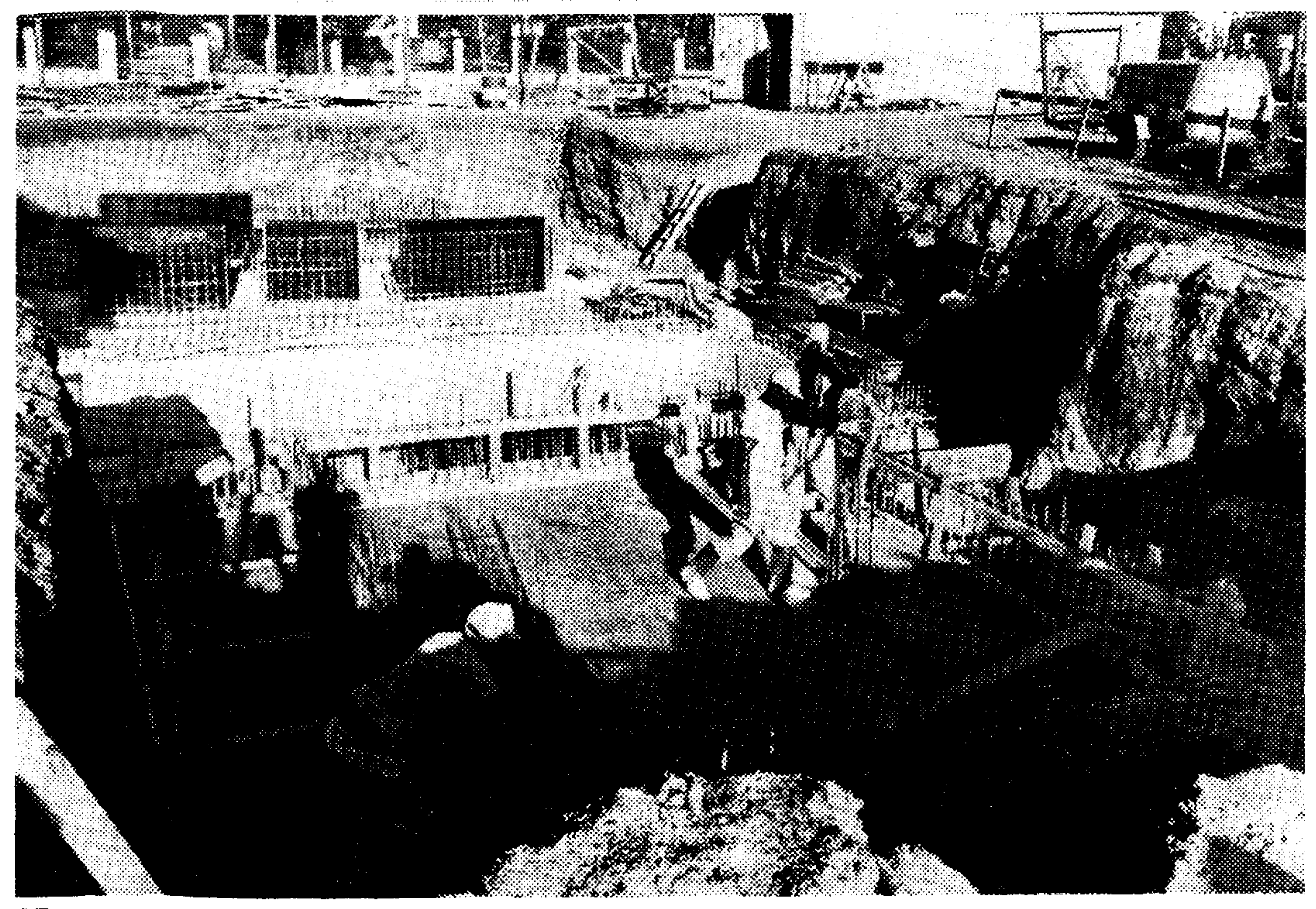
Met 'bezorgdheid' heeft Martina afgelopen week dan ook de emotionele uitlatingen over het referendum van de premier gevolgd. Hij verwijst naar het protocol van 30 augustus 1990 en de motie van 18 september 1991. In die met algemene stemmen aangenomen motie staat, dat de Curaçaose bevolking zijn zelfbeschikkingsrecht moet kunnen uitoefenen en dat dit dient te gebeuren volgens de criteria van de Verenigde Naties.

Daarnaast bestaat er de zogeheten *position paper* van 30 juni 1993, waarin de PNP zelf vastlegt, dat de uitoefening van dat zelfbeschikkingsrecht dient te geschieden via een referendum. In die *position paper* beloven de coalitiepartijen dat er een onafhankelijke commissie wordt ingesteld waarin in elk geval een deskundige uit de Verenigde Naties wordt opgenomen. Dit om te waarborgen dat het referendum de toets van de VN kan doorstaan.

Vervolgens zijn het de PNP en DP geweest die de onafhankelijke commissie hebben benoemd, met volledige steun van oppositiepartijen MAN, SI, Fol en Nos Patria. Ook vakbonden, bedrijfsleven en sociale groeperingen stonden hier volledig achter. En niet alleen al deze partners, ook de Nederlandse premier Lubbers heeft zijn waardering uitgesproken over het rapport van de commissie: "Bezit ook kwaliteit en is helder." Don Martina vindt het dan ook onaccepttabel 'dat de premier het rapport naar de vuilnisbak verwijst'.

Het optreden van de premier, aldus Martina, veroorzaakt met iedereen in de gemeenschap problemen en ook met Nederland. De MAN is er fel op tegen dat welke optie dan ook uit het referendum wordt geschrapt. De bevolking moet in vrijheid en vrijwillig zijn zelfbeschikkingsrecht kunnen uitoefenen. Daarbij geeft de MAN wel een stemadvies: Curaçao als autonoom land binnen het Koninkrijk.

Kodela-bouwput aan de Nijlweg

■ *WILLEMSTAD — Onlangs is de Kodela aan de Nijlweg begonnen met de bouw van een ondergronds afsluiterhuis ten behoeve van de watervoorziening. Op de foto de bouwput. Besloten werd tot een ondergrondse oplossing, nadat omwonenden ernstig bezwaar hadden gemaakt tegen het 'foeilelijke' bovengrondse plan. Het afsluiterhuis kost 1,8 miljoen gulden, waarvan 1 miljoen gulden wordt betaald door het KabNA. De resterende 800.000 gulden (meerkosten voor het ondergronds bouwen) worden betaald door de overheid. Medio volgend jaar is de bouw klaar.*

Pelican Air met chartervliegtuig tussen eilanden

WILLEMSTAD — Pelican Air in samenwerking met Mark v.d. Brandelaar begint met binnenlandse chartervluchten per helikopter. Een toestel voor maximaal acht personen wordt binnenkort in gebruik genomen.

De nieuwe joint venture zal eveneens op de Mote - werf kantoor houden. De nieuwe helicopter is nog in Europa. Na inspectie wordt het toestel in Nederland voorzien van benodigdheden voor reddingsoperaties en daarna overgebracht naar de Antillen. De helikopter, die wordt aangeschaft met medewerking van Banco di Caribe en de OBNA, vervangt het toestel dat enige maanden geleden verloren ging.

Mogelijk deze week ER-vergadering

SI-leider wil onafhankelijk accountantsonderzoek Dokmij

WILLEMSTAD — De oppositiepartijen MAN en SI zullen alsnog een verzoek indienen om een openbare Eilandsraadvergadering te wijden aan de Curaçaose Dok Maatschappij. Er moet bovendien een 'second opinion' worden gevraagd van een onafhankelijk accountantsbureau, meent SI-leider George Hueck.

De partijleider had reeds om een onafhankelijk onderzoek gevraagd, maar president-commissaris Mendes de Gouveia wilde dit laten verrichten door de 'huisaccountant' van de CDM: Moret, Ernst & Young. Dat is volgens Hueck 'tegen de afspraak'.

De oppositie trok - voor vertrek naar Nederland waar bilateraal overleg plaatsvond - haar verzoek voor een openbare Eilandsraadvergadering na afspraken met Mendes de Gouveia in. Daaraan verbonden MAN en SI wel de voorwaarde dat aan de vakbond Cadmu alle benodigde cijfermateriaal en medewerking zou worden verleend om tot een gedegen rapport te kunnen geraken. "Dat is niet het geval geweest. Reden om de zaak in de openbaarheid te bespreken. Dit schreeuwt om een nationaal gesprek", aldus de SI-leider. Don Martina noemt in dit verband de 'vele grijze gebieden'. Ook hij wil opheldering, maar wil met name antwoord op de vraag waarom het management van de CDM geen rekening heeft gehouden met 'slechtere tijden'. "De EMG weet toch dat de scheepreparatie een conjunctuurgevoelige branche is. Waarom zijn dan geen reserves aangelegd voor de magere tijden?"

De MAN is veel voorzichtiger in haar beschuldigingen. "Nee, wij hebben niet de bezwaren van de Cadmu." De vakbond, die de belangen van de dokwerkers behartigt, heeft aangekondigd naar het Openbaar Ministerie te stappen met haar bevindingen van 'mismanagement'.

Hueck wil de CDM-kwestie bovendien in de openbaarheid brengen, omdat hij weinig tevreden is met de antwoorden die hij kreeg op 39 vragen, die hij in de commissie van overleg presenteerde aan de president-commissaris. "Ik heb sterk de indruk dat we met een kluitje in het riet worden gestuurd." De SI-leider wil een degelijk antwoord. "Nu gebeurt dat op zijn janboerenfluitjes."

De partijleider wil met name helderheid over de geblokkeerde gelden, die op een Cubaanse bank staan. "De winst van Cuba, en dat was vorig jaar bijna 12 miljoen gulden, hoort voor de helft naar Curaçao te komen. Wat is daarmee gebeurd?", vraagt hij zich af.

De Eilandsraadvergadering waarin dit aan de orde zal worden gesteld zal hoogstwaarschijnlijk nog deze week plaatsvinden.

Hueck (SI) eens met vraagstelling referendum

WILLEMSTAD — George Hueck (Social Independiente) vindt het 'vreemd' dat premier Liberia Peters bezwaren heeft gemaakt tegen de vraagstelling van het referendum.

"Ik dacht dat we hadden afgesproken dat we niet zouden tornen aan het advies van de referendumcommissie", aldus de SI-leider.

De premier maakte vorige week bekend dat ze grote moeite had met optie C: deel uit gaan maken van Nederland. Dat zou terug naar af betekenen, liet ze weten tijdens de wekelijkse persconferentie in het Fort. Daarop liet ze volgen dat Curaçao toe is aan een autonome status, als de logische volgende stap na het gesprek Dokter da Costa Gomez bereikte met het Statuut.

"Het referendum moet doorgaan zoals voorgesteld door de commissie. Nu is het zaak te starten met informatie-avonden", aldus Hueck.

Overigens hebben zowel de regeringspartijen als de oppositie zich al sinds oktober 1990 geschaard achter optie B: Curaçao een autonome status binnen het Koninkrijk.

SI: geen steun voor Nieuw Beleid

WILLEMSTAD — De oppositiepartij Social Independiente is niet van plan het Nieuw Beleid van de regeringspartijen te gaan steunen. Partijleider George Hueck: "Wij zitten niet in de regering, dus waarom zouden we. Wij hebben geen zeggenschap."

Dat standpunt heeft hij ook in Nederland verkondigd. "Ik heb de politici aldaar gevraagd wat zij als oppositie zouden doen indien de CDA met een saneringsplan zou komen." Een retorische vraag, zo bleek. "Het Nieuw Beleid is het pakkie-an van de Nationale Volkspartij en de Democraten."

Gedeputeerde Stanley Betrian (PNP) sprak eerder deze week zijn twijfel uit over de politieke steun voor zijn gesteskind. Hij wilde niet zeggen of die twijfel ook in zijn eigen gelederen bestaat. Wel deed hij een oproep aan de bevolking om het Nieuw Beleid te steunen.

Betrian zal morgen in Nederland met premier Lubbers en minister Ernst Hirsch Ballin over het Nieuw Beleid spreken. Het doel van de sanering die het Nieuw Beleid voorstaat is dat de tekorten op de eilandsbegroting binnen vijf jaar tot nul zullen worden gereduceerd. Daartoe dient jaarlijks 20 miljoen gulden te worden bezuinigd.

Met de verkiezingen van 1994 in het vooruitzicht is de status van het Nieuw Beleid nogal wankel. Wanneer de huidige regeringspartijen geen coalitie meer zouden gaan vormen, is het heel wel mogelijk dat de nieuwe regering het Nieuw Beleid aan de kant zet. Het Nieuw Beleid vormt onderdeel van de operatie 'deugdelijkheid van financieel bestuur' en vormt daarmee een niet onbelangrijk onderdeel van de besprekingen over de staatkundige toekomst.

WILLEMSTAD — De kredietkaart Kompa Leon wordt deze week op Bonaire geïntroduceerd. Bijna honderd winkels en andere bedrijven van dat eiland hebben de betaalpas erkend. Tien maanden geleden maakte de kaart zijn debuut op Curaçao. Het plasticje is een betaalmiddel voor rekeninghouders van de Maduro & Curiels Bank.

Numiscatica

WILLEMSTAD — De Vereniging van muntenspaarders Numismatica veilt woensdag 15 september in eigen kring oude munten uit de periode 1880 -1960. J. Zimmerman presenteert op die bijeenkomst een verzameling telefoonkaarten, volgens sommigen het nieuwste verzamelobject. Meer informatie over de bijeenkomst die om 20.30 uur begint in de kantine van Consales aan de Majoorsweg, is verkrijgbaar bij de bestuursleden P.Meijer (tel. 678551) en J. Zimmerman (683715). Numismatica bestaat binnenkort vijftien jaar en geeft dan een herdenkingsreaal uit.

Sprock wil voorkeursbehandeling van Kodela

Curinta trekt ton uit voor vierde generator

WILLEMSTAD — Curinta NV zal nog dit jaar haar generatorenpark uitbreiden van drie naar vier. De vierde generator, die ongeveer 100.000 gulden gaat kosten, zal dienen als back-up voor de andere drie. Daarmee hoopt het luchthavenbedrijf Hato te vrijwaren van stroomuitval zoals die onlangs plaatsvond. Passagiers zaten toen enige uren in een donkere en snikhete transitohal.

Daarmee is de wens van Curinta om over een directe electriciteitslijn met Kodela te beschikken niet van de baan. Maar voordat daarover gesproken wordt gaat men eerst om de tafel om over het uitschakelbeleid van Kodela te praten. De 'stiefmoederlijke' behandeling die Curinta ten deel valt bevalt interim-manager Rudy Sprock helemaal niet . "Wij krijgen van Kodela geen voorkeursbehandeling als het om stroomvoorziening gaat, terwijl wij een spilfunctie vervullen in de Curaçaose economie."

Tijdens de stroomuitval vorig weekeinde werd aan den lijve ondervonden wat het betekent als Hato als een van de 'normale' klanten wordt behandeld. "Kodela schakelt ons *rücksichtlos* uit. Het gebeurt dan dat een nabijgelegen woonwijk wel stroom heeft en wij in het pikdonker zitten."

Het nutsbedrijf zei al eerder dat het ziekenhuis wel een voorkeursbehandeling krijgt. "Daar zijn levens mee gemoeid", aldus directeur Statia. Sprock meent daarentegen dat ook op de luchthaven gevaarlijke toestanden kunnen ontstaan als bij voorbeeld de stroom van de verkeerstoren en de landingsbanen uitvalt. "Onze prioriteit is dat vliegtuigen moeten kunnen landen, vandaar dat tijdens de stroomuitval wel de toren van stroom bleef voorzien, maar het gebouw niet. Het gaat mij om onze reputatie van veiligheid. Die willen we niet kwijt."."

De drie generatoren zijn dusdanig geprogrammeerd dat bij uitval van een van de drie de voorziening van de toren en de banen prioriteit krijgt. Toen een van de drie oververhit raakte, werd dan ook de minst belangrijke voorziening uitgeschakeld, zijnde de hal.

Het verwijt dat er ondermaats onderhoudswerk wordt verricht, wijst Sprock categorisch van de hand. Vorig jaar zijn de stroomopwekkingsinstallaties nog gereviseerd door Swissair, vertelt hij. Bovendien was de technische dienst snel ter plekke, vervolgt hij.

KOSTBAAR

Een directe stroomvoorziening zou een kostbare aangelegenheid zijn. Het is niet duidelijk wie de kosten voor een dergelijke directe verbinding zou moeten betalen. Sprock meent dat de overheid zeker in de financiering betrokken zou moeten worden, omdat Curinta een overheids-nv is.

De nieuwe generator wordt de grootste van de vier. Inmiddels ontving Curinta een offerte van Hedco voor een Caterpillar-installatie. De aanvulling van het park is ook nodig omdat Hato sinds kort is uitgebreid met een restaurant, aldus interim-manager Sprock.

Overigens zal met ingang van 1 oktober een nieuwe Curinta-directeur aantreden. Jaap Biemondt is nu nog werkzaam bij de luchthaven Rotterdam. Biemondt zal gedurende drie jaar begeleid gaan worden door een *counterpart*. Daarvoor is nog geen officiële kandidaat aangewezen en dat bevreemdt Sprock. "We hebben nog twee weken te gaan." Ook heeft hij nog geen advertentie in de krant gezien om de *counterpart* te werven.

Geruchten als zou Sprock een andere baan hebben, spreekt de commercieel manager tegen. "Ik ben niet op zoek naar een andere werkgever maar zal een goed aanbod altijd overwegen."

Mocht Sprock niet tot *counterpart* benoemd worden dan gaat hij 'terug naar af'. "Dan wordt ik weer hoofd Commerciële Zaken." Hetzelfde geldt voor de overige twee leden van het overgangsmanagement.

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE
open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON
24333.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(maandag t/m zaterdag van 18.00-07.00 uur)
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J. van Veen via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 24300) of via Alarmcentrum (115).
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter C.E. Zaandam via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA'S
(nachtdienst)
Beneden de brug:
Santa Anna, Noord 41-B/41-C. Tel.: 68181.
Boven de brug:
Savaneta: Savaneta.

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale (tel.: 115) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720.
Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

****

TELEARUBA
MAANDAG: 18.00 Sesame Street; 19.00 Caribscope; 19.27 Science & Technology; 19.42 Showbiz Today; 20.00 Telenoticias; 20.30 Leu fc'i Kas; 22.00 **The Great Bookie Robbery**; 23.00 World Report; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

DINSDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden):** dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

Rel rond weigering vergunning ziekenhuisexpert drs. Lamboo

ORANJESTAD — Ondanks positieve aanbevelingen van Arbeidszaken, de directeur Volksgezondheid en de Stichting Ziekenverpleging Aruba, waarvoor hij uitstekend en ook voor Aruba belangrijk werk verricht, weigert minister van Justitie Rudy Croes zijn handtekening te zetten onder de verlenging van de werkvergunning van de Nederlandse ziekenhuisexpert drs. Jan Lamboo, werkzaam als manager financiën en informatie in het Dr. Horacio Oduber hospitaal.

De indruk bestaat dat er in deze zaak een addertje onder het gras zit. Hierbij wordt de reorganisatie en 'schoonmaak' door Lamboo van het landslaboratorium genoemd. Een aantal voormalige personeelsleden van het hospitaal zou dit niet op prijs hebben gesteld. Zoals bekend is minister Croes exwerknemer van het landslaboratorium.

De regentenraad van het ziekenhuis heeft inmiddels bij gouverneur Koolman beroep aangetekend, terwijl mr. W. Kloes een kort geding heeft aangespannen. De weigering van de verlenging door de bewindsman wordt niet gezien in de geest van het door hem, na terugkeer uit Den Haag, aangekondigde versoepelingsbeleid voor rijksgenoten.

Reeds jaren kampte het hospitaal met een gebrekkige administratieve opzet, met alle nadelige gevolgen van dien, ook voor de resultaten. Het systeem was verouderd en voldeed niet meer aan de steeds moderner wordende eisen. Besloten werd hulp in te roepen van een Nederlandse consultant die adviezen zou geven voor een verantwoorde opzet van de administratie en van een computersysteem. Het adviesbureau gaf daarvoor een profielschets van een persoon die het hospitaal bij de leiding daarvan nodig zou hebben. Hierop werden advertenties geplaatst, waarop slechts twee personen uit Nederland solliciteerden. Van Aruba kwam geen sollicitatie.

De keuze viel op drs. Lamboo, een gekwalificeerde expert, die zowel registeraccountant als computerdeskundige is. Gezien het vele werk dat verzet moest worden, ging het hospitaal met hem een vijfjarig contract aan. Zoals gebruikelijk op Aruba, kreeg Lamboo slechts een vergunning voor één jaar, wat ieder jaar verlengd zou moeten worden. Het derde verzoek werd door minister Rudy Croes afgewezen. Drs. Lamboo kreeg van DOOV, die deze opdracht moest uitvoeren, de aanzegging met zijn zwangere vrouw en drie kinderen, voor 1 oktober 1993 op het vliegtuig naar Nederland te stappen.

Een van de reden van de officiële afwijzing zou zijn dat het hospitaal geen counterpart voor dr. Lamboo heeft benoemd. Dit is niet juist en ook geen argument voor rede vatbaar. Immers, er zijn hotels op Aruba die al dertig jaar operationeel zijn en nog steeds buitenlandse managers in dienst hebben en hiervoor ook de nodige vergunningen krijgen.

Voorzitter van Regentenraad, ir. Tony Nemececk, wil in dit stadium, nu de zaak bij de gouverneur en het gerecht in behandeling is, niet te diep ingaan op deze zaak. Reden voor het beroep en kort geding is, dat Nemececk verschillende malen vergeefs trachtte een afspraak met minister Croes te maken. De bewindsman is bereid de voorzitter op 6 oktober te ontvangen: zes dagen nadat Lamboo met zijn gezin is verzocht te vertrekken.

Het hospitaal wil drs. Lamboo niet laten gaan vanwege het negatieve effect dat dit zal hebben en de grote stap achteruit, juist nu duidelijk vooruitgang wordt geboekt. Het werk dat Lamboo voor het hospitaal verricht moet door een expert worden gedaan, aangezien het erg gecompliceerd is. Een dergelijk persoon kan onmogelijk in een dergelijk korte tijd worden ingewerkt. Bovendien is de opzet van het nieuwe systeem nog niet afgerond. Zo moeten er nog een aantal modulen in het systeem worden opgenomen. Daarbij moet niet vergeten worden dat Lamboo pas twee jaar op Aruba woont en dat pas in november 1992 op het nieuwe systeem kon worden overgeschakeld.

Regentenraad-voorzitter Nemececk betreurt de gehele gang van zaken en de houding tegenover het hospitaal. In dit verband wijst hij op het rapport 1991, waarin veel informatie is opgenomen wat voorheen niet beschikbaar was. Het rapport over 1992 is bijna klaar en hierin treft men weer aanzienlijk meer en nieuwe gegevens aan, die van groot belang zijn voor de nieuwe opzet van het ziekenhuis.

Uit verschillende reacties blijkt dat drs. Lamboo een uitstekende werkrelatie heeft geschapen met het ziekenhuispersoneel en zich goed heeft aangepast op Aruba. Hij traint collega's en kan documenten en diploma's overleggen, die weinig anderen op Aruba bezitten.

Reactie Oduber op uitspraken Eman over schrappen datum

ORANJESTAD — Minister-president Nelson Oduber reageerde afgelopen weekeinde met een verklaring op de uitspraken van AVP-leider mr. Henny Eman, dat Nederland boos is op Aruba vanwege de financiële situatie en dat dit het schrappen van de datum 1996 uit het Statuut nadelig zal beïnvloeden.

Oduber wijst erop dat Nederland bezorgd is over de financiën, hetgeen bleek toen Nederland meehielp een onderzoek in te stellen naar de diefstallen bij projecten onder de regering Eman. Voorts dat volgens Oduber de Italiaanse maffia gedurende 1987 en 1988 zijn intrede op Aruba deed onder de regering Eman. Daar was volgens hem Nederland bezorgd over.

Uitvoerig staat de premier stil bij het gesprek dat hij medio 1990 met de ministers Ruud Lubbers en Ernst Hirsch Ballin voerde over de nadelige gevolgen van de hotelgaranties, waarbij Nederland het kabinet Eman had geholpen. Hij wees toen de Nederlandse bewindslieden op hun medeverantwoordelijkheid volgens artikel 29 van het statuut.

Uiteindelijk kwam uit overleg naar voren dat Aruba vijftien jaar lang 36 miljoen florin ter beschikking moest houden voor de gevolgen van de garanties. Ook leverde Oduber toen felle kritiek op de uitlatingen van Wim Kok, die stelde 'wat Aruba wel niet dacht dat Henny Eman Aruba voor 600 miljoen verhypothekeerde en de Nederlandse belastingbetaler daarvoor wilde laten opdraaien'. Uiteindelijk werd begrip voor de Arubaanse situatie getoond en een lening van 75 miljoen dollar beschikbaar gesteld.

Oduber noemt de verklaring van Eman, dat zijn regering op naar Nederland ging en zich bereid verklaarde vijftien jaar 36 miljoen florin te reserveren, een pertinente leugen. De rapporten hierover zijn bij de Staten. De investeringsbank maakte een rapport en de eisen daarvan zijn van Wim Kok en zijn expert Harrie van Heugden die de vorige maand op Aruba was en ondermeer stelde dat Nederland geen cent loslaat van de 38.5 miljoen dollar, voor de deal mat Marriott ten aanzien van het Plantation Bay hotel.

Wat betreft de Nederlandse financiële experts die op Aruba zijn, zette Oduber uiteen dat zijn regering de accountants Croes & Croes KPMG verzocht de administratieve situatie van het departement van Financiën te analyseren. In het kader van de technische bijstand zou het goed zijn dat Nederland de algehele sanering van de administratie van Financiën zou financieren. Reeds vorig jaar december vroeg de Arubaanse regering op basis hiervan Nederlandse hulp. Na een jaar stuurt Nederland op dit verzoek een team naar Aruba om te zien of het inderdaad hulp nodig heeft.

Ten aanzien van de grote schulden van Aruba wijst Oduber erop dat de Nederlandse regering reeds lang op de hoogte is dat de regering Oduber in 1989 een schuld van 60 miljoen van het kabinet Eman aan onbetaalde rekeningen en leveringen erfde. Het zou goed zijn, aldus Oduber, wanneer Eman de jaarrekening 1986 bekijkt die Nederland van de Algemene Rekenkamer heeft met een tekort op de gewone dienst van anderhalf miljoen florin, hetgeen volgens de Algemene Rekenkamer een record-tekort is van 53 miljoen florin.

Met nadruk stelt Oduber, dat hij de mening van de Nederlandse regering is, dat het Kabinet Eman de problemen op Aruba veroorzaakte. Onder meer dat Eman en zijn regering op onverantwoordelijke wijze, tegen alle adviezen in van de Centrale Bank in, Panell Kerr & Foster, het Internationale Monetaire Fonds en de Kamer van Koophandel het aantal hotelkamers verdriedubbelde.

"Dit onverantwoordelijke beleid veroorzaakte grote problemen ten aanzien van de woningen, het vliegveld, het onderwijs en de water- en stroomvoorzieningen. Door de vele vreemde arbeidskrachten die geïmporteerd moesten worden, telt het onderwijs dit jaar meer dan 600 kinderen van vreemdelingen," aldus Oduber. Tenslotte haalt hij weer eens uitvoerig de bedragen aan die door deze gang van zaken geïnvesteerd moesten worden en 'de prijs die Aruba betaalt voor het onverantwoordelijk regeren van Eman'.

Beraad vakbonden na gezamenlijk gesprek

ORANJESTAD — De gezamenlijke vakbonden SdU komen vandaag bijeen om zich te beraden over het recente gesprek dat vorige week op initiatief van de coalitie-Statenleden tussen regering, werknemers en werknemers plaatsvond. De ATIA houdt woensdagavond een buitengewone algemene ledenvergadering in het Sonesta hotel. Bij hervatting van het gesprek met de regering op donderdag 16 september zullen deze organisaties hun standpunt bekend maken.

Met nadruk herhaalde FTA-leider Anselmo Pontilius dat de vakbond bij het standpunt blijft dat de maatregelen moeten worden ingetrokken en dat er zeker geen plaats is voor meerdere maatregelen. Tot op heden heeft geen enkel coalitie-Statenlid met cijfers kunnen aantonen op welke basis deze maatregelen werden genomen.

Volgens Pontilius hebben de Statenleden gefaald omdat zij de regering maatregelen willen laten nemen, terwijl deze niet eens weet wat haar kosten zijn. Het beheren van de overheidsgelden is het grootste probleem van de regering.

Ook het niet uitvoeren van stringente controles of bedrijven aan hun betalingsverplichtingen voldoen, is een van de reden dat de overheid financiële problemen heeft. Met nadruk wijst Pontilius erop, dat wanneer de regering wenst dat de SdU meewerkt, het belangrijkste is dat de regering zich aan de gegeven adviezen houdt.

"Als men het beleid van enkele ministers van de afgelopen jaren ziet, dan beseft men dat de uitvoering van die adviezen niet in handen van de ministers kunnen worden gelaten om ze wel of niet uit te voeren. Het ergste kan dan alleen maar gevreesd worden," aldus Pontilius.

Hulde voor zusters

■ *ORANJESTAD — In een overvolle St. Annakerk te Noord werd zaterdagavond tijdens een misviering hulde gebracht aan de zusters van Bethanië, die na verkoop van het klooster te zijner tijd Aruba gaan verlaten. Onder de velen in de kerk bevonden zich gouverneur en mevrouw Koolman-Croes, de ministers Fredys Refunjol en Tinchie Flanegien en Statenvoorzitter Felix Flanegin. Met een misviering, zang en preek werd hulde gebracht aan de zusters William, Brigit, Rosita, Enrica, Hedwig, Susana, Imelda en Magda. Na afloop kwam in buurtcentrum Noord de waardevolle plaats tot uiting die de zusters met hun inzet en werken op Aruba hebben ingenomen.*

Verbouwing Holiday Inn kost tien miljoen dollar

ORANJESTAD — Bij Holiday Inn Aruba beginnen vandaag de verbouwingen, waarmee een investering van tien miljoen dollar is gemoeid. Het 25 jaar oude hotel zal ondermeer een nieuw modern aanzicht krijgen, alsmede de nodige vernieuwingen. Verwacht dat de verbouwingen binnen twee jaar worden afgerond.

De verbouwingen begonnen ten zuiden van het hotel, waarvoor 200 kamers werden gesloten. Voor hoogwerk werd brandweermateriaal geleend. De helft van deze vleugel gaat midden december weer open, het andere gedeelte in april 1994. Dan zijn hier de vernieuwingswerkzaamheden klaar. Het meubilair en ventilatiesysteem wordt geheel vernieuwd, terwijl ook de liften een goede beurt krijgen.

In augustus 1994 wordt met het overige deel van het hotel begonnen, hetgeen midden december 1994 moet worden opgeleverd. Het merendeel van de aannemers die de werken uitvoeren zijn lokale bedrijven. Er zijn nieuwe ontwerpen om de ingang van het hotel te moderniseren, waarbij de landscaping ook alle aandacht krijgt. Voorts komt er een parkeerplaats voor de staf. De veranderingen houden ook in dat het hotel nu één geheel wordt. Verwacht wordt dat al deze vernieuwingen in twee jaar tijd hun beslag krijgen.

ORANJESTAD — Een delegatie van de Arubaanse politie bestaande uit Rob Bos, Hans Oude Breuil en Richard Martus zijn afgelopen weekeinde naar Nederland vertrokken om Aruba te vertegenwoordigen in de derde 'Interpol Coppers Cup Foudation' wedstrijden. Deze beginnen vandaag in Hoorn met deelname van 22 teams.

Aruba in Frans blad weer in maffia-nieuws

ORANJESTAD — In het Franse blad 'Zeta' heeft de Venezolaanse journalist Rafael Poleo een zeer negatief artikel gepubliceerd over de infiltratie van de 'narcotica-maffia' in de Cariben, waarbij de naam Aruba meerdere malen wordt genoemd.

Het geld van de maffiafamilie Cuntrera zou op Aruba zeer welkom zijn. Aangehaald wordt dat de huidige minister van Justitie Rudy Croes, die zijn broer Hendrik opvolgde die advocaat van Ocando Paz was, destijds op kosten van Paolo Cuntrera naar Turkije reisde om een internationale conferentie bij te wonen.

Zeta vestigt er de aandacht op dat ondanks dat minister Rudy Croes deze reis bevestigde, hij toch in functie blijft. Voorts wordt aangehaald dat mr. Hendrik Croes aandeelhouder zou zijn in de Intercon Financial Bank. Volgens de journalist Emilio Piervincenzi zou deze bankinstelking in 1992 voor Cuntrera veel geld hebben wit gewassen.

Verder staat de journalist uitvoerig stil bij de enorme groei van casino's en hotels op Aruba, waarbij hij beweert, dat de Cuntrera's verschillende stukken terrein en bezittingen op Aruba hebben opgekocht. Het Franse blad vraagt zich tenslotte af of Aruba de eerst maffiastaat op deze planeet is. De lezers worden nog aan het feit herinnert hoe de procureur-generaal van de Antillen tijdens een vergadering met Interpol en justitiële autoriteiten in Rome hierover alarm sloeg.

Half miljoen verduisterd bij Oduber & Kan

ORANJESTAD — Politiewoordvoerder Krozendijk heeft bevestigd dat reeds enige tijd een onderzoek gaande is naar de verduistering van brilmonturen ter waarde van ruim een half miljoen florin bij de firma Oduber & Kan.

In verband hiermee zijn de werknemers H.G. en W. de C. aangehouden. Geruchten als zou een Statenlid van de oppositie betrokken zijn bij deze handel, kon niet bevestigd worden.

Doordat G. over een valse sleutel beschikte, had hij vrije toegang tot de zaak, waaruit blijkt dat het hier een 'inside job' betreft. Toen de directie in de gaten kreeg dat de voornamelijk dure brilmonturen zoals Cazal, Ray Ban, Porche, Cartier, Maga en Gucci verdwenen, werd aangifte bij de recherche gedaan.

Overeenstemming Antil en FTA voor nieuwe cao

ORANJESTAD — Vrijdagavond laat bereikte vakbond FTA overeenstemming voor een nieuw cao voor de duur van twee jaar en zeven maanden met de directie van de Antilliaanse Handel Maatschappij (Antil). Het personeel krijgt een algemene loonsverhoging van vijf procent, terwijl maandag een bedrag van 450 florin ineens wordt betaald.

Mochten de kosten van levensonderhoud meer stijgen dan de loonsverhoging, dan gaan partijen weer aan tafel. Landsbemiddelaar Dooley Tromp voerde de onderhandelingen.

Pontilius verklaarde dat partijen elkaar na bijna twee jaar van onderhandelen en zware besprekingen hebben gevonden. Maandagmorgen werd het werk hervat nadat directie en personeel nog enige zaken hadden besproken.

Pontilius stelde dat over de algehele loonsverhoging veel is gediscussieerd. De verhoging van vijf procent is volgens de FTA niet wat men wenste doch belangrijk is dat wanneer de kosten van levensonderhoud in 1993 meer stijgen dan het percentage van de loonsverhoging, partijen weer aan tafel zullen gaan. Dit geldt ook voor 1994.

Het personeel was niet tevreden met de aangeboden drie à vier procent. De caobesprekingen hebben enige maanden geduurd en begonnen voordat de regering met haar maatregelen kwam. Toen werd een loonsverhoging van twee tot drie procent geboden, hetgeen het personeel onaanvaardbaar vond. De ontevreden houding nam toe nadat bleek dat de werknemers door de regeringsmaatregelen getroffen werden. De directie bood een pensioenfonds aan, maar dat was volgens Pontilius geen aanleiding om met een lage loonsverhoging te komen.

Represailles voor deelnemers AVP-manifestatie

ORANJESTAD — Het ziet er naar uit dat de regering represailles gaat nemen tegen de ambtenaren AVP-leden, die op 27 juli aan de AVP-manifestatie deelnamen.

In zijn brief aan directeuren en hoofden van diensten en bedrijven verzoekt minister-president Oduber om binnen twee weken een opgave te verstrekken van de ambtenaren die zich schuldig hebben gemaakt aan dienstverzuim tijdens de AVP-manifestatie op 27 juli 1993, met vermelding van het aantal verzuimde uren. De premier stelt dat hij met dit verzoek voldoet aan de beslissing van de ministerraad van 28 juli.

VBC ondersteunt schoonmaakplannen Amigu di Tera en D.A.

WILLEMSTAD — De voorstellen die door Amigu di Tera en Defensa Ambiental onlangs werden gedaan aan de overheid over het bestrijding van de vervuiling van Curaçao, moeten onverkort worden ondersteund. Dat vindt de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao.

Het eiland is nog steeds erg vuil, ondanks de lovenswaardige acties die verschillende organisaties en personen verrichten om het eiland schoon te maken. Die organisaties verdienen - en krijgen- van de VBC 'een dikke pluim'. "Maar daarmee zijn wij er nog niet," merkt de VBC op, die constateert dat toeristen klagen over de graad van vervuiling van Curaçao. En met het toeristen-hoogseizoen voor de deur moet er meer gebeuren.

Maar niet alleen voor het toerisme is een schoon eiland van belang, ook de bewoners zelf hebbenn hier baat bij. Alle pogingen die gedaan worden om tot een schoner eiland te geraken dienen te worden ondersteund. In dit kader vallen ook de voorstellen van Amigu di Tera en Defensa Ambiental, aldus de VBC.

Rotterdammers nog steeds zonder puntverlies

Feyenoord met 4-0 langs grof spelend FC Groningen

GRONINGEN — Feyenoord bewaart dit jaar mooie herinneringen aan het Oosterpark. In mei pakten de Rotterdammers de landstitel door in het stadion waar ooit de trots van het noorden huisde met 5-0 te winnen van FC Groningen. Zondag was de uitslag 0-4. De noorderlingen hebben alle vier thuisduels verloren.

Als enige club in de eredivisie is Feyenoord zonder puntverlies, terwijl nog geen enkele van zes beurten briljant was. Trainer Van Hanegem: "Op trainingen zeggen de spelers dat ze wel eens een punt willen inleveren, als ze in ruil dan maar eens heel goed zouden voetballen. Dat vind ik een pluspunt."

Voor Feyenoord, dat niet overloopt van creativiteit, is het moeilijk door de verdedigende stellingen van de tegenstanders te breken. Rustgevend is het uitstekende optreden van De Wolf en Van Gobbel achterin, waardoor het geduld te wachten op een bevliegeing voorin gemakkelijker is op te brengen.

Na de 0-1, de wedstrijd was gevorderd tot de 66ste minuut, was het gebeurd met Groningen. Lodewijks stopte een schot van de rechtsbenige Taument met links, waarna de linksbenige Blinker met rechts inknalde. Van Loen benutte na vijf kwartier een strafschop, nadat Van Kessel de hielen van Taument had aangetikt. Invaller Gorre en Van Loen maakten de doelpunten drie en vier in de minuten 87 en 90.

Vorige week, na de Groningse blamage tegen VVV (0-3), distantieerde trainer Theo Vonk zich van de verrichtingen van zijn spelers. Hij had alle werklust gemist. Alleen over de arbeidsmoraal kon hij nu tevreden zijn. De Groningers deden hun best en gebruikten zo nodig bruut geweld. Taument wist een zware blessure te voorkomen door hoog op te springen bij een charge van Van Kessel, die zelfs het lef had te protesteren na de gele kaart.

Het scheelde weinig, of De Wolf had voor rechter en beul gespeeld. Wijnhard vloerde diep in de tweede helft de ingevallen Bosz op schandelijke wijze. Trainer Geert Meijer: "Ik ken clyde nog uit Ajax-2. Als het niet loopt zoals hij wil, raakt hij zijn hoofd kwijt." Feyenoord, dat nogal een reputatie heeft als het gaat om geschaaf van ledematen, gedroeg zich in elk geval een stuk 'liever'. Tegen vier gele kaarten van Groningen, stonden er twee van de kampioen. Overtredingen: 20-14.

MAKKE SCHAAP

Zelfs Vonk, als voetballer vroeger allerminst een lieverdje, gaf toe dat zijn gezelschap soms over de schreef was gegaan. Maar liever dat dan de spreekwoordelijke gang van het makke schaap naar de slachtbank, vond hij. Verder was de trainer die vorig jaar een mislukte start had met Burgos, weinig kritisch. Geen negatief woord van hem over de onopvallende debutanten Ter Avest (gehuurd van Roda) en Chlad. De Tsjechische spits kon geen moment duidelijk maken waaraan hij de werkvergunning te danken heeft.

Voor Chlad moest Milko Djurovski wijken. Vonk is tot de conclusie gekomen dat de Macedoniër alleen bruikbaar is als de andere tien spelers goed zijn. Immers: zij moeten een hoop vuil werk opknappen dat de soms subtiele spits laat liggen. Gezien het presteren van die andere tien, moet Djurovski vrezen voor zijn toekomst.

Na de 0-1 mocht hij, clubtopscorer met drie doelpunten, even langs de lijn sjokken als opwarming. Toen het 0-2 werd, ging hij weer zitten op het teken van Vonk. "Ik had hem als pinchhitter willen gebruiken, maar na 0-2 had dat geen zin meer. Bovendien kost het dan nog een hoop geld ook." Djurovski heeft een relatief laag basisinkomen en kan pas goed verdienen als hij speelt.

Vonk verklaarde voorlopig door te gaan met het huidige elftal. Een elftal dat tot droefenis stemt, maar geld voor echte versterking van het op een aantal plekken verouderde team ontbreekt. De tijden dat Groningen uit allerlei zakken (zwarte) guldens haalde, zijn voorbij. Vonk, voorlopig met minder punten dan de ontslagen collega Verbeek vorig jaar, vraagt om geduld van het trouwe publiek. Het optreden van de provinciale band 'Hollands verdriet', vooraf en in de rust, paste wel in die gedachte.

Bergkamp en Jonk ontbreken in de basis bij Inter Milan

ROME — Dennis Bergkamp op de bank en Wim Jonk op de tribune. De miljoenenaankopen van Internazionale waren op Sardinië onbelangrijk voor de tweede club van Milaan. Inter verloor dan ook met 1-0 van Cagliari en zakte naar de zevende plaats. De integratie van het duo, dat groot werd bij Ajax, verloopt bij Inter uitermate moeizaam.

Trainer Bagnoli weigert de ploeg aan te passen aan de aanvallende bedoelingen van Wim Jonk en Dennis Bergkamp, die elkaar bij Ajax perfect leerden aanvoelen. Jonk als aangever en Bergkamp als afmaker.

Jonk maakte weliswaar Inters eerste treffer van het seizoen en Bergkamp brak de ban afgelopen woensdag tegen Cremonese. Die feiten dwongen blijkbaar weinig respect af. Jonk kreeg al van de trainer te horen dat hij meer aan de verdedigende aspecten van het voetbal moet denken. Op Sardinië was geen plaats voor het Nederlandse duo. Via Dely Valdes, aanvaller uit Panama, had Cagliari op slag van rust de leiding genomen.

De serie A had het vertrouwde aanzien. De buitenlanders waren terug. Midweeks waren veel vreemdelingen opgeroepen om in het nationale team een optreden te verzorgen.

AC Milan en Sampdoria profiteerden op de vierde speeldag weer van hun recente en wat minder nieuwe aankopen. Treffers van de Fransman Jean-Pierre Papin en de Roemeen Florin Raducioiu brachten AC Milan in een thuiswedstrijd simpel langs Atalanta (2-0).

Een doelpunt van de Engelsman David Platt besliste het duel van Sampdoria tegen Lecce (2-1). Ruud Gullit speelde weer uitstekend en was een aantal keren dichtbij een doelpunt. Kampioen AC Milan is nu lijstaanvoerder, samen met Torino dat de late wedstrijd van zondag met 1-0 won van Udinese.

Foggia maakte Juventus een punt afhandig. Brian Roy, die eerder een doelpunt onterecht wegens buitenspel zag afgekeurd, maakte de openingstreffer tegen Juventus. Roy is eerste kandidaat voor de positie van linkerspits in de interland van 22 september tegen San Marino in Bologna.

Zonder aanvaller Vialli en middenvelder Dino Baggio herstelde Juventus niettemin de balans. Het doelpunt kwam op naam van Ravenelli, de vervanger voor Vialli.

Uruguay wint met 2-1 van Boliviaans elftal

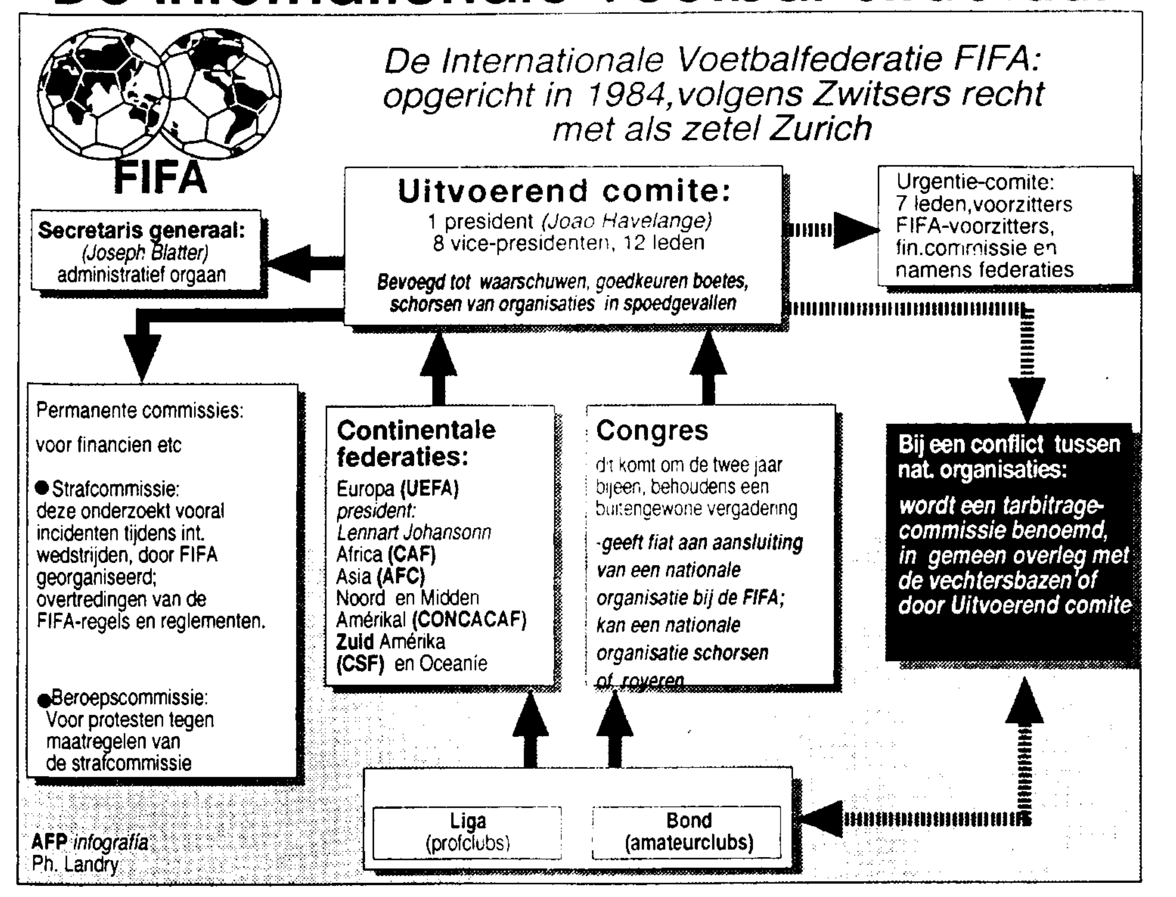
MONTEVIDEO — Bolivia werd door Uruguay en de Colombiaanse scheidsrechter Armando Perez Hoyos verhinderd zich te plaatsen voor het WK-Voetbal. Uruguay versloeg de Bolivianen zondag voor 60.000 toeschouwers in Montevideo met 2-1. Bij beide treffers was de hand van Perez Hoyos onmiskenbaar.

Al in de derde minuut kende hij tot ieders verbazing Uruguay een strafschop toe, waaruit Enzo Francescoli scoorde. Hij floot voor een tuimeling van Aguilera, die met de bal aan de voet oprukte en over zijn eigen benen struikelde, toen hij op het punt stond het Boliviaanse strafschopgebied binnen te rukken.

Nadat William Ramallo 21 minuten later gelijk maakte en Juan Manuel Pena van Bolivia en Carlos Aguilera van Uruguay van het veld waren gestuurd, verlengde Perez Hoyos de eerste helft net zo lang tot Daniel Fonseca in de zesde minuut van de blessure-tijd uit een vrije trap van Francescoli 2-1 voor Uruguay maakte. "De FIFA moet hier iets aan doen", vond de vroegere Braziliaanse international Roberto Rivelino, die als tv-commentator optrad.

Brazilië, Bolivia en Uruguay hebben nu elk tien punten, waarbij Uruguay volgende week voor de ondankbare taak staat Brazilië in de laatste uitwedstrijd op zijn minst een punt afhandig te maken, terwijl Bolivia mag aantreden tegen het al uitgeschakelde Ecuador.

De internationale voetbal-structuur

Heerenveen blijft verrassen als debutant in eredivisie

DEN HAAG — Heerenveen doorbreekt het vaste patroon van de eredivisie. De afgelopen week vooral door de laatste import-Fries Piet Keur. Woensdag was de forse Zandvoorter goed voor twee doelpunten en de winst op Cambuur, in het weekeinde maakte hij de enige treffer, weer goed voor twee punten, tegen VVV, dat gelijkwaardig en onbekommerd gedurfd meespeelde.

Door dit keurmerk op bewegelijk en ongecompliceerd voetbal is Heerenveen nog altijd ongeslagen, gedeeld derde met Vitesse, achter Ajax en Feyenoord en voorlopig het zoekende PSV (twee verliespunten meer) nog steeds te vlug af.

In de kopgroep verloor Roda JC voor het eerst, bij Ajax en scoorden Feyenoord (4-0 tegen Groningen) en Vitesse (4-1 tegen RKC) flink. PSV maakte geen doelpunten, maar dat is niet zo verwonderlijk voor de ploeg die onder De Mos weinig klaar maakt.

Vitesse mist John van den Brom niet. Geen ploeg in de eredivisie heeft per wedstrijd meer doelpunten gemaakt dan de Arnhemse. Zondag scoorden Cocu (twee), Gillhaus en Helder tegen RKC, dat Vitesse langdurig op eigen helft vastzette. Omdat het elftal van Neumann ook goed verdedigde, bleef het bij een tegentreffer van Brands.

Twente dacht tegen Go Ahead Eagles met drie verdedigers te kunnen spelen. Een misrekening. Lloyd Kammeron, van Feyenoord gehuurd, kreeg vijf kansen en gebruikte er drie. Niet alleen daarom had Go Ahead recht op twee winstpunten. Doelman Rufai, goed in de voorgaande wedstrijden, gaf er echter een weg door een klassieke blunder, die de Vurens aangreep voor het eerste Twentse doelpunt. Polley scoorde ook en in de laatste minuut maakte Hoogma gelijk omdat de Deventer verdediging niet zo best georganiseerd was op dat moment.

ZELFVERTROUWEN

Cambuur kan met zijn huidige spelersgroep niet winnen en Utrecht kan het ook zonder trainer Fafie niet. Van Arum maakte voor rust twee keer gebruik van het gebrek aan zelfvertrouwen bij de Leeuwarder ploeg, beide malen was Adellaoui de aangever. Na rust, toen Cambuur na het wegsturen van Van Oostrum nog maar tien man over had, viel Willem II ver terug. Keizer wekte de Tilburgers met een rake kopbal en doelpunten van Sylla en Van Hintum, 4-1 dus, wekten de schijn dat er helemaal niets aan de hand was geweest.

De enige kans die FC Utrecht dit seizoen gretig gepakt heeft, was die om trainer ab Fafie weg te sturen. Omdat Utrecht te Maastricht in de eerste twintig minuten niet scoorde, sloop de onzekerheid weer binnen. MVV profiteerde door Visser twee keer, maar Bijl bracht de spanning terug. Daar bleef het bij, want het Utrechtse gemiddelde is een treffer per wedstrijd.

Utrecht bleef daardoor op drie punten staan, net als Volendam, dat door NAC werd afgetroefd in snelheid en slagvaardigheid. Lammers maakte twee doelpunten en Remie een voor Vukov voor Volendam tegenscoorde. "Wij moesten weer achter een tegendoelpunt aanlopen", verzuchtte coach Fritz Korbach. Een waarheid als een huis, maar Volendam liep vooral achter de feiten aan.

■ *WILLEMSTAD — Het bestuur van Royal Scorpions Mr. Baseball hudligde de eigen spelers en technische staf afgelopen zaterdag in het Las Palmas Hotel. Dit vanwege het onlangs behaalde kampioenschap in de Febeko AA-afdeling. Op de foto vlnr (voorgrond) manager Sha Leuteria, die dan ook de nieuwe manager wordt van de Curaçaose selectie; Djuric Pieters, Marlyson Brigitha, (achtergrond) Ronnie Inesia, bestuurslid Edwin Otto en eerste honkspeler Makaya.*

Dordrecht en ADO Den Haag voeren eerste divisie aan

DEN HAAG — Slechts Dordrecht '90 en ADO Den Haag halen met redelijke regelmaat overwinningen binnen in de eerste divisie. Zij het dat Dordrecht zaterdag, door een gelijkspel bij Excelsior, zijn tweede verliespunt opliep. ADO gebruikte in het Zuiderpark het laatste kwartier van de wedstrijd tegen Telstar om een achterstand van 1-3 weg te werken en de slotminuut voor de overwinning van 4-3.

Met Dordrecht bleef ook Eindhoven -twee overwinningen, vijf gelijke spelen- ongeslagen. Een doelpunt van Prommayon was voldoende voor de winst op Fortuna Sittard. Heracles kan zich het volgende weekeinde in de kopgroep melden, als de uitgestelde wedstrijd tegen FC Den Bosch wordt gespeeld. Den Haag kan de koppositie van Dordrecht overnemen bij winst op RBC.

In de brede middenmoot van de eerste divisie bedraagt het verschil tussen nummer vijf (Helmond Sport) en nummer vijftien (Haarlem) slechts drie punten. Winnaars als Helmond Sport, De Graafschap en Emmen sprongen omhoog, verliezers Fortuna Sittard, Telstar en TOP staan aan de rand van de degradatiegroep waarin Haarlem en RBC het sprongetje over Veendam en NEC, vorig seizoen nog in de na-competitie, maakten.

Drie elftallen, Excelsior, TOP en Telstar, eindigden als tiental. Excelsior kon met een man minder (Burleson) de deur dicht houden tegen Dordrecht (0-0). TOP dat al in het eerste half uur Berens was kwijt geraakt, incasseerde daarna vier doelpunten van Emmen. De Jonge, die er twee maakte, bracht de honderdduizendste treffer uit het betaalde voetbal op zijn naam.

Telstar raakte verdediger Nok elf minuten voor tijd kwijt en vervolgens ook zijn voorsprong van 3-2 bij ADO Den Haag. Van der Laan (strafschop) en Van Eijkeren hielden de punten nog net in het Zuiderpark. AZ begon en eindigde goed in Helmond, maar tussen de treffers van Van Roon scoorde Helmond Sport vier keer. De Gelderse derby tussen NEC en De Graafschap trok slechts 1500 mensen naar de Goffert, de treffer van Van Schijndel maakte van de Doetinchemmers een goede middenmoter en van NEC de nummer laatst.

Uitslagen Bridge

WILLEMSTAD — De uitslag van de competitiewedstrijd bij bridgeclub Corsow van vrijdagavond 10 september, waar tien paren meespeelden, was als volgt:

1. Dames Nijdam/Boudewijs 59.82%; 2. heren De Paula/Van den Ende 58.04%; 3. mevr. Geenen/heer Brown 55.36%; 4. heren Blufpand/Cox 54.46%; 5. dames De Paula/Van der Brink 53.13%.

De overigen speelden beneden het gemiddelde.

Op vrijdagavond 17 september om acht uur wordt de vierde wedstrijd gespeeld bij Corsow op Scherpenheuvel.

Topscorers in betaald voetbal

DEN HAAG - De topscorers in de ere- en eerste divisie zijn na het afgelopen weekeinde:

1. Litmanen (Ajax) 7 2. Gillhaus (Vitesse) en Lammers (NAC) 6 4. Hofstede (Roda JC) en Van Hooijdonk (Nac) 5 6. Graef (VVV), Cocu (Vitesse), Kammeron (G.A. Eagles), Polley en Vurens (FC Twente) 4 11. Rijkaard (Ajax), Djurovski (FC Groningen), Popescu (PSV), Babangida (Roda JC), Van der Laan (Sparta), Keur (Heerenveen), Van Loen (Feyenoord), Lamptey (PSV) en Roelofsen (MVV) 3.

1. Van der Laan (ADO Den Haag) 11 2. Breetveld (Dordrecht'90) 8 3. Van Roon (AZ) 6 4. Velten en Kooyman (Heracles) 5 6. Ogura (Excelsior), Kooyman (Heracles), Hoop (Telstar), Jansen (FC Den Bosch), De Jonge (Emmen), Oerlemans (Telstar) en Mutsaers (RBC) 4 13. Burg (Den Bosch), Drent (Emmen), A. Jansen (Fortuna S.), Weijers (Haarlem), Oostrom (Telstar), Boere (FC Zwolle), Schippers (Helmond Sp.), Koolhof en Vonk (Veendam) 3

SPORT AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
Zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-22.30 uur; zaterdag van 14.00-17.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARRIO JANWE
Dammen:
elke donderdag van 15.00-18.00 uur damles en -training voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar en van 19.30-23.00 uur voor geïnteresseerden vanaf zestien jaar.
Schaakvereniging Janwé:
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

DAMACOR BOWLING CLUB
(Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

RUST & BURGH
(Schaakvereniging Curaçao)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

MAANDAG

VOLLEYBAL
(Federashon di Vòlibòl Kòrsou)
A-klasse
19.30 uur (dames) Shuatanari vs Xaverianen;
20.30 uur (dames) Sithoc vs Watakeli;
21.30 uur (heren) Watakeli vs Wishi Tigers;
19.30 uur (dames) Jumping Jewels vs O.K. Volleyball Team;
20.30 uur (heren) Wata vs Kolibi;
21.30 uur (heren) Red Devils vs Xaverianen - Recreatiezaal Irene Moreno te Suffisant.

* * * * * * * * * * * * * * * *

Slechte generale voor PSV tegen Sparta in Rotterdam

ROTTERDAM —Enkele dagen voor het begin van het internationale seizoen is PSV er slecht aan toe. Tegen Sparta werd zaterdagavond opnieuw onderstreept dat de nieuwe trainer Aad de Mos met zijn spelers nog zoekende is. Het resultaat was een uiterst schamele 0-0.

Waarschijnlijk is de voormalige kampioen bezig aan een van de beroerdste competitie-starts van de laatste jaren. Op Spangen werd alweer het vierde verliespunt bijgeschreven. Minstens zo erg was dat PSV niet een enkele kans uitspeelde. Dat tegen een Rotterdamse verdedigingslijn die bestond uit types als De Bruin, Veldman, Van den Berg en Gerard de Nooijer.

Hoe de zaken er in Brabant momenteel voorstaan omschreef nog het beste trainer Han Berger van Sparta. "Tot nu spelen Ajax en Vitesse het meest verzorgde en herkenbare voetbal in de eredivisie. Deze ploegen gaan uit van hun eigen kracht, geven kortom het goede voorbeeld, zoals een topclub betaamt."

PSV doet dat niet en volgens De Mos als gevolg van de grote lijst van afwezigen. Berger zei niet te hebben overwogen zijn formatie aan de tegenstander aan te passen. "Dat kon ook nauwelijks", verklaarde hij. "PSV verschilt wekelijks op vier of vijf plaatsen. Ik had geen flauw idee wie of er vanavond zou opdraven."

Wel besloot Sparta met drie aanvallers aan te treden, in een poging de zwakste plek van PSV bloot te leggen. Immers, de meeste Eindhovense verdedigers zijn of geblesseerd, of uit vorm.

Zo kwam de dolende Deen Heintze niet eens meer in aanmerking voor een plaats op de bank. De opzet van de Rotterdammers slaagde redelijk. Ze waren via enkele plaagstootjes van De Krijger en Van der Laan en een paar leuke acties van Bogarde zelfs iets gevaarlijker dan de gevallen topclub.

PSV deed nauwelijks iets terug. Het eerste gevaar voor het doel van Spartaan Metgod deed zich voor na ruim een half uur, nota bene na een verkeerde terugspeelbal van Van Eck. Daarnaast konden de Eindhoveners nog bogen op een kopballetje van Ingesson, twee solo's van Lamptey en een schot hoog-over in vrije positie van Van Mol. Dat was het zo'n beetje.

De Mos beriep zich nadrukkelijk op de bekende problemen. "Door de blessures en schorsingen zijn we nog niet in staat geweest het ideale elftal te vinden."

BEKENDMAKING

KODELA maakt hierbij bekend dat i.v.m. werkzaamheden aan het waterdistributienet ter optimalisering van haar waterdistributie en zodanig een betere service te kunnen verlenen, op **maandag 13, dinsdag 14 en woensdag 15 september** vanaf 21.00 uur tot de volgende ochtend om 04.00 uur de wijken **Jan Otzenstraat, Jacob Benckstraat, Libanonweg, Kaukasusweg, Frater Radulphusweg, Nijlweg, gedeelte Emmastad, Irenelaan en Juliana v. Stolberglaan, Gasparitu, Schottegatweg West, Schottegatweg Noord en Incastraat** geen water zullen hebben of problemen zullen ondervinden met lage druk.

KODELA zal alles in het werk stellen om het ongerief tot een minimum te beperken en biedt bij voorbaat haar verontschuldigingen aan.

KODELA

intrum justitia

(Registered in Curaçao, No. 41415)

NOTICE TO SHAREHOLDERS

The Managing Board of Intrum Justitia N.V., a company incorporated and existing under the laws of the Netherlands Antilles of which the registered office is located at Chumaceirokade 3, Willemstad, Curaçao, Netherlands Antilles, wishes to announce that it has been decided with the approval of the Supervisory Board to distribute an interim dividend for the 1993 financial year of 1.1 pence per ordinairy share.

As of November 5, 1993 the interim dividend on ordinary shares will be payable at the following addresses:

Paying Agents

Kredietbank S.A. Luxembourgeoise
43, Boulevard Royal
L-2955 Luxembourg
Luxembourg

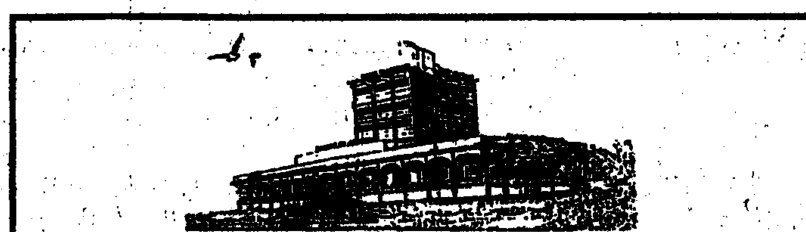
Hambros Bank Limited
41 Tower Hill
London EC3N 4HA
United Kingdom

Bearer shareholders are asked to submit Coupon no. 11 to the paying agents for collection of the dividend.

Furthermore shareholders are hereby informed that the Semi-Annual Report on the Group's activities and results during the first six months of the 1993 financial year will be available at the registered office of the Company, the paying agents as mentioned above and at James Capel & Co Limited, Thames Exchange, 10 Queen Street Place, London EC4R IBL, United Kingdom.

September 13, 1993.

BANCO DI CARIBE N.V.
heeft de volgende vacatures voor:

SYSTEMOPERATOR EN DATA ENTRY OPERATOR

voor de functie systemoperator worden de volgende eisen gesteld:

- minimaal HAVO opleiding
- 2 tot 3 jaar ervaring op AS 400 en of S 36 operations
- moet shiften kunnen draaien (ongeregelde werkuren)
- mannelijk
- leeftijd tussen 20 - 30 jaar
- beheersing engelse taal strekt tot aanbeveling

voor de functie Data entry operator:
- minimaal HAVO opleiding
- vaardigheid met data entry op AS 400 of systeem 36
- mannelijk
- leeftijd tussen 20 - 30 jaar.

Sollicitaties te richten aan P.O. Box 3785 binnen 5 dagen, t.a.v. afdeling Personeelszaken.

Amerikaan zegeviert op Flushing Meadow

Pete Sampras opnieuw nummer één na overtuigende zege op Cedric Pioline

NEW YORK — De Amerikaanse *gentleman* in het mondiale tennis Pete Sampras lijkt ijswater in de aderen te hebben. Hij raakte zondag in de finale van de US Open namelijk nooit van de kook. Met koel, franjeloos spel sloeg hij de Fransman Cedric Pioline voor 19.721 toeschouwers in twee uur en vier minuten van het beton. En dat allemaal in slechts drie sets: 6-4, 6-4 en 6-3.

Met de toernooi-zege werd Sampras opnieuw de nummer één van de wereld.

Het was de tweede zege van Pete Sampras in Flushing Meadow. Drie jaar geleden werd hij met 19 jaar en 11 maanden de jongste winnaar ooit van de US Open. Hij werd bovendien na John McEnroe in 1984 de tweede Amerikaan die in een jaar Wimbledon en de US Open op zijn naam bracht. Dat was Boris Becker als laatste speler gelukt in 1989.

Cedric Pioline, 24, vijftiende geplaatst, stond voor de eerste keer in zijn loopbaan in de eindstrijd van een Grand Slam. Hij werd de eerste Fransman sinds Henri Cochet in 1932 die dat presteerde. De zenuwen van de Parijzenaar met het Peter Sellers-accent uit de films van Pink Panther stonden strak gespannen. Hij sloeg in de eindstrijd meer afzwaaiers dan in zijn voorgaande zes wedstrijden bij elkaar.

De dag ervoor had Sampras Aleksander Volkov verslagen (6-4, 6-3 en 6-2) en Pioline de Australiër Masur maagzuur bezorgd in de halve finale: 6-1, 6-7, 7-6 en 6-1. De eerste vijf games waren zijn beste in dit toernooi. Zijn zegereeks droeg hij op aan zijn vrouw, die bij de geboorte van zijn dochter in februari van dit jaar bijna overleed aan bloedvergiftiging. Na die crisis werd hij een andere tennisser. Eentje die zijn beroep kon relativeren en vrijwel altijd en overal relaxed op de baan stond.

Dat was zondag tegen Sampras, die zaterdag weer de nummer één van de wereld werd, niet het geval. Bij de anders zo goedlachse Parijzenaar, die door de Amerikanen het beste exportprodukt uit Frankrijk werd genoemd sinds de schenking van het vrijheidsbeeld in 1886, kon er geen lachje vanaf. Hij sloeg dubbele fouten op breekpunten van Sampras en van zijn *backhand* vertrokken meer missers dan winners.

Sampras was de enige van de toptien die de gruwelijkste van alle Grand Slams ongeschonden doorstond. Tegen Chang speelde hij in de ogen van John McEnroe de beste twee sets die ooit in een Grand Slam werden gespeeld. Voor Sampras betekende zijn tweede titel op de US Open een verademing. Zijn eerste, in 1990, vormde het begin van een nachtmerrie, die bijna een vol jaar duurde.

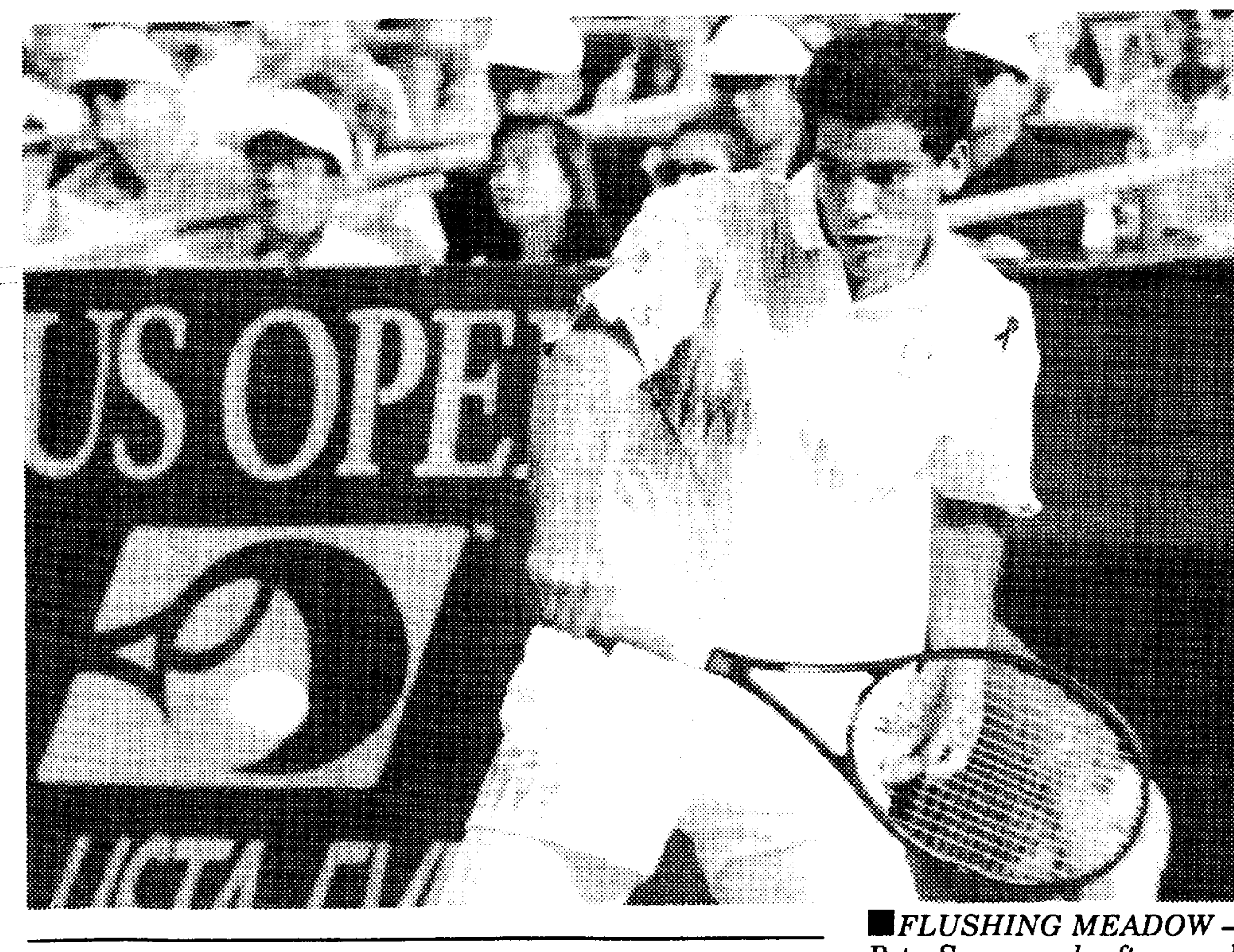
De ontmoeting met de zeven jaar oudere Delaina Mulcahy deed Sampras goed. De twee betrokken een condo in Tampa, Florida en zij werd zijn enige vertrouwelinge. Op de baan bleef hij emotieloos. Hij werd de tennisser die door de Amerikaanse reclamewereld werden beschreven werd als: 'He's got the shots, not the shirts'. Kleurloos, bescheiden, de speler die altijd met twee woorden sprak: 'Yes sir, no Ma'am.'

Met de aanstelling van Tim Gullikson als coach trok Sampras, een immigrantenzoon van Griekse ouders, de toptien binnen. Zijn spel werd in 1992 *allrounder* door zijn deelneming aan acht graveltoernooien. "Daar leerde ik geduld op te brengen, de punten voor te bereiden." Zijn meest traumatische nederlaag in dat jaar werd het verlies van de finale op de US Open 92 tegen Edberg. "Daar heb ik twee maanden van wakker gelegen."

"Pete imiteren is onmogelijk", aldus Gullikson. "Hij heeft het grootste slagenarsenaal in het tennis. Hij is zo *allround*, zo goed, dat slechts weinigen dat in de gaten houden. Als hij een showman was als McEnroe of Connors zouden de mensen bij elke partij op de banken staan." Sweet Pete heeft in het tennis maar een ding op zijn lever: Rod Laver. Hij wil zijn idool, die elf Grand Slams won, achterhalen. "Nog acht", grijnsde hij zondag na zijn overwinning.

Nu stond er een andere winnaar op de baan dan drie jaar geleden. Zelfbewuster vooral, maar toch nog steeds iemand die het oogcontact met vreemdelingen vermeed, de loop van een zestigplusser had, met de tong uit zijn mond liep en naar de punten van zijn schoenen keek.

Het belette hem niet in het duel tegen Pioline zuinig met zijn kansen om te springen. Hij brak de Fransman in de eerste game van de eerste en tweede set, beantwoordde twee *breaks* met evenzovele doorbraken en kwam op het tweede matchpunt in de derde set goedkoop aan de zege. Pioline serveerde een dubbele fout, zijn zevende. Hij bezat niet het ijswater dat bij Sampras wel door de aderen stroomde.

■FLUSHING MEADOW — Pete Sampras heeft voor de tweede keer op rij de US Open gewonnen. Hij versloeg in de finale de Fransman Cedric Pioline. Dat deed 'Sweet Pete' in slechts drie sets.

Real Madrid in eigen huis verslagen

MADRID — Real Madrid heeft het Bernabeu-stadion vernieuwd, maar het voetbalspel nog niet. Voor 86.000 toeschouwers ging de 'Koninklijke' in zijn eerste thuiswedstrijd onderuit tegen Real Valladolid, dit seizoen weer terug in de hoogste klasse. Barcelona liet ook een punt liggen, geen doelpunten in de uitwedstrijd bij Albacete.

De bekerwinnaar en nummer twee van het vorig seizoen speelde onnauwkeurig en steriel en verhief zich nimmer boven het niveau van Valladolid dat het seizoen was begonnen met verlies op eigen veld tegen Gijon. Valladolid beheerste een facet van het spel zelfs duidelijk beter dan Madrid: scoren. Alberto deed het na een half uur na een foutje van Sanchis, herhaalde het vlak na rust en een minuut later zorgde verdediger Cuaresma voor 0-3. Het wanhoopsoffensief van Real bracht een kwartier voor tijd het tegendoelpunt van Alfonso.

MÜNCHEN — Drie dagen voor de eerste UEFA-bekerronde tegen PSV werd Karlsruher SC (KSC) in het Duitse bekertoernooi geconfronteerd met rampspoed. Behalve de uitschakeling door Borussia Monchengladbach (5-3) kreeg doelman Kahn een rode kaart en vielen drie spelers — Schmidt, Kirjakov en Nowotny — geblesseerd uit.

Fernandez/Svereva mist Grand Slam

Sanchez-Vicario en Sukova winnen vrouwen dubbelspel

NEW YORK — Aranxta Sanchez-Vicario en Helena Sukova hebben de vrouwendubbel op de US Open '93 gewonnen. Het tweetal versloeg zondag in de finale de Zuidafrikaanse Coetzer en Argentijnse Gorrochategui in twee sets: 6-4 en 6-2. Opmerkelijker dan die overwinning was hun zege zaterdag over Gigi Fernandez en Natasja Zvereva, het als nummer één geplaatste koppel: 1-6, 6-3 en 6-4.

Fernandez/Zvereva waren na de winst op de Australian Open, Roland Garros en Wimbledon op weg naar het Groot Slem. De twee hadden de laatste zes Grand Slams gewonnen. Het Groot Slem in het vrouwendubbel werd voor het laatst behaald in 1984 door Navratilova/Shriver.

Voor Zvereva was het verlies pijnlijk. De speelster uit Minsk gaf haar duel tegen Sanchez-Vicario in de kwartfinales van het enkelspel na drie games (0- 3) en tien minuten op. Ze werd ter plekke overvallen door een aanval van griep. In werkelijkheid concentreerde ze zich op de dubbel.

GS CUP

Bij de mannen heeft Richard Krajicek zich als achtste geplaatst voor de Grand Slam Cup. Deze wordt van 7 tot en met 12 december in München gehouden. De Hagenaar verzamelde in de vier Grand Slams 470 punten.

Voor het toernooi hebben zich geplaatst: Sampras, Courier, Edberg, Bruguera, Pioline, Stich, Medvedev, Krajicek, Becker, Masur, Volkov, Muster, Korda, Ferreira, Chang en Larsson. Reserves zijn Washington en Martin.

Uitslagen Major League

NEWYORK — De volgende uitslagen werden er op zondag geregistreerd: National league: New York Mets-Chicago Cubs 5-0; Houston Astros-Philadelphia Phillies 9-2; Pittsburgh Pirates-Colorado Rockies 4-3; Montreal Expos-Cincinnati Reds 3-2; Los Angeles Dodgers-Florida Marlins 1-0; San Diego Padres-Atlanta Braves 5-4; St. Louis Cardinals-San Francisco Giants 4-[illegible]

In de American league: Boston Red Sox-Cleveland Indians 11-1; Toronto Blue Jays-California Angels 4-1; Seattle Mariners-Milwaukee Brewers 5-4; Detroit Tigers-Chicago White Sox 6-3; Kansas City Royals-New York Yankees 10-2; Minnesota Twins-Texas Rangers 4-2; Baltimore Orioles-Oakland Athletics 14-5.

Oud-wereldkampioen wint opnieuw

Short kan het echt niet bolwerken tegen Kasparov

LONDEN — Nigel Short is tot dusverre weinig gelukkig bij zijn pogingen Gari Kasparov in de Londense rebellenmatch eronder te krijgen. Zaterdag overspeelde de Brit zich met zwart in een felle koningsaanval. Kasparov kreeg materieel voordeel en won op de 59ste zet.

Zonder dat Gari Kasparov tot het uiterste behoefde te gaan, heeft de afgezette wereldkampioen van de FIDE zich met tweemaal winst met wit en een gelijk spel met zwart (2½ - ½) een riante uitgangspositie geschapen in de match over 24 partijen, die hij bij 12-12 al gewonnen heeft.

Het is aan Raymond Keene te zien, dat hij zich door Nigel Short in de steek gelaten voelt. De Britse grootmeester, regisseur van de uitbraakpoging en tegelijk ook nog commentator en organisator, heeft bij gebrek aan spanning de exorbitante toegangsprijzen moeten verlagen tot 25 gulden voor een kaartje. In The Times probeert hij uit te leggen, dat Short er niets aan kan doen.

De goden van de schaakolympus lachen de lange, slungelachtige ex-uitdager in diens gezicht uit. Zo ook zaterdag. In een Spaanse partij probeerde Short het met zwart met een directe koningsaanval. Gezien het gebrek aan bedenktijd aan beide kanten van het bord had de aanval gemakkelijk kunnen doorslaan.

Kasparov hield het hoofd echter koel. Met Th2 vond hij de enige weerlegging van het paardoffer, waarmee Short hem probeerde mat te zetten. De zwarte aanval stokte en met onvoldoende compensatie voor het geofferde stuk was de rest een kwestie van techniek.

Anatoli Karpov maakt vermoeide indruk

Jan Timman speelt het beste spel en moet toch berusten in remise

ARNHEM — Karrevrachten met complimenten over zich heen krijgen en toch niet winnen. Het overkwam Jan Timman zondag in zijn vijfde matchpartij tegen Anatoli Karpov, die evenals de vierde in remise eindigde. Bij een stand van 2½ - 2½ heeft elk van de twee nog tien punten nodig om zich wereldkampioen van de FIDE te mogen noemen.

In de slotstelling van zaterdag stond Jan Timman al een tikkeltje beter. Een dag later gaf na zo'n twintig zetten niemand ook maar een dubbeltje voor de overlevingskansen van de Rus, wiens openingsrepertoire tot nu geen indruk heeft gemaakt. In het Engels, dat Timman af en toe praktizeert, had de oud-wereldkampioen geen handen genoeg om de gaten te dichten, die in zijn verdediging waren gevallen. Vooral na 22. Le5 was de zwarte stand niet om aan te zien.

Echter, Lasker zei het al: "Schaken is een strijd tussen twee stel hersenen en twee stel zenuwen." Daarbij speelt theorie, positioneel overwicht, tijdnood of wat dan ook een ondergeschikte rol.

Op de 28ste zet had wit vermoedelijk door Lxe6 Karpovs einde zeer nabij kunnen brengen. Waarschijnlijk ook als hij 28. Pf4 had gespeeld. Timman miste beide kansen. Echt kwalijk te nemen viel hem dat niet. De stelling was uitermate gecompliceerd en het spontaan gespeelde Pa5 leek ook afdoende.

De 32ste zet Ld7 kwam eveneens a tempo op het bord. Timman dacht de winst voor het grijpen te hebben, maar dat viel bar tegen. De paardzet naar d4 bleek achteraf veel betere perspectieven te geven. Karpov was inmiddels in vreselijke tijdnood geraakt. Zijn schaakleven hing van luttele seconden af. Precies op tijd echter deed hij zijn veertigste zet.

Velen van de analyserende grootmeesters waren op dat moment nog steeds in de ban van de witte mogelijkheden. Alleen grootmeester Genna Sosonko betoogde dat zwart misschien wel beter stond. De voorlopige analyses, die zich in de sfeer van een Hitchcock-thriller afspeelden, leken hem gelijk te geven. Karpov zou misschien wel gaan winnen. Ook die suggestie bleek voorbarig. Timman hield het hoofd koel en dwong alsnog remise af.

Blijft het raadsel van de matige vorm van Karpov. De oud-wereldkampioen won de afgelopen maanden toernooi na toernooi en mocht zich bij het begin van de match onbetwist favoriet noemen. Daarvan is thans geen sprake meer. Of hij moet dinsdag als hij wit heeft, met iets echt spectaculairs komen.

ZETTENVERLOOP

De vierde en vijfde wedstrijd van de Fide-tweekamp tussen Jan Timman en Anatoli Karpov eindigden beide in remise in het afgelopen weekeinde. De geregistreerde zetten in de vierde ontmoeting in Arnhem met Karpov achter de witte stukken en zwart Timman:

1. d2-d4, Pg8-f6; 2. c2-c4, e7-e6; 3. Pg1-f3, d7-d5; 4. Pb1-c3, d5xc4; 5. Dd1-a4+, c7-c6; 6. Da4xc4, b7-b5; 7. Dc4-d3, Pb8-d7; 8. Lc1-g5, Lc8-b7; 9. e2-e3, a7-a6; 10. Lf1-e2, c6-c5; 11. 0-0, Lf8-e7; 12. Tf1-d1, 0-0; 13. d4xc5, Pd7xc5; 14. Dd3-d4, Dd8xd4; 15. Td1xd4, Tf8-d8; 16. Tf1-d1, h7-h6; 17. Td4xd8+, Ta8xd8; 18. Lg5-f4, Td8xd1+; 19. Pc3xd1, Pf6-d5; 20. Lf4-b8, Pd5-b4 en remise.

Zetten vijfde partij met Timman (wit) versus Karpov (zwart):

1. c2-c4, e7-e5; 2. Pb1-c3, Pg8-f6; 3. Pg1-f3, Pb8-c6; 4. g2-g3, Lf8-c5; 5. Lf1-g2, 0-0; 6. 0-0, d7-d6; 7. d2-d3, h7-h6; 8. a2-a3, a7-a6; 9. b2-b4, Lc5-a7; 10. Lc1-b2, Lc8-g4; 11. h2-h3, Lg4-e6; 12. Kg1-h2, Ta8-b8; 13. Pf3-d2, Dd8-d7; 14. Pc3-d5, Pf6-e8; 15. Dd1-a4, Pc6-d4; 16. Da4xd7, Le6xd7; 17. e2-e3, Pd4-e6; 18. Pd5-e7+, Kg8-h7; 19. c4-c5, d6xc5; 20. Pd2-c4, Ld7-a4; 21. Lg2-e4+, Kh7-h8; 22. Lb2xe5, Pe8-f6; 23. Le4-f5, Tf8-e8; 24. Le5xf6, g7xf6; 25. Pe7-d5, Kh8-g7; 26. b4xc5, La7xc5; 27. Tf1-c1, Lc5-f8; 28. Pc4-a5, b7-b6; 29. Pa5-c6, Tb8-b7; 30. Tc1-c4, La4-b5; 31. Tc4-g4+, Pe6-g5; 32. Lf5-d7, Te8-e6; 33. Ld7xe6, Lb5xc6; 34. Pd5-f4, f7xe6; 35. Pf4xe6+, Kg7-g8; 36. Pe6-d8, Lc6-f3; 37. Pd8xb7, Lf3xb7; 38. h3-h4, f6-f5; 39. Tg4-f4, Pg5-f3+; 40. Kh2-h3, Pf3-e5; 41. d3-d4, Pe5-c4; 42. a3-a4, Lb7-c8; 43. Ta1-c1, b6-b5; 44. a4xb5, a6xb5; 45. d4-d5, Lf8-d6; 46. Tf4xc4, b5xc4; 47. Tc1xc4, Kg8-f7; 48. Kh3-g2, Kf7-e7; 49. f2-f3, h6-h5; 50. Kg2-f2, Lc8-b7; 51. Tc4-d4, Ld6-c5; 52. Td4-f4, Lb7-c8; 53. Tf4-a4, Lc8-b7; 54. Ta4-f4, Lb7-c8; 55. Tf4-a4 en remise.

Oudwereldkampioen wint tweede partij Short kan het echt niet bolwerken tegen Kasparov

Ongenaakbaar op Flushing Meadow

Steffi Graf wint voor derde keer US Open na winst op Helena Sukova

NEW YORK — Ruim tien jaar geleden verloor Steffi Graf haar eerste duel tegen Helena Sukova. Ze was dertien en amper drie maanden prof. Sindsdien veranderde er veel. Zaterdag versloeg ze Sukova voor de twintigste keer. Na haar nederlaag in Brisbane 1983 verloor ze nooit meer van de speelster uit Praag. De Tsjechische maakte gemiddeld zes games tegen het sportieve 'wirtschaftswunder' uit Bruhl. In de finale van de US Open 93 werd dat gemiddelde geen geweld aangedaan. Graf won in 66 minuten met 6-3 6-3 en verdiende 535.000 dollar.

Voor Steffi Graf (24) was het na 1988 en '89 haar derde US Open titel in vijf finales, haar veertiende Grand Slam zege in 21 finales, haar 77ste toernooi-overwinning in honderd finales en haar zesde toernooizege in serie. "Ik speel beter", zei ze na haar overtuigende overwinning, "dan ik ooit in mijn loopbaan heb gedaan."

Graf straalde alleen op de baan meer zelfvertrouwen uit. Haar kijk op het leven bleef zwart wit. Zo verscheen de *mustermadel*: de voorbeeldige jonge vrouw, op de US Open 93 in een fonkelnieuwe, modieuze *outfit*. In het ontwerp had ze een belangrijke stem. Het overwegend witte tenue werd afgewisseld met zwarte banen in de rok en zwarte vlakken in het shirt. Zwart was altijd al de lievelingskleur van de melancholieke, weemoedige Graf.

"Ik ben een donker persoon", zei ze ooit, "die van donkere kamers houdt." Haar villa's in Boca Raton, Florida werden zwart-wit ingericht. Haar penthouse in Greenwich Village, de artiestenwijk van New York, dat ze kortgeleden voor 900.000 dollar aanschafte, meubileerde ze tijdens de US Open: zwart wit. De *outfit* paste niet alleen uitstekend bij haar karakter, het gaf haar zo'n krijgshaftig uiterlijk, dat ze pardoes uit de film 'Ramba, the tennis warrior' leek te zijn weggestapt.

GEEN SCHADUW

Voor Sukova (28) ging er zoveel dreiging van uit, dat ze geen schaduw was van de speelster die Navratilova en Sanchez-Vicario van het beton sloeg. Haar zenuwen stonden strak gespannen in haar vierde Grand Slam finale. In beide sets kreeg ze op 5-3 breekkansen, maar slaagde er niet in eentje te verzilveren. "Ik was constant een stap te laat", erkende ze. "Mijn voetenwerk deugde niet. Ik bewoog te traag."

Al had ze als Ali destijds in de boksring over het *centre court* van Flushing Meadow gedanst, dan nog had Graf haar ingeblikt met haar backhand topspin passeerslagen. Die waren ooit haar achillespees, maar de naar perfectie strevende Duitse werkte daar zo hard aan met coach Gunthardt dat de klap een doeltreffend wapen werd. "Zolang mijn spel voor verbetering vatbaar is", verklaarde ze, "vind ik een uitdaging in het tennis."

Toch peinsde ze er eerder over uiterlijk in 1997 te stoppen. Het nomadenbestaan in vijfsterrenhotels, haar *celebrity*-status gaan haar meer en meer tegenstaan. In Greenwich Village liggen de Duitse fotografen in de aanslag voor de deur. Ze ging in New York naar een concert van Sade en werd achtervolgd door Duitse rioolverslaggevers. Drie, vier vrije dagen aan een stuk zijn een zeldzaamheid. In '87 verhuisde ze naar de Verenigde Staten, maar de Rocky Mountains en de Niagara watervallen bezocht ze nooit.

Op 18 oktober 1982 werd Steffi Graf proftennisser. Ze was toen 13 jaar, 4 maanden en 4 dagen jong. Ze had de sport geleerd met een afgezaagd handvat. Ze verdiende meer dan tien miljoen dollar aan prijzengeld en een veelvoud daarvan aan sponsorcontracten. Van haar eerste nederlaag tegen Sukova kon ze zich zaterdag niets meer herinneren. Ze wist niet eens dat ze ooit van Sukova verloren had, laat staan waar en wanneer.

In ontmoeting tegen Roda JC

Litmanen scoort opnieuw een belangrijke treffer

AMSTERDAM—Jari Litmanen is het dit seizoen bijna elke wedstrijd, de uitblinker van Ajax. Zondag in de Meer was de jonge Fin ook de verlosser. Hij haalde met een fluwelen trap van achttien meter de koploper van de eredivisie uit de opsluiting door Roda JC. In de voorlaatste minuut benutte hij ook nog een een strafschop: 2-0.

Roda JC wist Ajax in de Meer tot wanhoop te drijven. De vernieuwde Limburgse ploeg, nog ongeslagen, maakte het speelveld klein en hield met kleine, snelle driehoekjes langdurig balbezit. Zodoende werd Ajax gemakkelijk tegengehouden. Overtredingen waren niet of nauwelijks noodzakelijk: acht tegen zestien van Ajax. Dit gegeven deed Ajax' coach Van Gaal na afloop een kritische noot richting scheidsrechter Blankenstein schieten.

Van Gaal had nog een verklaring voor de povere vertoning van de kampioenskandidaat. "We hebben de afgelopen week over niets anders dan Zagreb gepraat. Heel wat spelers zaten er verschrikkelijk mee in het oorlogsgebied voor de Europa Cup te moeten spelen."

In de tactische bespreking had Van Gaal weliswaar voor opluchting kunnen zorgen met de mededeling dat op een later tijdstip in een veilige stad tegen Hajduk Split gespeeld wordt, maar de opperste concentratie voor een topprestatie kwam niet terug.

Roda JC, goed en snel combinerend, kreeg al in de vijfde minuut een beste kans. Nascimento, toekomstig Portugees international, kopte in, Litmanen trapte de bal van de lijn. In de 22ste minuut snelden Hofstede en Van Galen langs de klungelende Van den Brom en Rijkaard, maar ze lieten het scoren aan elkaar over, waardoor Van der Sar nog kon redden.

In de 36ste minuut bracht Litmanen het langzaam wanhopig wordende Ajax op voorsprong. Na een kaats met De Boer schoot hij zuiver in: 1-0. Ajax was van een zorg verlost, kon hierna zelf iets terug en was daardoor in de tweede helft de gevaarlijkste ploeg. Doelman Waterreus onderscheidde zich meermalen, al vond het legioen het maar niets.

Dat hief een donderend applaus aan toen Pettersson en Van Vossen zich uit de *dugout* verhieven om in te vallen voor de falende Ronald de Boer [illegible] mars.

Gedeputeerden krijgen les in bestuurskunde

WILLEMSTAD — Gedeputeerden gaan binnenkort weer de schoolbanken in. Zij krijgen les samen met hun diensthoofden. Het gaat om een cursus in integraal management.

Een tweede cursus is bestemd voor secretaresses van gedeputeerden en diensthoofden die bijscholing behoeven. Vanochtend startte een training voor eilandsambtenaren belast met personeelszaken die moeten leren hoe ze voor hun eigen (38) diensten studieprogramma's opzetten en begroten. Het Bestuurscollege moet de studieprogramma's goedkeuren. De diensthoofden moeten ze uitvoeren.

Het BC heeft voor deze drie cursussen geld gekregen van het KabNA. Als deze drie trainingen slagen komt er geld vrij voor meer cursussen voor het bestuursapparaat. Volgens de visie van het BC moet elk diensthoofd zorg dragen voor kwaliteitsbehoud- en verbetering van zijn eigen ambtenaren. Het is daarbij van belang dat diensthoofden met gebruikmaking van logica beslissen voor wie van hun personeel de cursussen zinvol zijn.

Als KabNA akkoord gaat zijn er nog trainingen in financieel beheer, informatica, publieksservice en rapporteren. De uit Nederland overgekomen docent Kessels leidt de drie eerste cursussen. Kessels is partner in een particulier adviesbureau.

Voorstel referendum onder taxi-chauffeurs gelanceerd

WILLEMSTAD — Een tweede taxi-organisatie op Curaçao is te veel. Zo oordeelt vakbondsleider Hubert Rojer. Hij doelt daarmee op de Curaçao Taxi Association (CTA) die bezig is met ledenwerving, onder andere onder de chauffeurs van de taxibond Sinusta. Rojer heeft nu het voorstel geopperd om, met steun van de overheid, een referendum te organiseren dat uitsluitsel moet geven over welke taxi-organisatie het meeste recht van bestaan heeft. Het aantal leden zou het criterium moeten zijn. De leden van Sinusta vergaderen vanmiddag over dit voorstel.

Inmiddels hebben ongeveer twintig à dertig leden van Sinusta zich aangesloten bij CTA, maar volgens secretaris van Sinusta Judith Mauris zijn dat allen leden die nog een schuld bij Sinusta hebben lopen. "Bovendien hebben zij de mobiele radiozenders nog in hun bezit, waarmee zij ons nu proberen te dwarsbomen". Door een knop om te zetten maken zij het volgens haar onmogelijk voor Sinusta om te zenden.

Mauris zegt niet bang te zijn voor een referendum. "CTA heeft leden uit alle branches. Zakenmensen, verkopers, iedereen kan lid worden van die vereniging. Maar het referendum zal alleen onder taxi-chauffeurs worden gehouden". Sinusta telt nu volgens haar ongeveer 120 leden. Geen enkel lid heeft in de afgelopen periode volgens haar zijn lidmaatschap opgezegd. "Dan had er een formulier ingevuld moeten worden en dat is niet gebeurd".

In de vergadering die Sinusta vanmiddag houdt wordt over het referendum gesproken en over de invoering van de taxi-meters.

WILLEMSTAD — Een bedrag van ruim twee ton besteedt de overheid aan onderhoud van stoplichten bij kruispunt Schottegatweg en Santo Domingoweg en bij kruispunt Churchillweg, Bermudaweg en Garipitoweg.

Dat heeft gedeputeerde Hendriks Abraham bekend gemaakt. In het bedrag is ook begrepen de kosten voor het overschilderen van de belijning op de kruispunten.

Vertraging door noodweer

WILLEMSTAD — Door het noodweer van vanmorgen liep de ALM-vlucht uit Port of Spain (Trinidad) vertraging op. Het toestel dat aanvankelijk op Hato wilde landen, moest vanwege de zware bewolking en neerslag uitwijken naar Aruba.

Het vliegtuig arriveerde pas om 11 uur op Curaçao, waardoor het vertrek naar Miami, dat gepland stond om 10 uur werd verschoven naar 11.45 uur. De Meteorologische Dienst meldde vanochtend (om 11 uur) dat er in drie uur tijd al 21 millimeter regen was gevallen. Dat is ongeveer de helft van wat er gemiddeld in de maand september gemeten wordt, namelijk 45 millimeter. Het maximum dat ooit gemeten werd in deze maand was 90,9 millimeter.

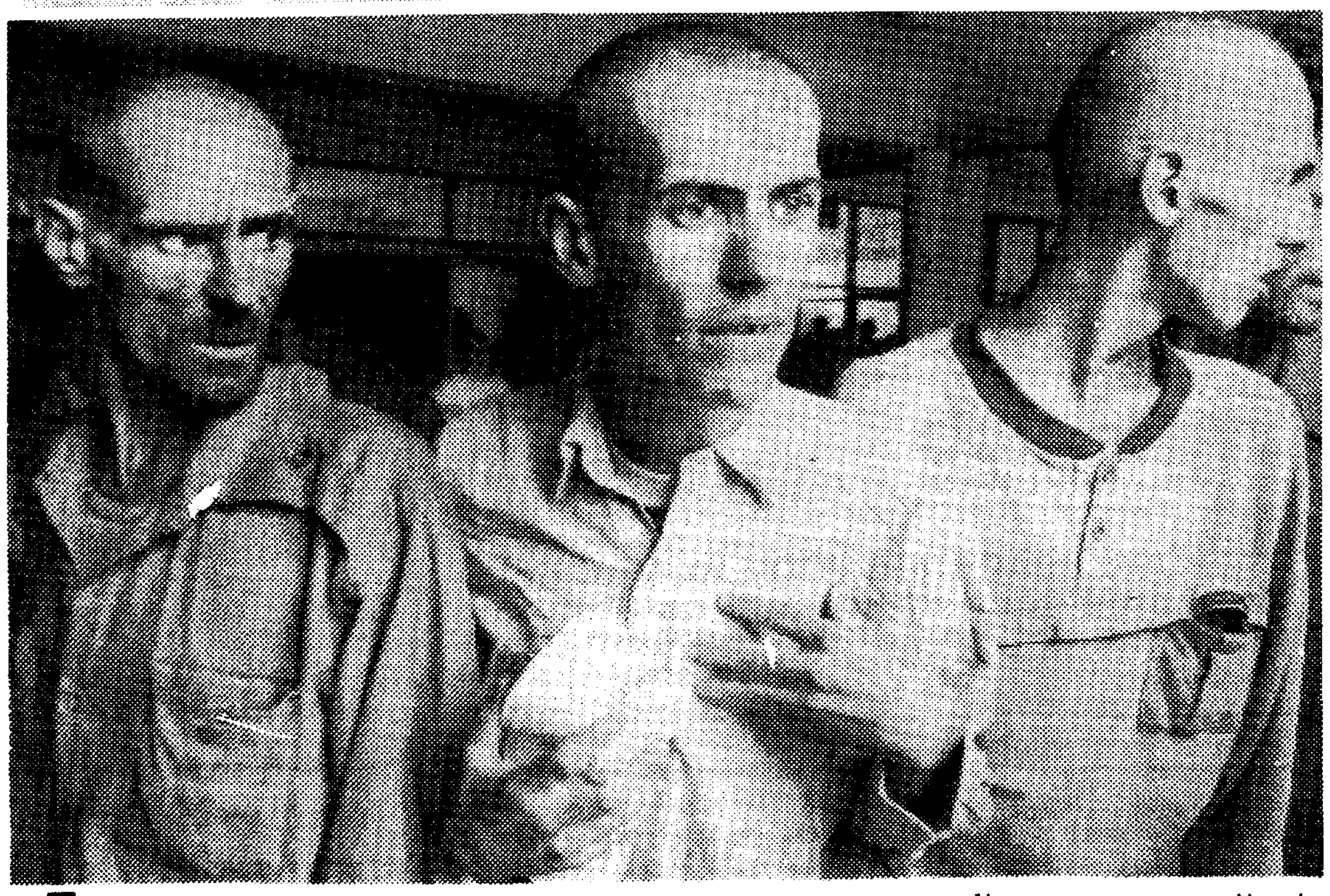
Gisteren werd op Hato 6,2 milimeter neerslag geregistreerd maar, zo constateert men bij de Meteorologische Dienst, op andere plaatsen is meer gevallen. Hoeveel kon niet gemeld worden.

Bij betoging in Gazastad slachtoffers

GAZASTAD - Ook vanmorgen zijn er in Gazastad gewonden gevallen als gevolg van de ondertekening van het autonomie-akkoord van Israël en PLO.

Israëlisache troepen schoten op Palestijnse betogers toen deze betoogden tegen de ondertekening van het verdrag in Washington. De radicale Palestijnen gooiden stenen naar de soldaten die daarop het vuur openden. Acht jongelui werden geraakt. In het nabijgelegen vluchtelingenkamp Shatti vielen ook twee gewonden. In Gaza en elders vertoonden de Palestijnse steden een doodse aanblik. Was men al niet in staking uit protest hegen het verdrag dan hield men zich toch in huis op om problemen te voorkomen. Op verschillende plaatsen werden door Palestijnen zwarte vlaggen gebruikt om hun afkeer van het verdrag te tonen.

Moslim-gevangenen bevrijd

■ *JABLANICA - Bosnische moslims staan in de rij voor voedsel in een school in Jablanica, in centraal Bosnië, nadat zij bevrijd waren uit een Kroatische gevangeniskamp in Dreteli. Meer dan zevenhonderd moslim-gevangenen zijn in de afgelopen dagen uit dit soort detentiekampen vrijgelaten.*

(AFP-satellietfoto)

Meerderheid Israël voor

JERUZALEM - Een meerderheid van de Israëliers staat achter het Autonomieverdrag waartoe Israel en de PLO hebben besloten.

Blijkens een vandaag gepubliceerd opinieonderzoek steunt 55 procent van de ondervraagden het akkoord. Het onderzoek werd ingesteld voordat Hamas en Hezbollah met hun jongste acties dodelijke slachtoffers maakten onder de Israëlische bevolking. Volgens een ander onderzoek zou zelfs 62 procent van de bevoling voor het plan zijn. Het onderzoek werd ondernomen door het Guttman instituut voor sociaal onderzoek.

Jacques Delors: Lessen trekken uit Joegoslavië

'EG moet meer doen aan veiligheid van Europa'

BRUSSEL - De EG moet een grotere verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid van het Europese continent. De lidstaten moeten zich grotere inspanningen getroosten om hun defensie op een hoger peil te brengen. Uit het Joegoslavische drama zijn drie lessen te trekken. Onder meer dat als men waarschuwt men ook inderdaad de middelen moet hebben voor de stok achter de deur. Aldus Jacques Delors van de EG.

Dit alles hoeft niet noodzakelijkerwijs meer geld te kosten, maar het vergt wel een grotere samenwerking en een effectievere inzet van de beschikbare middelen. Deze conclusie trekt EG-voorzitter Delors in een rede voor het Internationaal instituut voor Strategische studies (IISS) vrijdag in Brussel. In zijn bijdrage sprak Delors harde woorden over de fouten die zijn gemaakt bij de beoordeling en de aanpak van de crisis in het voormalige Joegoslavië. Voor hem zijn er drie lessen te trekken. Men heeft onvoldoende aandacht besteed aan de crisis toen die zich begon te ontwikkelen.

"We waren te druk met de Duitse eenwording en het lot van de Russische president Gorbatsjov. Wat we nodig hebben is de mogelijkheid om op Europees niveau strategische planning en analyse uit te voeren," aldus Delors.

GELOOFWAARDIGHEID

De tweede les die het westen en met name Europa zou moeten trekken is dat waarschuwingen en ultimata gekoppeld moeten zijn aan een geloofwaardig dreigement dat desnoods geweld zal worden gebruikt. Tot slot meent de EG-voorzitter dat Europa valt te verwijten dat het er niet in is geslaagd te voorkomen dat er met geweld nieuwe grenzen zijn getrokken. "Daarmee hebben wij de organisaties en instellingen die tot taak hebben conflicten te voorkomen en orde te handhaven in diskrediet gebracht."

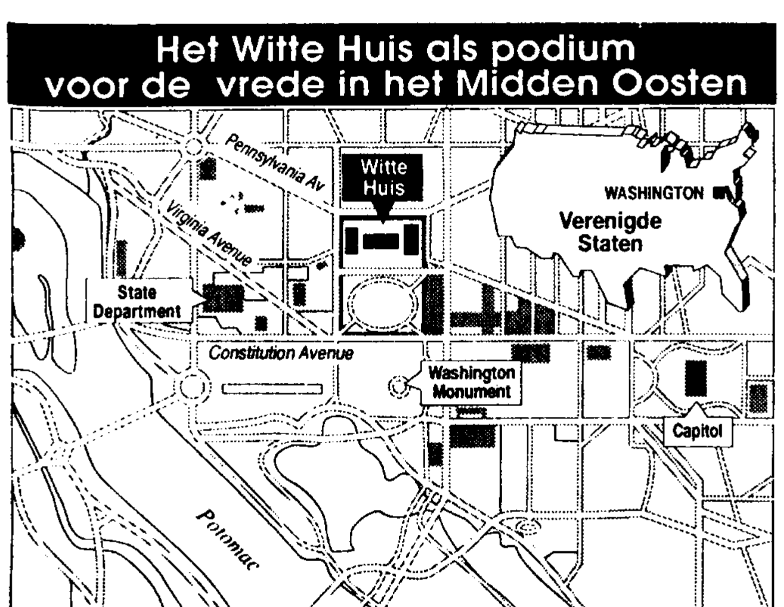
Delors pleit in zijn bijdrage voor een versterking van de middelen van de VN, zonder overigens de rol van de NAVO te verzwakken. Volgens de Fransman is de verdragsorganisatie integendeel "de effectiefste machinerie voor internationale samenwerking op het gebied van defensie en veiligheid in Europa. De organisatie is alleen nog te veel behept met de confrontatie-filosofie tussen Oost en West."

COöRDINATIE NODIG

Toch meent de Europese voorman dat de EG zijn rol op veiligheidsgebied in Europa zou moeten uitbreiden. Delors voert als argument aan dat de EG de plicht heeft de Amerikaanse lasten in Europa te verlichten. West-Europa heeft immers meer mensen onder de wapenen dan de Verenigde Staten (VS), zo stelt hij.

Delors constateert echter dat de lidstaten zich nog steeds concentreren op de inning van het vredesdividend dat het wegvallen van het IJzeren gordijn met zich mee heeft gebracht, in plaats van op de kosten die het voorkomen van nieuwe conflicten met zich meebrengen. Als er op defensiegebied financiële voordelen uit de nieuwe situatie te halen zijn, dan zou dat in zijn ogen voornamelijk moeten gebeuren door een nauwere samenwerking op militair gebied, inclusief een gecoördineerde aanpak van het materieel. Hij vindt het bij voorbeeld "absurd" dat de tien afzonderlijke strijdkrachten binnen de EG zijn uitgerust met zes verschillende tanks, ieder met zijn eigen onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma en munitie en reserve-onderdelen.

Het Witte Huis als podium voor de vrede in het Midden Oosten

AFP infografia - Fred Garet

Als gevolg keuze in Golfoorlog bijna failliet

PLO: Na kwart eeuw vooral bekend als terreur-orgaan

NICOSIA - Ondanks een kwart eeuw terreur op wereldschaal, waarvan de laatste zes jaar Palestijnse opstand binnen de bezette gebieden, heeft de PLO nog geen Palestijnse staat weten te bereiken noch Israël kunnen vernietigen, welke haar twee hoofddoelen waren.

In die tijd raakte de inmiddels ook financieel aan de grond geraakte Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) zo verzwakt dat zij ondanks de campagne van bomaanslagen, kapingen en moorden uiteindelijk alleen nog maar naar het middel van geheime diplomatie kon grijpen om het, integendeel, zelfs op een akkoord met Israël te gooien.

Vanaf de moord op Israëlische atleten tijdens de Olympische Spelen van 1972 in München tot de bloedige aanslagen op de luchthavens van Rome en Wenen in 1985 stond de Palestijnse zaak synoniem met een golf van geweld over de hele wereld.

De organisatie gaf de wereld de Zwarte september beweging en een beruchte guerrillaleider als Abu Nidal, die door de Verenigde Staten als "leider van de gevaarlijkste terroristische organisatie" werd bestempeld.

George Habash en zijn volksfront voor de bevrijding van Palestina (PFLP) hielpen ook een handje mee in de vorm van vliegtuigkapingen en aanslagen op bussen in Israël, terwijl het PFLP-Algemeen commando van Ahmed Jibril ingenieuze aanvallen op de joode staat uitvoerde met hete-luchtballonnen en Delta-vliegers met motortjes.

SLACHTPARTIJ

In 1985 kaapten commando's van het Palestijnse Bevrijdingsfront het Italiaanse cruiseschip Achille Lauro. Zij schoten de oudere joodse passagier Leon Klinghoffer dood en wierpen zijn lichaam in de Middellandse Zee.

De PLO, die in 1964 door Arabische landen werd opgericht op een top in Caïro, leidde intussen op geheime bases guerrillastrijders op en bouwde het Palestijnse bevrijdings leger op om tegen de Israëliers te vechten. In 1974 werd de PLO op een nieuwe Arabische top erkend als de enige legitieme vertegenwoordigster van het Palestijnse volk.

Maar de PLO noch de guerrillastrijders ontwikkelden ooit voldoende militaire kracht of politieke druk om Israël op zijn knieen te dwingen. Na de slachtpartij door Libanese christelijke milities in de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Shatilla in 1982 tijdens een Israëlische invasie in Libanon verplaatste de PLO haar hoofdkwartier naar Tunis.

INTIFADA

In november 1988 riepen de Palestijnen in ballingschap hun eigen staat uit en erkenden zij Israël impliciet door resolutie 242 van de VN-Veiligheidsraad (V-raad) te steunen. In december 1988 erkende Arafat het recht van Israël om te bestaan en zwoer hij terrorisme af. Dit leidde tot de eerste officiële contacten met de VS in dertien jaar en uiteindelijk tot de onderhandelingen die het historisch akkoord met Israël opleverden.

De Palestijnse opstand of Intifada in de bezette gebieden was in de afgelopen tijd na bijna zes jaar als het ware "aan het opdrogen", mede als gevolg van bijna koortsachtige bestrijding door het Israëlische leger, dat in totaal zeker meer dan elfhonderd Palestijnen doodde en tienduizenden anderen verwondde. Tevoren hield Israël door de jaren zeventig heen de Palestijnse dreiging vanuit Libanon onder de duim door her haalde invallen en bombardementen.

De zwaarste klap voor de PLO kwam echter toen haar leider, Yasir Arafat, tijdens de Golfoorlog van 1990-91 de zijde van Irak koos dat Koeweit was binnengevallen. Dit kwam de organisatie op verlies van honderden miljoenen aan dollars steun van rijke Arabische Golfstaten te staan. Zij is nu bijna failliet.

Palestijnse oproep tot staking

Kabinet Israël over erkenning eensgezind

JERUZALEM - De Israëlische regering heeft zondag unaniem haar goedkeuring gehecht aan de wederzijdse erkenning tussen de Palestijnse Bevrijdingsbeweging PLO en Israël. Ook keurde zij het akkoord over beperkt zelfbestuur voor de Palestijnen in de Gazastrook en de stad Jericho op de westelijke Jordaanoever goed. Dit heeft de Israëlische radio zondag gemeld. Later diende de minister van Binnenlandse Zaken Deri, zoals opgedragen door de rechter, zijn ontslag in.

Het kabinet volgde daarmee de aanbevelingen van het zogenaamde kernkabinet. Vrijdag zette premier Yitzhak Rabin van Israël zijn handtekening onder de brief van erkenning. Zondag vertrekken hij en zijn minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres naar Washington voor de ondertekening over het akkoord over de Gaza en Jericho.

In Washington ontmoeten Rabin en PLO-leider Yasir Arafat voor het eerst. Volgens de Israëlische minister van Politiezaken, Moshe Shahal, zullen zij er na de ondertekeningsplechtigheid een "tete a tete" hebben.

PARLEMENT

De Israëlische premier Yitzhak Rabin legt op 20 september de akkoorden met de PLO ter goedkeuring voor aan het parlement. Dat heeft minister van Gezondheid Haim Ramon zaterdag bekendgemaakt. Het debat in de knesset stond oorspronkelijk voor dinsdag op de agenda. Tot het uitstel is besloten in verband met de aanwezigheid van Rabin bij de ondertekeningsceremonie in Washington en het joodse nieuwjaar (15-18 september). De regering-Rabin is verzekerd van de steun van 61 van de 120 knesset-leden. De 44 afgevaardigen van de Arbeiderspartij, de twaalf leden van de linkse partij Meretz, drie communistische parlementariers en twee afgevaardigden van de democratisch-Arabische partij hebben laten weten zich achter de akkoorden op te stellen. Onduidelijk is of de zes afgevaardigden van de orthodox-religieuze partij SHAS, die tot vandaag deel uitmaakt van de regeringscoalitie, voor de akkoorden zullen stemmen.

De Israëlische minister van Binnenlandse Zaken, Ariel Deri, heeft zondag zijn ontslag ingediend. Hij trok daarmee de consequenties van een uitspraak van het hooggerechtshof dat hem, gezien de beschuldigingen van corruptie, niet langer aanvaardbaar achtte als minister. Het ontslag gaat over 48 uur in. Deri behoort tot de religieuze Shaspartij, die zes afgevaardigden heeft in het parlement. Premier Rabin heeft zijn minister ondanks de sterke verdenkingen steeds de hand boven het hoofd gehouden. De premier vreest dat de Shas-afgevaardigden uit de coalitieregering zullen stappen als hun minister uit de regering verdwijnt. De coalitie zou dan zijn meerderheid in het parlement kwijt zijn. Hoe de Shas-afgevaardigden zullen stemmen over het akkoord tussen Israël en de PLO in de knesset is nog niet bekend. Deri heeft betoogd dat het akkoord en de kwestie rond zijn persoon los van elkaar moeten staan.

Vervolg van pag. 1

mijnen, aldus premier Rabin.

Bij onlusten en protestdemonstraties zondag stierven ook drie Palestijnen. In verband met de aanhoudende rellen zijn de Israëlische veiligheidstroepen langs de grenzen met de bezette gebieden versterkt. "We kijken hoopvol naar voren, maar we zijn niet onnozel of blind voor de moeilijkheden", aldus Rabin in Amsterdam. Op de vraag of de Israëlische premier maandagmiddag in Washington de hand zal schudden van PLO-leider Yasir Arafat, antwoordde de premier: "We zullen zien." Rabin sprak in de tussenstop samen met zijn minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres ruim een half uur met premier Lubbers en minister Kooijmans van Buitenlandse Zaken.

DER MOEDIGEN

De leider van de PLO, Yasir Arafat, was sinds zondag in Washington. Hij werd gisteravond ontvangen door oud-president George Bush. "Ik ben erg blij hier te zijn om op dit historische moment vrede te sluiten", aldus de PLO-voorman bij zijn aankomst. Het was de eerste keer sinds 1974 dat Arafat in de Verenigde Staten is. In dat jaar hield hij een toespraak tot de Verenigde Naties (VN) in New York. De PLO-chef, die onder grote druk staat van een deel van de PLO dat weinig op heeft met het akkoord, zei vrijdag zijn vertrek dat "het gaat om een historische en zeer belangrijke stap op de juiste weg naar een Palestijnse staat. Wij hopen zeer spoedig een echte vrede te krijgen, een rechtvaardige vrede in een land van vrede."

In een vraaggesprek met de krant Al-Hayat, het eerste interview sinds de wederzijdse erkenning van de PLO en Israël, verdedigde Arafat de autonomie-overeenkomst. Hij sprak van een "vrede der moedigen. Het is voor het eerst in de moderne geschiedenis dat er bevrijd Palestijns land is met een Palestijnse vlag. Het gaat om Gaza en Jericho eerst en de rest van het land komt er aan. Dit is de vrede der moedigen en er is nog meer moed nodig om het uit te voeren." In Washington sprak Arafat over zijn verwachting dat de Palestijnse vlag ooit op de daken van Jeruzalem wappert.

Na afloop van de ondertekening van het akkoord zal de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Warren Christopher, een ontmoeting hebben met PLO-leider Yasir Arafat. De VS kondigden vrijdag aan dat zij de contacten met de PLO zullen herstellen die gedurende enkele jaren waren verbroken wegens een terroristische actie van een PLO-organisatie in Israël. De ontmoeting tussen Arafat en Christopher op het ministerie van Buitenlandse Zaken zal "ongewoon" worden, zei de Amerikaanse minister. "De afgelopen dagen zijn verschrikkelijk veel taboes gebroken. Ik zal met Arafat spreken over op de manier waarop het akkoord in de praktijk zal moeten worden gebracht. Het (de ondertekening) is een zeer belangrijke gebeurtenis. Ik ben zeer voorzichtig met het gebruik van het woord historisch, maar dit is zonder twijfel een historische gebeurtenis", aldus Christopher.

TEST-PERIODE

Volgens Rabin zullen de komende maanden een "test-periode" zijn, waarin de PLO moet aantonen dat het de orde in de gebieden onder zelfbestuur kan handhaven en dat de veiligheid van de Israëli's niet wordt bedreigd. Naar zijn zeggen zal de interim-periode van zelfbestuur niet uitmonden in een Palestijnse staat. "integendeel", antwoordde hij op een vraag over dat onderwerp. Jeruzalem blijft verenigd en de hoofdstad van het joodse volk, de joodse nederzettingen in de bezette gebieden worden gehandhaafd en de joodse staat blijft verantwoordelijk voor de beveiliging van de grenzen, aldus Rabin.

Stiekeme vuilstorters: hoedt u voor de SKS

WILLEMSTAD — Milieupolitie mogen we het niet noemen. Maar de *Servisio di Kòntròl i Siguridat* (SKS) heeft onlangs wel personeelsuitbreiding gekregen om meer aandacht te kunnen besteden aan het illegaal storten van vuil. De dienst beschikt nu over zo'n 120 BAP-ers, buitengewoon agenten van politie. In nechte samenwerking met het Openbaar Ministerie gaan die - onder meer - stiekeme vuilstorters opsporen.

"Het dumpen van vuil heeft altijd al onze aandacht gehad", aldus waarnemend hoofd Ruben Angel. "Maar we hadden er eigenlijk niet genoeg mensen voor. Bovendien hoorden we er nooit meer iets van als we iemand hadden betrapt". Met het Openbaar Ministerie worden binnenkort afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat dat tot het verleden gaat behoren. Een door de SKS opgemaakt proces-verbaal zal direct gevolgd moeten worden door een boete of een rechtszaak.

Al op 6 mei 1992 kondigde de toenmalige gedeputeerde Ricardo Isebia aan dat er meer aandacht voor het milieu zou komen. Het duurde nog een jaar, voordat de SKS - ondanks een personeelsstop - twaalf extra mensen kon aannemen. Over twee maanden begint hun opleiding tot BAP. "Maar voor die tijd zijn ze natuurlijk wel inzetbaar", aldus diensthoofd Sylvio Ricardo. "Door het aannemen van die twaalf mensen heb je ruimte gecreëerd. Je kunt hen inzetten bij de bewaking bij voorbeeld, zodat je meer mensen ter beschikking hebt voor de dagelijkse patrouilles. Het gaat er dus eigenlijk om dat we door die extra mensen meer aandacht aan het storten van vuil kunnen besteden dan voorheen".

Op dit moment worden er voor het opsporen van vuilstort behalve de dagpatrouilles twee avondpatrouilles ingezet. In het weekend wil de Curaçaoënaar ook nog wel eens zijn rotzooi in de *mondi* gooien, reden waarom er ook dan door de SKS naar hen gespeurd wordt. Vanaf volgend jaar gebeurt dat zelfs dag en nacht.

De opleiding waaraan de twaalf straks deelnemen gaat een jaar duren. Daarin komen diverse zaken aan de orde. "Strafrecht bij voorbeeld", vertelt Angel, die vroeger met de opleiding was belast. "Verder leren ze een proces-verbaal maken en moeten ze allerlei verordeningen kennen. Het worden per slot van rekening opsporingsambtenaren".

Vanaf 15 september komt er een hoofdagent in dienst van de SKS die zich met de cursus voor de aanstaande BAP-ers gaat bezighouden. De huidige BAP-ers worden op dit moment bijgeschoold op het gebied van theoretische kennis. Het gaat daarbij onder andere om de verordening inzake vergunningen. "Het is namelijk de bedoeling dat wij in de naaste toekomst de controle op houders van vergunningen gaan uitvoeren. De sluitingstijden, het toelaten van minderjarigen en dat soort zaken", aldus Angel.

De SKS werd in 1987 door het eilandgebied ingesteld. De verantwoordelijke gedeputeerde is Raymond Bentoera; de taken van de dienst betreffen controle, opsporing, bewaking en bescherming. Diensthoofd Sylvio Ricardo legt uit dat de opsporingstaak er is om de politie te ontlasten. "We werken daar nauw mee samen en staan via de portofoon voortdurend met elkaar in contact. Door ons werk kunnen zij zich meer aan de zwaardere criminaliteit wijden".

Onlangs nog werd de SKS gewaarschuwd door een huisbewoonster die meende een dief in haar huis op Scharloo te hebben gesignaleerd. De jongens van de SKS gingen erop af en hielden een 32-jarige aan drugs verslaafde dame aan, die had ingebroken. Zij werd aan de politie overgedragen.

"Dat komt regelmatig voor", zeggen hoofd en waarnemer eensgezind. Er is zelfs een speciaal nummer dat de mensen in geval van een dergelijke situatie of van bij voorbeeld illegaal vuil storten kunnen draaien (centrale post SKS: 177 of 612956 of 676972). "Als het een te 'zwaar' geval betreft, stellen wij de politie op de hoogte. Maar bij kleine zaken doen wij de aanhouding".

Behalve met het Openbaar Ministerie gaan de twee ook praten met de politie. "Er moeten duidelijke afspraken komen, zodat we elkaar niet voor de voeten lopen".

De SKS controleert 's nachts de schoolgebouwen, die zo door inbraken werden geteisterd, dat er speciale bewaking moest komen. In dat kader krijgt de SKS zelfs assistentie van acht VKC-leden (Vrijwilligers Korps Curaçao), die van 18 tot 6 uur op patrouille gaan.

Verder houdt de dienst zich bezig met het verwijderen van wrakken van de openbare weg. "Wist u dat uw autowrak in uw eigen tuin niet zichtbaar mag zijn vanaf de openbare weg?" vraagt Angel. De bewaking van personen, bij voorbeeld de mensen in het Bestuurskantoor, behoort eveneens tot het takenpakket. Maar wie zou gedacht hebben dat ook het bureau rijbewijzen onder deze dienst ressorteert?

Wat misschien niet hun taak is, is het toegankelijk maken van hun hoofdkantoor langs de Schottegatweg. Je ziet het zo liggen, maar het kost aardig wat tijd om erachter te komen, hoe je er moet komen. Ze weten het en kijken wat schuldbewust. "We zijn van plan om een duidelijk bord te laten maken, zodat we ook voor het publiek herkenbaarder zijn".

In eerste helft 1993:

Toerisme groeit maar hotelbezetting daalt

WILLEMSTAD — Vergeleken met de maand juni vorig jaar, is het aantal toeristen dat afgelopen juni naar Curaçao kwam met slechts 1,51procent gestegen naar een totaal van 14.369 personen. Desondanks bedroeg de hotelbezetting slechts 51,1procent. Gerekend over het eerste half jaar van 1993 steeg het aantal reizigers met 2,31 procent ten opzichte van dezelfde periode van vorig jaar, maar de hotelbezetting is 11,5procent lager. Het cruisetoerisme deed het de eerste helft van het jaar echter beter. Zo blijkt uit de cijfers van het Curaçaose toeristenbureau.

Het toerisme uit Noord-Amerika ging in de eerste helft van dit jaar met ruim 4 procent vooruit vergeleken met de eerste helft van 1992. Het percentage uit Zuid-Amerika daalde met bijna 5 procent, maar vanuit Midden-Amerika is een groei van ruim 41 procent zichtbaar. De Caribische markt blijft met een groei van nog geen 2 procent nagenoeg gelijk, terwijl het Europese toerisme met 0,3 procent terugliep. In de eerste helft van dit jaar bezochten in totaal 100.654 personen Curaçao; 2,31 procent meer dan in '92.

Die toeristen blijven echter minder lang: het aantal overnachtingen daalde met [illegible] procent tot een totaal van 701.316 nachten. Mede als gevolg daarvan daalde de bezettingsgraad van de hotels in de eerste helft van dit jaar naar een gemiddelde van 52,7 procent, met een schamele bezetting van slechts 51,1 procent in juni.

Het cruisetoerisme deed het dit jaar beter dan in de eerste helft van vorig jaar. Het aantal schepen dat Curaçao aandeed steeg van 142 naar 157 en zij brachten [illegible].103 passagiers (was [illegible]).

JUNI

In absolute aantallen kwamen de meeste toeristen in juni uit achtereenvolgens Nederland (3571), Venezuela (2228) en de Verenigde Staten (1394). Op de vierde plaats staat de Dominicaanse Republiek (791), gevolgd door Jamaica (774), Haiti (739), Colombia (684), Brazilië (438) en Duitsland (275). Alle overige landen brengen 17 (Spanje) tot 138 (Argentinië) toeristen.

Het toeristenbureau is erg enthousiast over 'de spectaculaire groei van het Canadese toerisme' in de maand juni: + 437 procent. Maar in absolute getallen valt dat tegen: van 19 reizigers in juni '92 naar 109 in juni '93. Over het eerste half jaar daalde het toerisme uit Canada met ruim 20 procent.

De Zuidamerikaanse markt ("die het erg goed deed deze maand") steeg met 64 reizigers van 4085 naar 4149. Over het eerste half jaar is er echter sprake van een daling van bijna 5 procent uit Zuid-Amerika. In absoluut aantal is vooral het surplus aan Venezolanen opvallend: +284 personen tot een totaal van 2228. Op halfjaarsbasis betekent dit een groei van bijna 14 procent. Dat het met Suriname slecht gaat, is ook aan de toeristencijfers te zien: vergeleken met vorig jaar halveerde het aantal Surinaamse reizigers bijna van 6321 naar 3284,

De groei van het toerisme uit Nederland is er uit. Vergeleken met de eerste helft van vorig jaar kwamen er tot en met juni 0,56 procent minder toeristen (was 27.558, is 27.712). Worden alleen de maanden juni vergeleken, blijkt er een negatief van 1,70 procent (was 3635, is 3571) te bestaan. Dat de junicijfers voor Europa toch nog een surplus vertonen van 1,59 procent komt door het grotere aantal Duitsers (+59) en Belgen (+15) dat Curaçao bezocht.

Beloning voor terugvinden jeep

WILLEMSTAD — Honderd gulden beloning voor het terugvinden van een gestolen witte Suzuki Samurai die in de nacht van zaterdag op zondag werd weggenomen in de buurt van Hòfi Bill.

Het persoonlijke aanbod is van een benadeelde dagbladverslaggeefster. Tips zijn welkom bij de verkeersrecherche afdeling joyriding: 666118/119.

Clinton: Zij komen

■ *HOUSTON - President Bill Clinton in gesprek met persmensen buiten zijn hotel in Houston. Bij die gelegenheid maakte Clinton bekend dat premier Rabin en PLO-leider Arafat allebei de ondertekening van het Autonomie-akkoord zouden bijwonen in Washington.* (AFP-satellietfoto)

INGEZONDEN

God beware Curaçao

JE ZOU ermee lachen, als het niet zo droevig was; de overheid vraagt een groep experts om een diepgaande, wetenschappelijke analyse te maken van de problematiek van de vragen die opgenomen moeten worden in het komende (?!) referendum. Maar als deze vakmensen dingen zeggen die de overheid niet wil horen, gaat onze minister-president naar de televisie, wordt emotioneel en zegt dat het tijd wordt dat onze politici uitscheiden te accepteren dat experts die geen politici zijn, voor hen beslissen. Onze politici moeten hun eigen verantwoordelijkheid aanvaarden en regeren.

De grote vraag is: is het waar dat de commissie opgeeft als motief voor het opnemen van de beruchte vragen in het referendum, namelijk dat dit een eis is van de Verenigde Naties, wil dit orgaan zijn goedkeuring geven aan het komende referendum?

Indien dit niet waar zou zijn, dan kunnen wij ons met recht afvragen of een oud-politicus, die ooit onze intellectuelen 'specialisten op krukken' noemde, misschien achteraf toch geen gelijk had.

Maar als de commissie gelijk heeft, dan moeten we ophouden met kletsen en doen wat we moeten doen. Of willen we misschien komen met een nieuw type referendum, Curaçaose stijl, waarin wij de regels van de Verenigde Naties opzijschuiven en onze eigen regels opstellen? Dit laatste zou me niets verwonderen; we leven op een eiland en velen geloven dat dit eiland het centrum is van het universum. Wat wij willen, moet gebeuren. En als wij tijdens dit proces onze intellectuelen als een baksteen moeten laten vallen, dan is dit voor velen geen probleem!

Laat het waar zijn, dat de commissie gelijk heeft, dan nog hadden we van iemand die een positie bekleedt als die van minister-president minder emotionaliteit en meer voorzichtigheid mogen verwachten.

Ik vind deze situatie zeer droevig! Het wordt tijd dat wij het bedrijven van politiek uit de insularistische sfeer halen, waar gevoel en persoonlijke macht van enkelen tellen. We moeten komen tot een nieuwe politiek, die meer ruimte geeft aan en meer respect toont voor onze intellectuelen. Met de capaciteiten van al onze beschikbare capabele mensen, kunnen we ons eiland uit de modder halen waarin het thans verkeert. Ik ben bang dat we, als we dit soort leiders als we momenteel hebben, handhaven, tot in de eeuwigheid in de modder zullen blijven strompelen. En dit zijn nou de mensen die ons in het nieuwe tijdperk van status aparte zullen moeten leiden. God beware Curaçao!

JULES MARCHENA
Curaçao

Referendum-paniek

BINNENKORT ZAL de bevolking van Curaçao middels een referendum mogen aangeven naar welke toekomstige staatkundige struktuur haar voorkeur uitgaat. Beter laat dan nooit mag ook het volk spreken, nadat de politici jaren geleden al zonder enige ruggespraak hebben beslist wat voor ons het beste zou zijn. Maar of dit referendum werkelijk de bevolking de gelegenheid zal bieden op een eerlijke en democratische wijze haar mening te geven, valt nog te bezien.

Het begon allemaal heel mooi: er werd een onafhankelijk commissie van deskundigen ingesteld, die het referendum moest voorbereiden in overeenstemming met internationaal geldende regels. De commissie leverde haar rapport in met daarin de vier vragen die aan ons voorgelegd zouden worden, alles keurig volgens de regels van de Verenigde Naties. Gedeputeerde blij, iedereen blij...

Even was het stil, maar toen ging het mis en brak er om onduidelijke reden paniek uit onder de politici. De ene na de andere politicus laat weten geen vrede met de optie 'deel worden van Nederland' te hebben. Dat alternatief zou irreëel zijn, niet te verwerkelijken, indruisen tegen de loop van de geschiedenis en – last but not least – verraad betekenen aan de strijd die in 1954 leidde tot autonomie.

Op zijn minst zou die ene vraag uit het rijtje moeten verdwijnen. Maar van het schrappen van één vraag komt natuurlijk al gauw het schrappen van meer vragen en één van onze gedeputeerden heeft al gezegd dat eigenlijk maar één vraag aan het volk moet worden voorgelegd.

Zodra er getornd wordt aan de opties, die niet door een commissie van dromers werden opgesteld, maar voortkomen uit de door de Verenigde Naties gehanteerde voorwaarden voor het uitoefenen van het zelfbeschikkingsrecht van een volk, kan er van een werkelijk zelfbeschikkingsrecht geen sprake meer zijn en is het houden van een referendum alleen maar geld wegsmijten.

Wat beweegt onze politici tot zulk gedrag? Er zijn twee verklaringen voor te bedenken. Of de dames en heren politici vinden dat dit volk niet verstandig genoeg is om zelf over zijn toekomst te beslissen, óf zij vrezen niet op de verwachte steun van het volk te kunnen rekenen.

Eén ding is zeker: politici, die ofwel het volk minachten, ofwel niet in staat zijn het vertrouwen van het volk te winnen, doen er goed aan de politiek beter vandaag dan morgen vaarwel te zeggen. Per slot van rekening geldt nog steeds vox populi, vox dei!

Carel de Haseth
Curaçao

Premier Liberia:

'Eilandsraad St. Maarten blijft in gebreke'

WILLEMSTAD — Premier Liberia-Peters maant de eilandsraad van Sint Maarten stappen te ondernemen tot het benoemen van een eilandssecretaris. Niet de AMR is oorzaak van het ontbreken van een eilandsraadssecretaris, maar de eilandsraad.

Al sinds een jaar functioneert de als zodanig benoemde eilandssecretaris niet meer. Naar verluid omdat hij en gezaghebber Voges niet met elkaar kunnen opschieten, maar officieel wegens ziekte. Hij wordt vervangen door het hoofd van de juridische dienst op Sint Maarten, die daardoor behoorlijk overbelast raakt. En dat komt het functioneren van het ambtelijk apparaat niet ten goede.

Oud-DP-man Joe Richardson werd onlangs voor de functie gepolst, maar hij bedankte. Bovendien zal aan de formeel nog in dienst zijnde eilandssecretaris eerst ontslag moeten worden verleend en de enige die dat kan doen is de eilandsraad.

"Probleem op Sint Maarten is, dat men van alles de schuld geeft aan de Algemene Maatregel van Rijksbestuur. Dat er nu geen eilandssecretaris is, wordt geboeit op de AMR, maar dat is niet juist." Aldus de premier.

Bescherming Bubali-reservaat

VIJFTIEN JAAR geleden, in juni 1978, heeft het toenmalige Bestuurscollege de Bubaliplas tot beschermd vogelreservaat uitgeroepen. Niettemin bleven projectontwikkelaars en andere investeerders steelse blikken op het zoete water van de plas werpen. Totdat enkele jaren terug de regering (het besluit van juni 1978 vergetende) een toezegging aan Sun Development/Tierra del Sol deed voor het verkijgen van het water voor haar golfbaan.

Nadat iemand de zaak via een krantenartikel aan het rollen bracht en Olinda van der Linden-Rasmijn met haar wandelingen bij de plas begon, nam de druk op de bewindslieden steeds grotere vormen aan; uiteindelijk uitmondend in een petitie aan de regering om het vogelreservaat te redden. Dat verzoek, bekrachtigd door meer dan 3000 handtekeningen, had tot resultaat dat de regering via de media bekend maakte dat het reservaat intact zou blijven.

In november '91 schreef de minister van Publieke Werken en Volksgezondheid het volgende aan Stimaruba: "...betreffende het behoud van de Bubaliplas als natuurreservaat, bericht ik U hierbij in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad, dat deze plas zulk een karakter zal behouden." Teneinde de belangen van het reservaat en die van de golfbaan met elkaar te verzoenen, hebben Tierra del Sol en Stimaruba elk apart een buitenlandse deskundige aangetrokken, die na enige discussie elkaar op een bepaald compromis-voorstel hebben kunnen vinden.

Een van de randvoorwaarden voor het behoud van de plas is dat de regering ervoor zorgt dat de rioleringen van meerdere wijken op de Riool Water Zuiverings Installatie (RWZI) te Bubali worden aangesloten, zodat de plas meer water kan krijgen; genoeg om het reservaat in stand te houden én de golfbaan van gratis water te voorzien. Een andere voorwaarde is dat de werking van de RWZI aanzienlijk verbeterd wordt, zodat de waterkwaliteit in de grote plas substantieel verhoogd wordt.

"Nadat Tierra del Sol 2500 m3 naar Arashi zal gaan pompen, zal er ongeveer 1000 m3 voor de plas overblijven. Dit zou genoeg zijn om de kleine plas en het noordelijk deel van de grote plas te behouden. Tegelijkertijd zal de rest van de grote plas gesaneerd worden; zal de bodem worden schoongemaakt en het riet gedeeltelijk weggehaald."

In hoeverre zijn deze gratis adviezen aan de overheid opgevolgd? Onlangs (!) zou er een werkgroep zijn ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de overheid, de natuurbeschermingsgroepen en Tierra del Sol, om de werkzaamheden te coördineren. Maar wij vrezen dat de vorderingen uitermate traag gaan: naar vernomen is Tierra del Sol op maandag 6 september reeds met pompen begonnen. Eerst zou men 500 m3 water per dag weghalen om de opslagtanks te vullen. En over een paar maanden (begin '94) wil men 700 m3 uit de plas gaan pompen. De tijd begint nu dus echt te dringen! Meer dan bij de overheid geldt in de zakenwereld, dat tijd geld is (*'time is money'*). Waarschijnlijk zal Tierra del Sol niet gaan wachten met het opvoeren van de hoeveelheid naar 1200 of meer kubieke meters totdat de overheid haar taken heeft volbracht. En gezien de toezeggingen van de regering aan deze onderneming, betwijfelen wij ten zeerste of zij het op kan brengen het weghalen van deze hoeveelheden water tegen te houden, met als gevolg dat de kleine plas droog zou vallen. Wat voor waarde moeten wij dan hechten aan bovengenoemde brief van de minister van Publieke Werken aan Stimaruba?

Hierbij worden de sympathisanten van de verschillende natuurbeschermingsorganisaties (en zeker de 3000 ondertekenaars van weleer) opgeroepen de volgende vragen aan de heren politici te stellen: 1.Wanneer zal uiteindelijk de RWZI voldoende 'upgraded' worden? 2.Wanneer zullen andere woonwijken op de RWZI worden aangesloten? 3.Wanneer zal de overheid de sanering van de grote plas en het beheer van het vogelreservaat serieus gaan aanpakken?

Naam en adres bij redactie bekend
Aruba

Fujimori populair bij Peruanen

■ *LIMA - President Alberto Fujimori staat goed aangeschreven bij de Peruviaanse bevolking: tweederde deel daarvan is aan zijn kant, blijkens opiniepeilingen officieel 67 procent. Zijn populariteit komt mede door het feit dat hij een jaar geleden kans zag de leider van Sendero Luminoso, Abimael Guzman, te laten arresteren en hem sindsdien ook gevangen hield. Deze foto werd onlangs genomen tijdens een bezoek van Fujimori aan Rioja, achthonderd kilometer ten noordoosten van Lima.* (AFP-satellietfoto)

Discovery ruimte in

CAPE CANAVERAL - Het ruimteveer Discovery is zondagmiddag gelanceerd. Na drie mislukte pogingen kon zondagmiddag het ruimteveer worden gelanceerd.

De Discovery zou oorspronkelijk op 17 juli vertrekken. Een technische storing, een mankement aan de besturing van een van de stuwraketten en een meteorenbui stonden de lancering achtereenvolgens in de weg. De Discovery zal een experimentele communicatiesatelliet in de ruimte brengen en procedures oefenen voor de reparatie van de Hubble-ruimtetelescoop.

Massale anti ETA-betoging in Baskenland

MADRID - In San Sebastian in Baskenland is zaterdag de grootste protestdemonstratie ooit gehouden tegen de Baskische afscheidingsbeweging ETA. Naar schatting [illegible] mensen gingen de straat op om te betogen tegen het geweld van de ETA.

De deelnemers aan de stille mars eisten de onvoorwaardelijke en onmiddellijke vrijlating van Julio Iglesias Zamora, een 42 jaar oude zakenman die op 5 juli door de terroristische organisatie werd ontvoerd. Veel betogers droegen blauwe letters 'A' mee (voor Askatu, vrijheid in het Baskisch), die inmiddels zijn uitgegroeid tot een anti-ETA-symbool.

***

Het zal zeker nog een jaar duren voor de HONGAARSE forint volledig convertibel wordt, zo heeft de Hongaarse minister van Financiën, Ivan Szabo, woensdag verklaard. Het volledig inwisselbaar maken van de munteenheid tegen harde valuta's zou volgens Szabo op dit moment indruisen tegen de handelsbelangen van Hongarije.

Servië dreigt met nieuwe systemen

ZAGREB - De opstandige Serviërs in de Kroatische regio Krajina dreigen met de inzet van nieuwe wapens op militaire doelen als massieve vergelding voor de verovering van enkele door Serviërs bewoonde dorpen.

Dit zei een legerleider van de Servische rebellen zondagavond. Als de Kroaten zich niet terugtrekken, dreigt de inzet van "gevechtswapens en -systemen die tot nu toe niet zijn gebruikt in de oorlog tusen Kroatië en Krajina". Het woord "systemen" verwijst normaliter naar raketten. Volgens een hoge VN-functionaris van de VN-vredesmacht is de strijd in het gebied sinds 1991 niet zo hevig geweest. Cedric Thornberry riep de Kroaten op zich terug te trekken uit de veroverde dorpen.

President Franjo Tudjman van Kroatië gaf zijn troepen opdracht eenzijdig een staakt-het-vuren in acht te nemen om besprekingen over een vredesbestand mogelijk te maken met de Servische milities. Dat berichtte het Kroatische persbureau HINA zondag.

EENZIJDIG BESTAND

Tudjman zei tijdens een vergadering van de Kroatische defensieraad in Zagreb dat het staakt-het-vuren binnen 24 uur tot stand moet komen en dat de Kroatische troepen het vuur van de Serviërs niet moeten beantwoorden, aldus Hina. De raad kwam onder voorzitterschap van Tudjman bijeen in verband met de "toename van de Servische agressie tegen de Kroatische steden."

Tudjman had de Servische separatisten, die een aanzienlijk deel van Kroatië bezet houden, zaterdag uitgenodigd de autoriteit van de regering in Zagreb te erkennen. Hij verzekerde hen dat ze dan alle Kroatische burgerrechten zouden genieten. Maar hij dreigde ook dat "in geval van weigering de Servische troepen zullen worden verslagen." De gevechten in Kroatië laaiden donderdag op nadat het Kroatische leger volgens Zagreb een "beperkt" offensief uitvoerde tegen drie dorpen die in handen waren van Servische separatisten.

ZAGREB

Een raket heeft zaterdagavond een explosie veroorzaakt in een voorstad van Zagreb. Het projectiel kwam neer in Lucko, ten zuidwesten van de Kroatische hoofdstad. "We denken dat het een Lunar-17 artillerieraket is geweest", [illegible] van VN-zijde vernomen. De Lunar (volgens NAVO-classificatie Frog 7 genaamd) kan worden uitgerust met vijfhonderd kilogram explosieven.

Het Kroatische Samobor is zondag getroffen door Servische raketten. Volgens het Kroatische crisiscentrum in Karlovac sloegen er zondagochtend zeker vier raketten in. Daarbij viel ten minste een gewonde. Samobor ligt 21 kilometer van de Kroatische hoofdstad Zagreb, waar zaterdagavond in de buitenwijk Lucko een raket insloeg. Daarbij liepen zeven personen verwondingen op.

KOERSEN CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK) GELDIG OP MAANDAG 13 SEPTEMBER 1993 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.330	1.350	1.370
PND STERLING	2.695	2.750	2.810
NED GLD	98.32	99.04	99.84
ZW FRANCS	126.78	127.50	128.30
FR FRANCS	30.51	31.61	32.31
DUITSE MARK	110.58	111.30	112.10
IT LIRE	0.84	1.14	1.20
AR FLORIN	98.00	100.00	*100.20
			**100.00
JAPANSE YEN	167.02	167.88	168.68
ECU		212.25	213.05

*VOOR BANKPAPIER.
**VOOR OVERBOEKINGEN EN BANKCHEQUES

INGEVOLGE ARTIKEL 12 VAN HET CENTRALE BANK-STATUUT STELT DE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK) DE KOERSEN VAST VOOR HET DEVIEZENVERKEER:

DISCONTO: 5%
BELENINGSRENTE: 6%
[illegible] RENTE 1 maand: 2%
Indicatieve koersen overheidspapieren:
7.25 % obl. 1989/1994 koers: 101.19% Eff. rendement 6.00 % Land
9.00 % obl. 1989/1999 koers: 100.00% Eff. rendement 9.00 % Land
[illegible] % obl. 1989/2004 koers: 99,12% Eff. rendement 8.375% Land
[illegible]% obl. 1990/1995 koers: 104.25% Eff. rendement 6.50 % Land
[illegible] % obl. 1991/1996 koers: 104.25% Eff. rendement 7.00 % Land
7.875% obl. 1993/1996 koers: 102.75% Eff. rendement 6.625% Land
[illegible] % obl. 1992/1997 koers: 103.79% Eff. rendement 7,25 % Eiland
[illegible]% obl. 1992/1997 koers: 104.07% Eff. rendement 7.375% Eiland
[illegible]% obl. 1993/1996 koers: 103.65% Eff. rendement [illegible]% Eiland
[illegible] % obl. 1993/1996 koers: 100.48% Eff. rendement [illegible]% Eiland

FINANCIEEL NIEUWS

Koninklijke verwerkt dividend gladjes

AMSTERDAM (Anp) - Koninklijke Olie had er maandagochtend weinig moeite mee om de interimuitkering van f 3,70 te verwerken. Laat in de ochtend gaf het belangrijkste aandelenfonds van de Amsterdamse beurs een drie dubbeltjes lagere notering te zien op f 183,20, waarmee de tussentijdse uitkering zonder veel moeite nagenoeg geheel was opgevangen.

Koninklijke Olie stak hiermee gunstig af tegen de algemene koersontwikkeling op het Damrak. Net als vrijdag was er weer sprake van een niet veel meer dan prijshoudende stemming. Amsterdam trok zich weinig aan van het fors hogere Tokio, maar evenmin van een wegzakkend Londen. Opnieuw werd de stemming omschreven met "kwakkelen", maar ook met met "gezonde consolidatie". De stemmingsindex stond tegen twaalf uur op een winst van 0,2 punt op 124,7. De EOE-index was 0,68 punt beter op 348,55. In beide gevallen was dit niet het hoogste punt van de ochtend. De obligatiemarkt wist wel de kleine koersdalingen van vrijdag tot ongeveer 15 cent weg te poetsen.

Amev ging een gulden achteruit naar f 73,50, maar dat was te wijten aan een interimdividend van f 1,30. Unilever noteerde een gulden hoger op f 195,90. Uitgever VNU mocht eenzelfde bedrag omhoog naar f 133.

Cindu bleef lijden onder de rode cijfers waarin het bedrijf verkeert en moest f 8 prijsgeven op f 90. Ook de winstdaling bij Mulder Boskoop eiste haar tol. Er ging f 2,90 van de koers af op f 42. Bouwer Kondor-Wessels werd f 1,10 duurder op f 38,80. Samas was, rekening houdend met de interimuitkering van f 1,25 per saldo een gulden beter op f 41.

***

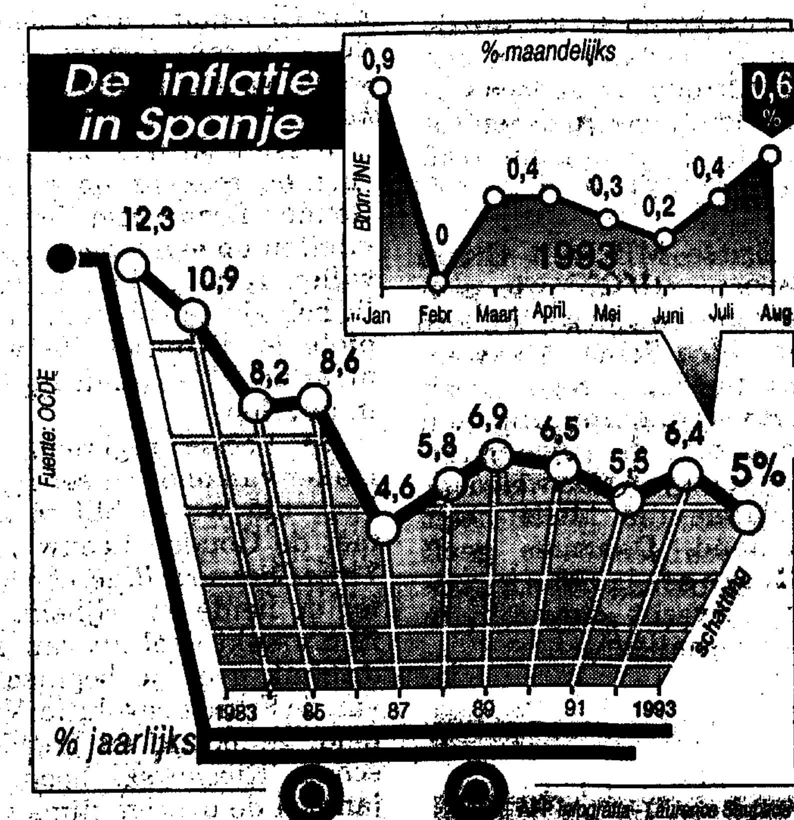
De topman van VOLKSWAGEN, Ferdinand Piech, heeft voor 16 september een buitengewone vergadering van het bestuur van de Spaanse dochteronderneming Seat uitgeschreven om te praten over de financiële crisis bij het bedrijf. Seat heeft een enorme schuldenlast en VW heeft al aangekondigd bij te zullen springen.

***

De nettowinst van het VS-levensmiddelenconcern H.J. HEINZ is in het op 28 juli afgelopen eerste [illegible] van het lopende [illegible] gestegen van [illegible] dollar tot 156 [illegible] dollar. De omzet [illegible] 1,58 miljard dollar tot [illegible] miljard dollar.

***

De Zuidkoreaanse autoproducent HYUNDAI wil dit [illegible] vertuigen [illegible]. Dat betekent een toeneming met 38 procent ten opzichte van 1992. Ongeveer een derde van de produktie (340.000 stuks) is bestemd voor de export, waarvan 101.500 naar Europa. De president van Hyundai, [illegible], heeft dit [illegible] internationale [illegible] stelling in [illegible].

Kok pleit voor terugkeer naar smallere koersmarges

BRUSSEL - Minister Wim Kok van Financiën heeft maandag voor zijn EG-collega's in Brussel gepleit voor een terugkeer "binnen afzienbare tijd" naar een nauwere bandbreedte in het wisselkoersmechanisme van het Europees Monetair Stelsel (EMS).

Tijdens het openbare gedeelte van de bijeenkomst [illegible] ministers van Financiën [illegible] benadrukte de [illegible] voorzitter het [illegible] de [illegible] [illegible] als in EG-verband. De lidstaten zouden zich niet moeten laten [illegible] [illegible] (aanpassing van) de EG-regels [illegible] daadwerkelijke inspanningen om overheidstekorten [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] de Belgische voorzitter [illegible] Kok sich [illegible] van [illegible] de [illegible] Europese [illegible] (EMU). Voor [illegible] Phi[illegible] die [illegible] januari [illegible] absolute prioriteit [illegible] voorzitterschap. "De [illegible] aardigheid van de EG [illegible] het geding", [illegible] waar[illegible] [illegible] de lidstaten als instrument om uit de huidige economische recessie te komen. Minister Kok die vandaag (maandag) de Nederlandse bijdrage aan het Europese "witboek" [illegible] een betere groei en werkgelegenheid in de gemeenschap presenteerde, pleitte in dat verband voor een hoge prioriteit voor [illegible] heid [illegible] woorden [illegible] een flexibelere [illegible] markt en betere [illegible]. [illegible] zouden [illegible] nog [illegible] financiering [illegible] uitstel [illegible] en energiegebruik [illegible] moeten worden [illegible] arbeidskosten naar [illegible] te brengen.

Een derde belangrijk [illegible] voor [illegible] bereik [illegible] akkoord over de Uruguayronde, de onderhandelingen over een nieuwe wereldomvattende overeenkomst over een grotere vrijhandel. Om ook op internationaal vlak de nodige stabiliteit te verkrijgen is het absoluut nodig dat dit akkoord [illegible] van het jaar een feit is, "anders wacht ons een catastrofe", zo stelde Kok. De EG moet daarom zijn interne meningsverschillen over een principe-akkoord snel zien te overbruggen, zo voegde hij daar aan toe, met een verwijzing naar de tegenstand van Frankrijk tegen de landbouwparagraaf van een dergelijke GATT-overeenkomst.

Gesprek aan de haard lost verdeeldheid GATT niet op

[illegible]ILZEN - De Europese verdeeldheid over het landbouwakkoord tussen de EG en de Verenigde Staten is ook zaterdag tijdens het informele overleg van EG-ministers van Buitenlandse Zaken in een kasteel in Belgisch Limburg niet uit de wereld geholpen.

Volgens minister Willy Claes, de Belgische voorzitter van de bijeenkomst, was de sfeer ontspannen en constructief. Ondanks [illegible] de "inhoudelijke [illegible]" duidelijk waarneembaar. "Er is nog geen begin van een compromis in zicht," aldus Claes.

Het landbouwakkoord, [illegible] Blair House-akkoord, werd [illegible] november vorig jaar getekend door EG-onderhandelaars Ray MacSharry en [illegible] Andriessen als onderdeel van een Wereldhandelsakkoord (GATT). De Franse regering vindt het akkoord [illegible] te verteren en dreigt [illegible] veto erover uit te spreken. Frankrijk is in de [illegible] de grootste exporteur van landbouwprodukten.

Claes wilde er verder weinig over zeggen. Elk [illegible] van het voorzitterschap [illegible] een [illegible]. Hij [illegible] hoopt dat tijdens de [illegible] vergadering [illegible] ministers van Landbouw en van Buitenlandse [illegible] op 20 september een [illegible] standpunt kan worden ingenomen over het akkoord met de VS.

[illegible] sloot evenwel niet uit [illegible] geen overeenstemming kan worden bereikt en [illegible] op een latere [illegible] bijeenkomst [illegible] die [illegible] november, wordt [illegible]. "Ik besef dat de tijd begint op te raken, maar het voorzitterschap heeft [illegible] een fatale datum [illegible]," aldus Claes.

[illegible] toe het [illegible] van de *fast track*-procedure steeds in het oog te houden. Die houdt in dat de Amerikaanse president een Gatt-verdrag snel door het parlement kan loodsen. Als uiterste datum geldt hierbij 15 december.

Claes zei verder dat hij en voorzitter Jacques Delors van de Europese Commissie maandag naar Washington gaan om getuige te zijn van de ondertekening van het akkoord tussen Israël en de PLO. Bij die gelegenheid zullen ze een gesprek hebben met de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher. Claes zal dan uiteen zetten welke problemen sommige EG-landen met de tekst van het Blair House-akkoord hebben. "Dat is iets anders dan het heropenen van de onderhandelingen," aldus Claes. "Ik zal de Amerikanen vragen buigzaam te zijn."

Mediafusie in VS tussen Paramount en Viacom

NEW YORK - In de Amerikaanse mediawereld is zondag de grootste fusie aangekondigd sinds het samengaan van Time en Warner in 1989. De kabeltelevisie-exploitant Viacom wordt voor 8,2 miljard dollar (f 14,8 miljard) eigenaar van de filmmaatschappij Paramount Communications. Daarmee ontstaat het op vier na grootste mediaconcern ter wereld na Time Warner, News Corporation van Rupert Murdoch, de Duitse Bertelsmann en Walt Disney Company.

De twee concerns zijn vier jaar met elkaar in gesprek geweest. Uiteindelijk werd een akkoord bereikt over een bod van Viacom van 69 dollar per aandeel. De beurskoers op Wall Street sloot vrijdag onder invloed van geruchten over de fusie 4,50 dollar hoger op 61,125 dollar. Analisten houden er rekening mee dat alsnog andere gegadigden voor Paramount op het toneel verschijnen met een hoger bod. Gebeurt dat niet, dan ontstaat een concern met een jaaromzet van ongeveer 6,2 miljard dollar. Viacom-topman Sumner Redstone krijgt de leiding en zal [illegible] procent van de aandelen bezitten. Hij werd in 1984 eigenaar van Viacom voor 3,4 miljard dollar.

De twee concerns vullen elkaar goed aan. Paramount kan films leveren voor de tv-zenders van Viacom. Het jongste succes van de maatschappij is *Indecent Proposal*. Paramount [illegible] verder de tv-serie *Cheers*. Buiten de filmsector is de onderneming eigenaar van de uitgeverijen Simon + Schuster en Prentice Hall, het overdekte stadion Madison Square Gardens in New York en enkele sportclubs, waaronder het basketbalteam New York Knicks.

De bekendste kabeltelevisiestations van Viacom zijn de popmuziekzender MTV en de kinderzender Nickelodeon. De onderneming boekte vorig jaar een winst van 49 miljoen dollar op een omzet van 1,9 miljard dollar. Paramount is aanzienlijk groter. De omzet bedroeg vorig jaar 4,3 miljard dollar en de winst 261,4 miljoen dollar. De nieuwe onderneming gaat Paramount Viacom International heten.

DNB houdt kwaliteit nieuwe honderdje nog onder de loep

[illegible] - De Nederlandsche Bank (DNB) gaat [illegible] serieus kijken [illegible] de klachten over de kwaliteit van het nieuwe bankbiljet van honderd gulden ("steenuil"). "Dit [illegible] serieus bekeken [illegible]," aldus een woordvoerder van DNB [illegible].

[illegible] wisselende blok[illegible] [illegible] behandeling [illegible] een [illegible] van [illegible] enkele [illegible] planchettes [illegible] en de plekjes [illegible] zwarte letters, waar[illegible] de tekst De Nederlandsche [illegible] erat [illegible]. [illegible] moet niet [illegible] zijn hogal verdonkerd [illegible] zich bij soortgelijke [illegible] in het hele ontwikkelingsproces niet hebben voorgedaan".

Bij de bank heerst volgens de woordvoerder echter geen paniekstemming. Het in omloop brengen van de eerste 20 miljoen stuks in twee weken tijd, zoals vorige week bij de introductie is aangekondigd, gaat gewoon door. "Het biljet blijft herkenbaar als f 100. Het kan altijd worden omgewisseld, dus niemand wordt de dupe. De publiekskenmerken blijven herkenbaar."

Vooralsnog worden door de bank geen speciale maatregelen genomen. Het Kamerlid van de VVD Hans Dijkstal heeft dit weekeinde laten weten minister van Financiën Wim Kok over deze zaak aan de tand te voelen.

STOCKMARKET NEWS

NEW YORK	PREV	10-09	FRANKFURT	PREV.	10-09	AMSTERDAM	PREV.	10-09
DOW JONES	3589	3610	DAX INDEX	1880	1881	EOE	346.88	347.87
AM.EXP.	33.25	33.88	AEG	784.00	772.00	[illegible]	62.30	62.20
ANHEUSER B	48.38	48.00	BASF	269.50	269.10	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ATT	61.00	60.75	BMW	556.00	553.00	AKZO	87.70	87.80
BORDEN	17.88	18.25	COMMERZBANK	312.00	308.50	AMEV	72.50	74.50
CAMPBELL S	38.62	38.88	DAIMLER BENZ	718.00	720.00	[illegible]	[illegible]	168.00
CHRYSLER	43.50	44.50	DEUTSCHE BANK	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	42.10
CITICORP	35.25	35.62	HOECHST	270.00	[illegible]	DSM	92.30	93.60
COASTAL CO	27.25	27.88	KAUFHOF	[illegible]	[illegible]	[illegible]	139.00	140.30
COCA COLA	43.00	44.00	MAN	306.00	301.00	FOKKER	19.10	19.20
DIGITAL	41.25	42.75	PREUSSAG	[illegible]	405.20	GIST BROC.	45.70	[illegible]
DUPONT	47.62	48.00	SIEMENS	[illegible]	[illegible]	[illegible]	111.80	[illegible]
EAST.KODAK	59.75	60.38	VW	360.80	354.50	[illegible]	[illegible]	[illegible]
EXXON	64.88	65.50				[illegible]	[illegible]	46.00
FORD	52.62	53.88				[illegible]	[illegible]	[illegible]
GEN.ELECT.	95.88	96.50	LONDON			ING	72.70	[illegible]
GEN.MOTORS	46.00	46.88				KLM	[illegible]	[illegible]
HEINZ	37.00	37.12	FT-100 INDEX	3031	3025	KNP-BT	[illegible]	[illegible]
HOMESTAKE	18.50	18.00				NEDLLOYD	[illegible]	[illegible]
IBM	44.25	43.62	ARGYLL	[illegible]	[illegible]	[illegible]	131.50	[illegible]
KELLOGG	53.38	54.38	BARCLAYS BANK	5.01	5.05	PHILIPS	34.80	34.50
MC DONALDS	53.38	54.25	BASS	4.88	[illegible]	[illegible]	62.50	62.00
MERCK	32.12	31.88	BRITISH AIRW.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	112.30
[illegible]	106.62	106.50	BRITISH TEL.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
MOBIL CORP	77.12	77.62	BTR	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	93.10
PFIZER	62.50	61.75	CADBURY	[illegible]	[illegible]	[illegible]	97.30	[illegible]
P.MORRIS	47.75	47.75	CABLE & WIRE	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
QUAKER	60.75	60.88	GRAND MET	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
SEARS	54.88	56.62	MARKS & SPENCER	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	36.00
UP JOHN	27.38	27.38	REDLAND	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
WOOLWORTH	25.50	25.50	TATE & LYLE	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	97.70
GOLD	354.80	351.10	TOKYO			TORONTO		
SILVER	4.42	4.27	NIKKEI DOW IND.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
CRUDE OIL	17.04	[illegible]	[illegible]	1390	1390	[illegible]	[illegible]	[illegible]
			[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
US$/Yen	105.00	106.35	DAI ICHI KANGYO	2270	2290	BANK OF NS	27.50	27.28
			DAIWA SEC.	1450	1460	CAN.PAC.	20.12	20.25
US$/DMARK	1.60	1.60	HITACHI	[illegible]	860	INASCO	36.12	36.00
			HONDA MOT.	1490	1500	[illegible]	[illegible]	8.62
GBP/US$	155.05	154.45	JAPAN AIRLINES	[illegible]	760	[illegible]	25.50	25.00
			NOMURA SEC.	2180	2300	NORANDA	22.38	22.62
US$/NLG	1.80	1.80	NIPPON STEEL	342	333	PLACER DOME	24.38	23.62
ECU/US$	118.00	118.10	MAZDA	503	490	POWER CORP.	[illegible]	17.75
CAN/US$	75.99	76.07	SONY	4660	4600	ROYAL BANK	27.50	27.25

Nationale-Nederlanden verkoopt Britse dochter

DEN HAAG - Verzekeraar Nationale-Nederlanden [illegible] de Britse [illegible] dochteronderneming Life Association of Scotland in Edinburgh. Koper is Britannia Life, [illegible] Building Society.

[illegible] de verkoop is [illegible] Nationale-Nederlanden te veel investeringen kosten.

Life Association is ook niet bepaald een kroonjuweel. De verzekeraar draait al een aantal jaar met verlies. In 1991 behaalde Life een negatief resultaat van 31,2 miljoen pond (f 87 miljoen). Over het afgelopen jaar viel het verlies iets kleiner uit, 18,3 miljoen pond (F 51 miljoen).

ING Groep is enige tijd zijn activiteiten in het Verenigd Koninkrijk aan het saneren, vooral doordat bepaalde verlieslatende activiteiten het concern als een molensteen om de nek hingen. Eind maart 1993 zette het onderdeel NRG-Victory de schade-activiteiten stop, terwijl begin september ook de verkoop van de levensverzekeringsactiviteiten van NRG-Victory werd aangekondigd.

In september 1992 werden verder van de Britse dochter Orion de [illegible] ringsactiviteiten op grote risico's (transport, met name luchtvaart) stopgezet. Op 30 [illegible] kondigde ING groep af de verkoop van de particuliere verzekeringsportefeuille (vooral de motorrijtuigenverzekering) van Orion aan.

***

BMW zal dit jaar, net als voorgaande jaren, winst maken en de aandeelhouders een [illegible] dividend [illegible]. BMW-topman Bernd Pischetsrieder [illegible] is de produktie dit jaar tot eind [illegible] met 10,7 procent [illegible] 200.000 [illegible] een [illegible] de gemiddelde [illegible] gang in de auto-industrie met 25 procent.

AMSTERDAM - [illegible] [illegible] geopend. Om 10,00 uur werd f 1,7990 genoteerd tegen een slotkoers van f 1,7985 op vrijdag. Op de wisselmarkt in Tokyo boekte de dollar een duidelijke koerswinst tegenover de yen. Bij het slot van de handel lag de koers op 106,10 yen, 0,47 yen meer dan vrijdag.

[illegible] van het [illegible] [illegible] genoteerd [illegible] een pond [illegible] op f 2,7610. [illegible] Europese Munteenheid [illegible] wisten de [illegible] 32,047. Alleen de Belgische frank was iets lager. De gulden herwon opnieuw terrein tegenover de mark. Om 10.00 uur werd voor een mark f 1,12325 betaald tegen een slotkoers van f 1,12375 op vrijdag.

Op de effectenbeurs in Tokyo steeg de nikkei-index van 225 aandelen naar het hoogste niveau van dit jaar. Het koersgemiddelde ging fors omhoog met 220,[illegible] punten tot 21.148,[illegible], een winst van 1,[illegible] procent. [illegible] gers hopen nog steeds op een verlaging van het Japanse disconto.

MENSEN

"Ik ben blij dat ik niet meteen weer hoef te gaan lopen", reageerde **Rüdiger Dittmann** (31) na afloop. De Duitse bouwkundig ingenieur stak onlangs te voet het Amerikaanse continent van west naar oost over. Met vijf anderen had hij het idee opgevat om vanaf Huttington in Californië, zonder een rustdag dwars door de Verenigde Staten naar New York te lopen. Zij passeerden daarbij - meestal in de zinderende hitte - de staten Nevada, Utah, Colorado, Kansas, Missouri, Illinois, Indiana, Ohio, Pennsylvania en New Jersey. Over de afstand van 4.728 kilometer deden ze 64 dagen, dat is bijna 74 kilometer per dag. Het is niet de eerste keer dat deze prestatie wordt geleverd. In 1992 werd de supertocht ook al gelopen.

De mond-op-slurf-beademing mocht het zieke babyolifantje Pie niet meer baten. In de Zuidafrikaanse provincie Natal was Pie samen met drie andere olifanten bij wijze van experiment teruggebracht in de vrije natuur, maar Pie werd ernstig ziek.

Genoegdoening na kanibalisme

Familieleden van Filippijnen die slachtoffer waren van het kannibalisme van **Japanse soldaten**, na de Tweede Wereldoorlog, zullen Japan om compensatie vragen. Zij hebben daarvoor een advocaat in de arm genomen. Volgens de Filippijnen zijn minstens 77 mensen, onder wie zes kinderen, geslacht en opgegeten tussen 1945 en februari 1947. Dit zou gebeurd zijn in de provincie Bukidnon, 830 kilometer ten zuiden van Manila.

Van de Japanse soldaten die in Bukidnon waren achtergebleven, zijn er 34 gevangen genomen door de militaire politie. Dertien van hen hebben toegegeven dat ze ten minste zestien Filippijnen hebben opgegeten. Ze waren uitgehongerd, zo blijkt uit rapporten.

Destijds zijn al tien van de Japanse soldaten voor een oorlogstribunaal ter dood veroordeeld en vier anderen tot levenslange gevangenisstraf.

***

De Britse MIRROR Group Newspapers (MGN), wier pensioenfondsen zijn geplunderd door wijlen Robert Maxwell, heeft dinsdag gezegd dat zij tot overeenstemming wil komen met de prive-maatschappijen van Maxwell over de claims die MGN heeft ingediend. Daarmee geeft MGN aan een langdurig juridisch gevecht daarover te willen vermijden.

On September 6, 1993
a beautiful baby girl, by the name of

Michelle Cristina

was born, making her parents,
Mark & Gracy Hart
very happy.

Regisseurs delen Gouden Leeuw

De Amerikaanse regisseur **Robert Altman** en zijn Poolse collega **Krzysztof Kieslowski** hebben beiden de Gouden Leeuw van het 50ste filmfestival van Venetië toegekend gekregen. Beide regisseurs delen de prijs voor hun films *Short Cuts* (Altman) en *Trois Couleurs: Bleu* (Kieslowski).

De internationale jury koos de Française Juliette Binoche tot beste actrice. Zi kreeg de Coppa Volpi voor haar rol in *Trois Couleurs: Bleu.*

De Italiaan Fabrizio Bentivoglio werd aangewezen als beste acteur. Hij kreeg de prijs voor zijn rol in 'Un'anima divisa in due' van Silvio Soldini.

De Australiër Rolf de Heer kreeg voor de film *Bad boy bubby* de speciale juryprijs. De Tadzjiekse regisseur Bachtiar Choedojnazarov sleepte de Zilveren Leeuw in de wacht voor zijn film *Kosh ba kosh.*

Kieslowski verklaarde kort voor de toekenning van de Gouden Leeuw zijn filmactiviteiten op een lager pitje te willen zetten. "Ik ben moe. Ik heb zin te stoppen. Maar niets is definitief. Je weet maar nooit", zo hulde hij zich in nevelen.

De Poolse regisseur, de maker van onder meer *Decaloog,* liet weten blij te zijn met de Gouden Leeuw voor *Trois Couleurs: Blue*, een loflied op liefde en vrijheid. De film maakt deel uit van een drieluik over de beginselen van de Franse revolutie: Vrijheid, gelijkheid en broederschap. Kieslowski hoopt in januari de overige films van het drieluik, *Blanc* en *Rouge*, te kunnen voltooien.

Altmans *Short cuts* heeft als hoofdthema de zwaarmoedigheid van de Verenigde Staten. Het "land van de onbegrensde mogelijkheden" wordt via een twintigtal portretten getypeerd als een plaats vol onbegrip, frustatie, egoïsme en aangrijpende eenzaamheid.

Het celibaat geeft de mogelijkheid vele vrouwen buiten het sexuele om aan Kristus te binden

PATER BRENNEKER

Er is altijd nog Coca Cola

Uitdrogingsverschijnselen? Coca Cola heeft de door concurrent Pepsi gesponsorde Michael Jackson een dorstlessend alternatief aangeboden, nadat hij twee concerten moest afzeggen wegens de hitte en het vochtigheidsgehalte in Bangkok. "Er is altijd nog Coke", luidden de advertenties in twee Thaise kranten. de Amerikaanse zanger heeft een miljoenencontract bij Pepsi, dat zijn toernees sponsort en waarvoor hij reclame maakt.

De popster en zijn veelkoppige staf zijn momenteel bezig met de voorbereidingen begonnen voor het eerste concert in Moskou, dat woensdagavond wordt gehouden. Maar de prijs van de toegangskaarten maakt de ster voor de Russische jeugd bijna even onbereikbaar als westerse rocksterren waren tijdens het Sovjet-tijdperk. De toegangsprijzen van 20 gulden, waar het gemiddelde maandloon rond 90 gulden bedraagt, schrikken de fans af.

"Michaels bezoek is een wonder", verklaarde de 21-jarige student Vladimir Sjoebin. "Maar het wonder is niet voor mij en vele anderen weggelegd. Waar moet ik al dat geld vandaan halen? Ze zijn gek". Vladimir, die probeerde aan een gratis kaartje te komen, was een van de 250 fans die Jackson kwamen begroeten op het vliegveld Sjeremetjevo van Moskou. Maar de zanger, die een zonnebril en zijn karakteristieke brede zwarte hoed droeg, klom direct in een gepantserde Zil-limousine, wuifde nog een keer en werd in een konvooi met zwaailichten naar zijn hotel in het Moskouse centrum vervoerd. De Russische televisie gaf nog een hint voor fans zonder kaartje. "Het geluidssysteem moet zo goed zijn dat je niet binnen hoeft te zijn om er naar te kunnen luisteren", zei een commentator.

Invasieleger ten strijde

Het rode zusje van de aloude groene perzikluis heeft het sindskort, in het Westland en Rotterdam, **gemunt op de paprika.** De in deze omgeving nieuwe luis, die een vettige afscheiding op de vruchten produceert, is hardnekkig en ongevoelig voor het chemische bestrijdingsmiddel Pirimor. De natuurlijke vijanden van de perzikluis, de galmuggen, sluipwespen en gaasvliegen, zien zich met het uitvallen van Pirimor, geconfronteerd met een invasie aan rode luizen en hebben dringend hulp nodig.

Het lieveheersbeestje heeft zich inmiddels bij de geallieerde strijdmacht van muggen, wespen en vliegen gevoegd. De insektjes worden geïmporteerd uit het Amerikaanse Californië geexporteerd. Daar verdienen jongens en meisjes een zakcentje bij met het vangen van de diertjes. De inzet van Nederlandse lieveheersbeestjes is onbetaalbaar. Daarvoor zijn er te weinig en kweken is te duur. Ze zouden dan rond een stuiver per stuk kosten. Geen tuinder die dat ervoor betaalt. Dan liever een vettige paprika.

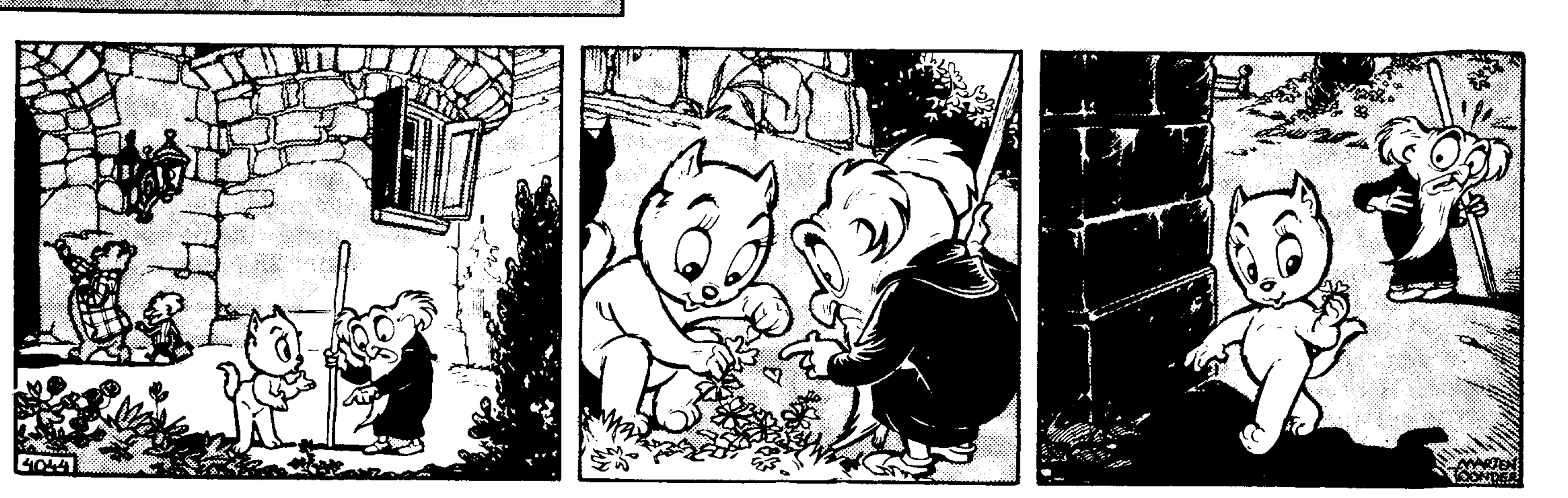

Rijker dan rijk

In zijn volgende editie geeft het Amerikaanse blad Forbes een overzicht van de **meestverdienende sterren** en entertainers. Daaruit blijkt dat presentatrice Oprah Winfrey de succesvolle regisseur Steven Spielberg, van *Jurassic Park*, en Bill Cosby is gepasseerd. Prince (zie foto) heeft het minder florissant gedaan dan in 1992, maar is nog altijd goed voor een plaats in de Top-20.

Heer Bommel en de Hachelbouten

door **Marten Toonder**

4044 — "Komaan!" riep heer Bommel opgewekt. "Alles is mooi afgelopen; laten we er een leuke avond van maken. Ik nodig jullie allemaal uit voor een eenvoudig, doch voedzaam feestmaal. Joost zal al wel op ons rekenen, denk ik."

Met deze woorden schreed hij fier naar binnen en Hup Hachelbout volgde hem opgewekt. Maar Hobbel schudde het hoofd.

"Een feest?" mompelde hij afkeurend. "Dat is het noodlot verzoeken! Men moet zijn leven sober en vol berusting dragen."

"Waarom bent u toch altijd zo somber?" vroeg Tom Poes, die bij hem was achtergebleven.

"Omdat de voortekens hachelijk zijn", hernam de ander. "Alleen iemand, die een klavervier, groeiende door het gat van een hoefijzer, gevonden heeft, kan opgewekt door het leven gaan. Maar voor ieder ander loert er kommer en kwel. Kijk, ook hier groeit het duivelskruid! Wee ons! Dat spelt onheil!"

"Of geluk", zei Tom Poes. "Kijk maar." Hij boog zich over het plantje, dat Hobbel had aangewezen en plukte er zorgzaam twee blaadjes af.

"Wat heb ik nu?" vroeg hij.

De heer Hachelbout staarde ongelovig naar het kruid en slikte moeilijk.

"Dat lijkt op een... eh... klavervier", prevelde hij.

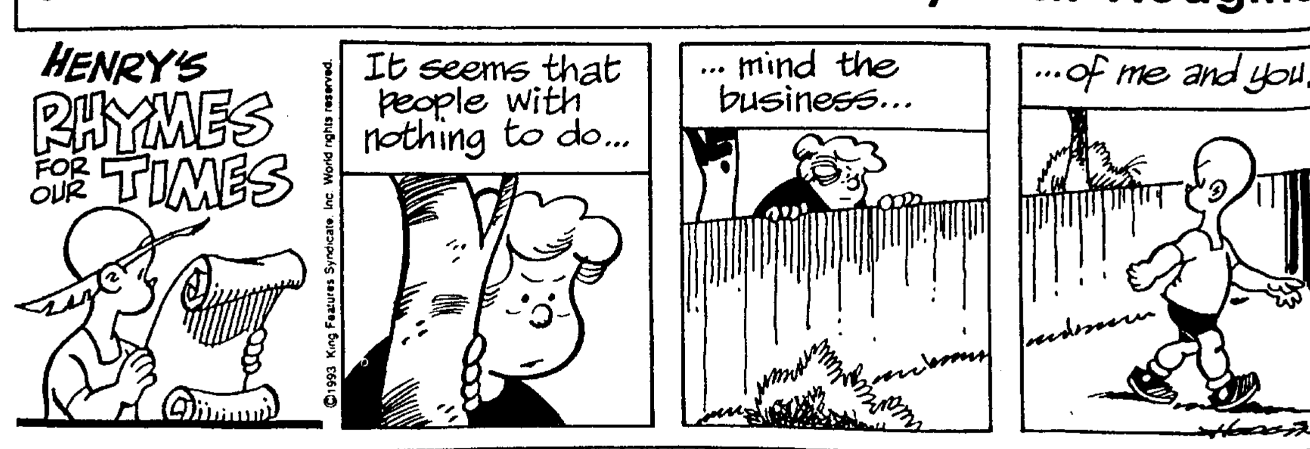
"Juist", zei Tom Poes. "En wanneer u nu zo'n plantje door een oud hoefijzer steekt - en u zorgt dat iemand het vindt, die pech heeft, zoals heer Bommel bij voorbeeld..."

Hij zweeg veelbetekenend, knikte de heftig bewogen Hobbel vriendelijk toe en liep vrolijk naar binnen.

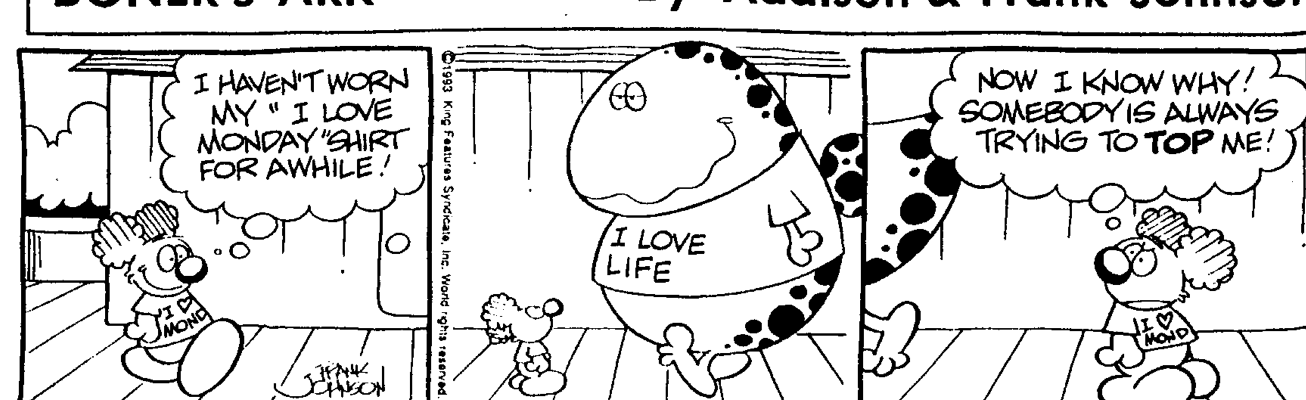
"Maar dat kan niet!" riep de onheilsprofeet verscheurd. "Dan zouden dus alle voortekens..."

Toen zweeg ook hij. Een vreselijke twijfel had zich van hem meester gemaakt..........

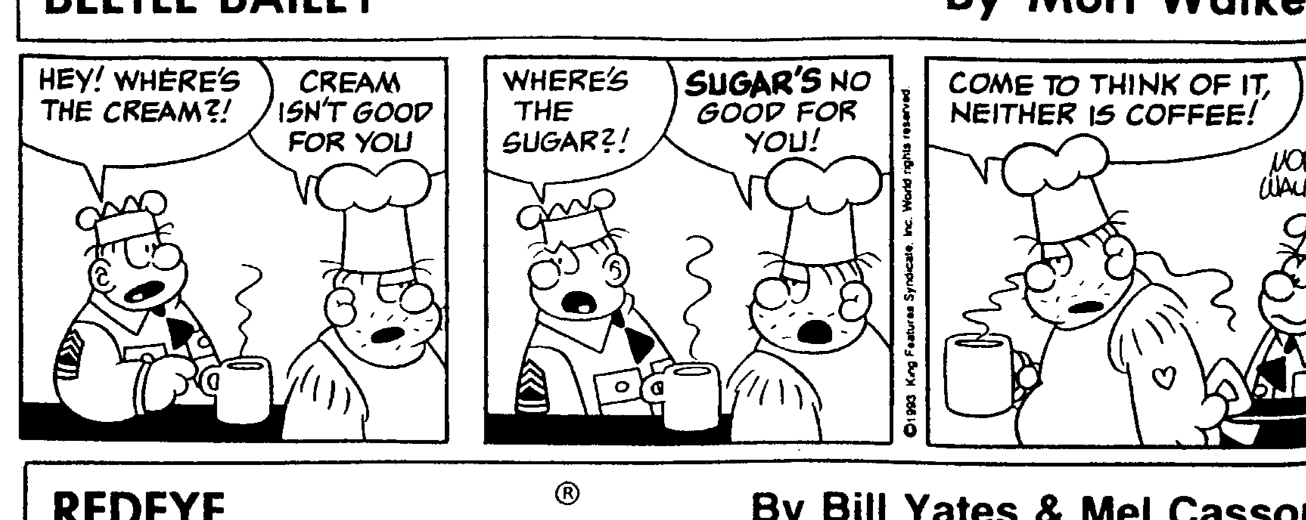
HENRY ® **By Dick Hodgins**

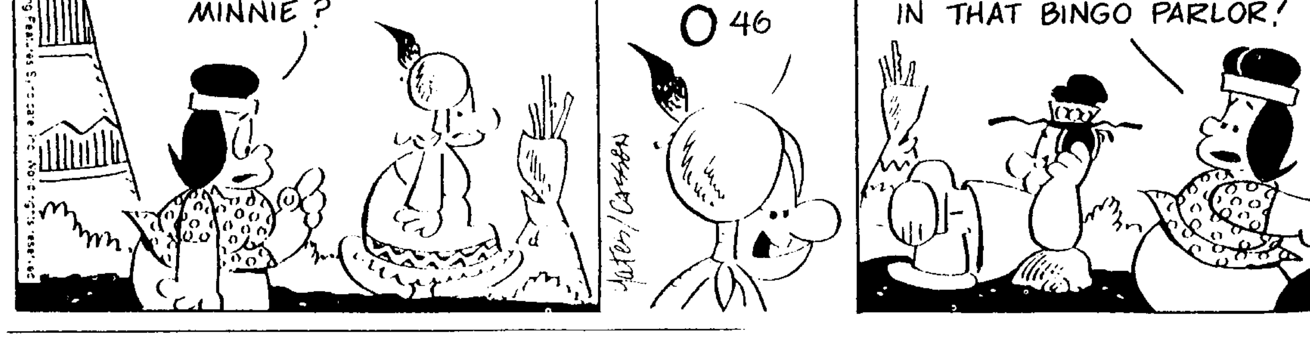
BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

REDEYE ® **By Bill Yates & Mel Casson**

AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN

Patiënten van de artsen van Bandabou (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patienten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING
Santa Maria 17. Tel.: 682344, 682947, 682412 en 682574, Fax: 681000. Bereikbare dienst tel.: 603661 vanaf 07.00-17.00 uur. Spreekuur wijkgebouw Sonam (tel.: 371865): iedere dinsdag van 08.00-11.00 uur.
Seru Fortuna/Lagun/Grandi/Suffisant: tel.: 687707; Montagne Abao: tel.: 673711; Kaya Fensu: tel.: 618577; Marathonweg: tel.: 657508; Schrijnwerkersstraat: tel.: 628288; Barber: tel.: 641677; Sta. Rosa: 671628; Brievengat: tel.: 373584 (informatie zuigelingen- en peuterbureaus) of 371316.
Voor de *wachtzuster* gelieve tel.: 603661 te bellen.

STICHTING VAN HET WIT GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17. Tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING
Kantoor Gosieweg 15. P.O. Box 3819. Tel.: 692231/692232. Fax: 692709; geopend van 07.00-17.00 uur. Vanaf 10 september om 17.00 uur t/m 17 september om 07.00 uur heeft zuster Jansen, tel.: 655939/page 669-0368, de wacht.
Kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141. Tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur. Voor de wachtzuster gelieve tel.: 681647, pagenummer 669-0368 te bellen.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43. P.O. Box 3819. Tel.: 691838/ 692510. Fax: 691663; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling. Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur. Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur, na 17.00 uur bereikbaar: zuster Pisas. [illegible] 601760.
Consultatiebureau [illegible] van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

WEGA DI NUMBER

zat	zon
6401	5346
1503	7961
4250	9144

AMIGOE Colofon
UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Telefoon centrale (10 lijnen): 672000
Scharlooweg [illegible] P.O.B. 577
Curaçao N.A.
[illegible]
Maduro & Curiel's Bank N.V.
[illegible]

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

APOTHEKEN

NACHTDIENST
Otrobanda:
Santa Maria, Winston Churchillweg 155. Tel.: 680800.
Punda:
Plasa, De Ruyterkade 36. Tel.: 615545.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
Brandweer:	114
Hospitaal:	624900
Aidslijn:	128
Kodela:	135

HEEFT U HULP NODIG?
Bel SOS-lijn 127!

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

LUCHTPOSTSLUITING
POSTKANTOOR GROOT KWARTIER
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 686544
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur, zaterdag van 08.00-13.00/16.00-18.00 uur, zondag gesloten.

AE
(kanaal 73)

MAANDAG
16.00 Ellery Queen
17.00 Police Story
18.00 Rockford Files
19.00 In Search Of...
19.30 In Search Of... Bigfoot
20.00 David L. Wolper Presents: Monsters, Mysteries of Myths
21.00 Sherlock Holmes: Silver Blaze, A racehorse is stolen
22.00 Lovejoy: Dainty Dish. Lovejoys seeks royal plates
23.00 Evening at the Improv (Host: Rita Moreno)
24.00 David L. Wolper Presents (R)
01.00 Sherlock Holmes
02.00 Lovejoy
03.00 Evening at the Improv
04.00 **Movie: The Impersonation Murder Case** (1975)

CBS
(kanaal 75)

MAANDAG
20.00 Evening Shade
20.30 Major Dad
21.00 Murphy Brown
21.30 Big Wave Dave's
22.00 Northern Exposure
23.00 News
23.35 Late Show

LIFE
(kanaal 91)

MAANDAG
15.00 Moonlighting
16.00 **Movie: Warm Hearts, Cold Feet** (1987)
18.30 Shop 'Til You Drop
19.00 Unsolved Mysteries
20.00 L.A. Law
21.00 **Movie: World's Oldest Living Bridesmaid** (1990)
23.00 Unsolved Mysteries
24.00 Unsolved Mysteries
24.30 Thirtysomething
01.30 Self-Improvement Guide
04.30 Self-Improvement Guide

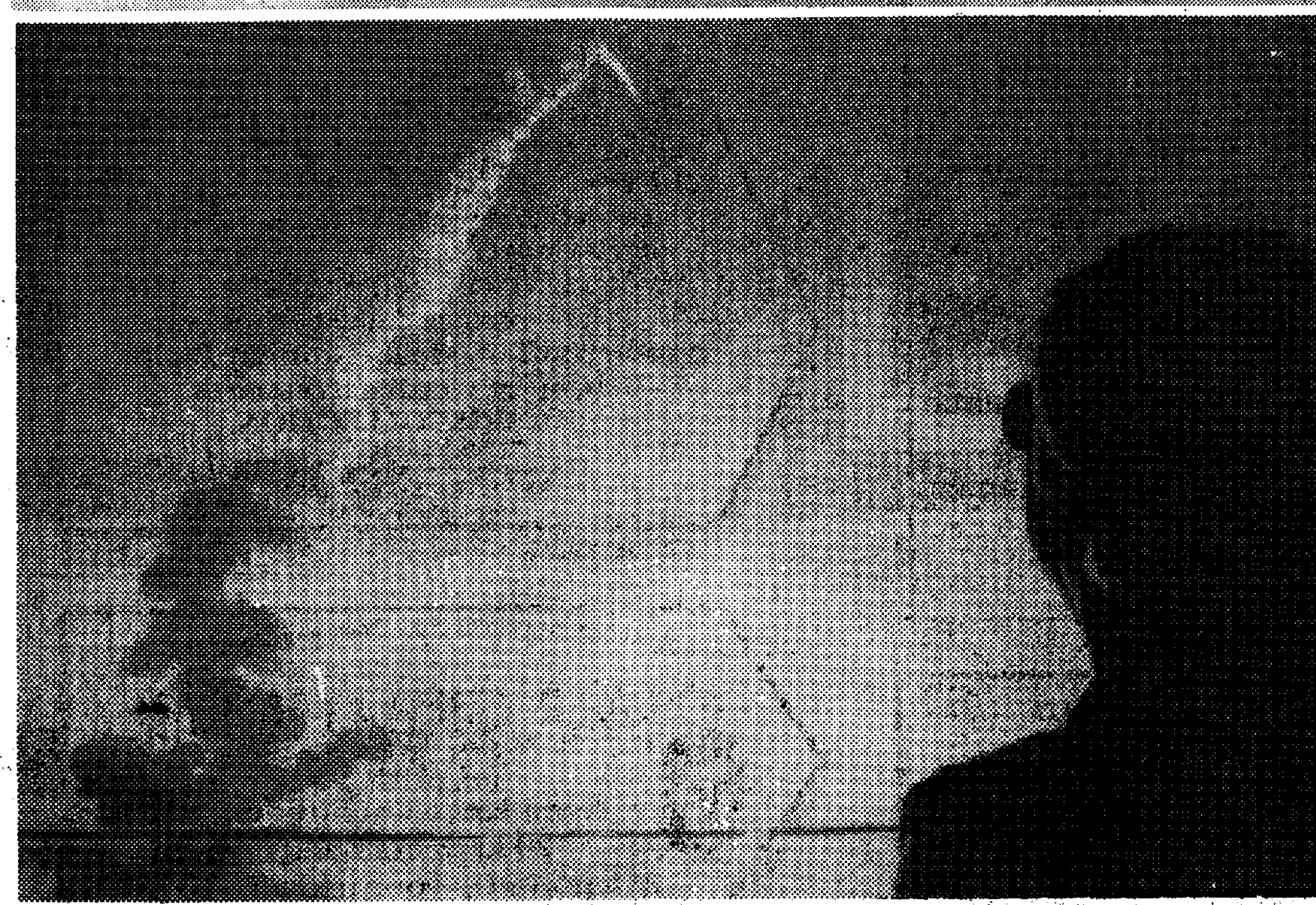
NBC
(kanaal 85)

MAANDAG
20.00 Fresh Prince of Bel-Air (R)
20.30 Blossom
21.00 NBC Monday Night at the Movies
23.00 News
23.35 Tonight Show With Jay Leno

TBS
(kanaal 89)

MAANDAG
15.05 Tom & Jerry's Funhouse
16.05 Captain Planet and the Planeteers
16.35 Brady Bunch
17.05 Saved by the Bell Mark-Paul Gosselaar
17.35 Head of the Class
18.05 Three's Company
18.35 Andy Griffith
19.05 Beverly Hillbillies
19.35 Sanford and Son
20.05 **Movie: Alcatraz: The Whole Shocking Story** (1980)
24.05 National Geographic Explorer
02.05 **Movie: From the Hip** (1987)
04.20 Three Stooges
04.30 I Love Lucy
05.05 The Jeffersons
05.30 Headline News

Discovery ruimte in

■ *KENNEDY SPACE CENTER - Het Amerikaanse ruimteveer Discovery is eindelijk met succes gelanceerd na drie pogingen welke vlak voor de start moesten worden afgebroken. De foto toont de Discovery boven de Banana Creek op weg naar de ruimte waar hij volgens plan tien dagen blijft. Er staat onder meer een ruimtewandeling op het programma.*
(AFP-satellietfoto)

VS en Italië overleggen over Somalië

Amerikanen bij strijd in Mogadishu omgekomen

MOGADISHU - Bij zware gevechten in het zuiden van de Somalische hoofdstad Mogadishu zijn maandagmorgen diverse Amerikaanse militairen omgekomen. Dit hebben Somalische ooggetuigen uit het betreffende stadsdeel gemeld. De cijfers die zij noemden liepen uiteen van drie tot zeven slachtoffers. Er zouden ook verscheidene Somaliers zijn omgekomen. Van de VN-vredesmacht was vooralsnog geen bevestiging te krijgen. Ondertussen proberen de VS en Italie hun meningsverschillen over Somalie te overwinnen.

De strijd brak uit tijdens voortgaande zoekacties van de Amerikanen naar wapens van aanhangers van de krijgsheer Mohamed Farah Aidid bij de ziekenhuizen Medina en Benadir, aldus de ooggetuigen. In het zuidelijke deel van de stad woedden maandagmorgen geruime tijd vuurgevechten. Aan de strijd werd deelgenomen door Amerikaanse Cobra-helikopters die het gebied onder meer bestookten met 20 mm kanonnen. Rond tien uur plaatselijke tijd namen de gevechten weer af. Wel bleven de Cobra-helikopters boven de stad cirkelen.

De ministers van Defensie van Italië en de VS, Fabio Fabbri en Les Aspin, hebben een poging gedaan de onenigheid tussen beide landen over de VN-operatie in Somalie bij te leggen. Beide bewindslieden ontmoetten elkaar zondag in Rome, nadat nieuwe Italiaanse kritiek over het gebruik van geweld eerder deze week leidde tot spanningen met Washington.

De twee landen zijn het erover eens dat getracht moet worden te komen tot een politieke oplossing, zei Fabbri na afloop van de gesprekken. Aspin sprak van een tweezijdige benadering: een militaire en een politieke, die beide "essentieel zijn om vooruitgang te boeken in Somalie". Italie heeft 2.400 soldaten in Somalie, maar trekt hen wegens het diepe verschil van inzicht over hoe de vredesoperatie moet worden behandeld uit de hoofdstad Mogadishu terug. Rome vindt dat de VN-missie is ontaard in een militaire operatie om de Somalische krijgsheer Mohammed Farah Aidid gevangen te nemen. De jongste ruzie barstte uit na het bloedige gevecht eerder deze week tussen VN-troepen en aanhangers van Aidid, waarbij ook vrouwen en kinderen omkwamen.

AFP-Infografia - Laurence Saubadu

COUP VERJAART
Bij de herdenking van het feit dat twintig jaar geleden generaal Augusto Pinochet met zijn leger een greep naar de macht deed in Chili zijn er twee doden gevallen en zo'n honderd gewonden. Vooral studenten waren ziek. De politie greep met harde hand in.

Bus-botsing Zuid Afrika: 22 doden

JOHANNESBURG - Bij een botsing tussen twee autobussen op de weg tussen Pretoria en het zwarte thuisland Kwandebele in Zuid-Afrika zijn maandagochtend ten minste 22 mensen gedood. Zestig mensen liepen verwondingen op, zo meldde plaatselijke radiozender.

Ambulances en helikopters werden ingezet om gewonden naar de dichtstbijzijnde ziekenhuizen te vervoeren. Een plaatselijke verslaggever zei dat de twee bussen frontaal op elkaar leken te zijn gebotst. Meer bijzonderheden waren niet direct voorhanden.

Leider van Turkse sociaal-democraten

ANKARA - De Turkse sociaal-democraten hebben zaterdag Murat Karayalcin tot hun nieuwe leider gekozen. Karayalcin volgt vice-premiër Erdal Inonu op als voorzitter van de sociaal-democratische volkspartij (SHP). Inonu zag af van een nieuwe termijn als partijleider.

TELECURAÇAO
(kanaal 8/6)

MAANDAG
17.00 Ora pa Mucha
18.00 Filatelie: **De Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog**
18.15 **Health Works**
18.30 Informe Deportivo (presentator Rein Persaud)
18.45 Nieuws in het Nederlands
18.57 Tempu pa Dios
19.03 Desirée's Banket: **Pan Bushi di Amandelspijs**
19.30 Tele-Enfasis (presentator Clifford Gollo)
20.00 Wega di Number Kòrsou
20.07 Telenovela: **TI TI TI**
20.30 EVD-programma: **Nieuw Beleid**
21.00 Telenotisia
21.30 Tropical Heat
22.30 Departement Cultuur en Opvoeding: **Redemption Song**
23.30 NOVA
24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

ABC
(kanaal 77)

MAANDAG
20.00 Day One
21.00 **NFL Football:** San Francisco 49ers at Cleveland Browns (L)
24.00 News
24.30 Nightline

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Aanvankelijk nog half tot zwaar bewolkt met enkele plaatselijke buien. Gedurende de namiddaguren perioden met opklaringen. In de avonduren toenemende bewolking en plaatselije buienactiviteit. In de nachturen tijdelijk zwaar bewolkt met buien, mogelijk vergezeld van onweer.
Matige tot vrij krachtige, tijdens buien af en toe krachtige overwegend oostelijke wind (tussen tien en dertig knopen).

WEEROVERZICHT:
De *tropical wave*, die in de loop van gisteren en vanochtend over onze eilanden heentrok, met matig tot af en toe hevige buienactiviteit verplaatst zich verder in westelijke richting. Doordat de aangevoerde lucht nog zeer vochtig en onstabiel is, zal vandaag nog enkele verspreide buien boven de Benedenwindse eilanden tot ontwikkeling komen. In de namiddag- en vroege avonduren worden enkele opklaringen verwacht.
Een volgende *tropocal wave*, die zich momenteel nog ten oosten van onze eilanden bevindt, trekt in westelijke richting en zal naar verwachting in de loop van vannacht en morgen het weer op Curaçao, Aruba en Bonaire gaan beïnvloeden.
Alhoewel het hiermee samenhangend slecht weergebied grotendeels ten noorden van onze eilanden zal langstrekken, worden er enkele verspreide buien, mogelijk verzegeld van onweer, over Curaçao, Aruba en Bonaire verwacht.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag Mm
Aruba	zwaar bewolkt	--	--	-.-
Bonaire	zwaar bewolkt	28	25	10.6
Curaçao	zwaar bewolkt	29	26	6.2
St Eustatius	zwaar bewolkt	31	24	0.1
St Maarten	licht bewolkt	32	25	3.0
Kingston	licht bewolkt	33	25	-.-
Miami	zwaar bewolkt	33	25	12.5
New York	zwaar bewolkt	24	19	0.0
Port-of-Spain	nevel	32	24	1.9

Ook drugshandel aanpakken

Italië en Rusland samen in strijd tegen maffia

MOSKOU - Italië en Rusland hebben zaterdag een akkoord ondertekend ter bestrijding van de georganiseerde misdaad en drugshandel. Dit hebben de ministers van Binnenlandse Zaken van de twee landen, Viktor Jerin en Nicola Mancino tijdens een persconferentie in Moskou bekendgemaakt.

Het akkoord voorziet onder meer in een "regelmatige uitwisseling van informatie, ervaring en deskundigen en in een bundeling van de krachten" om de georganiseerde misdaad te lijf te gaan, aldus Jerin. De maffia's die in beide landen oppermachtig zijn "hebben zeer waarschijnlijk banden met elkaar", zei Mancino van zijn kant. Na de recente successen die de Italianen de afgelopen tijd in eigen land tegen de maffia hebben geboekt, wordt in Rome gevreesd dat deze zich reorganiseert in de landen van het voormalige Oostblok, met name op het gebied van wapenhandel.

De twee ministers bestudeerden verder de mogelijkheid dat "vuil" geld van de Italiaanse maffia wordt verwerkt door Russische banken. Daarbij tekenden zij aan dat hoewel bekend is dat er al veel Italiaans geld is gestroomd in het Russische bankwezen, dit niet betekent dat al dat geld van de maffia afkomstig is. "Het is belangrijk Italiaanse ondernemers niet af te schrikken", aldus Jerin.

Aanslag op luxe hotel in Belfast

LONDEN - De politie verdenkt de verzetsbeweging Ierse republikeinse leger (IRA) van een aanslag op een luxe hotel maandagochtend in een voornamelijk door protestanten bewoonde buurt van het Noordierse Belfast. Bij de bomontploffing liep een politieagent verwondingen op. De man was bezig de omgeving van het hotel te ontruimen na een telefonische waarschuwing bij een plaatselijke radiozender, aldus de politie.

WEGWIJZER